

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

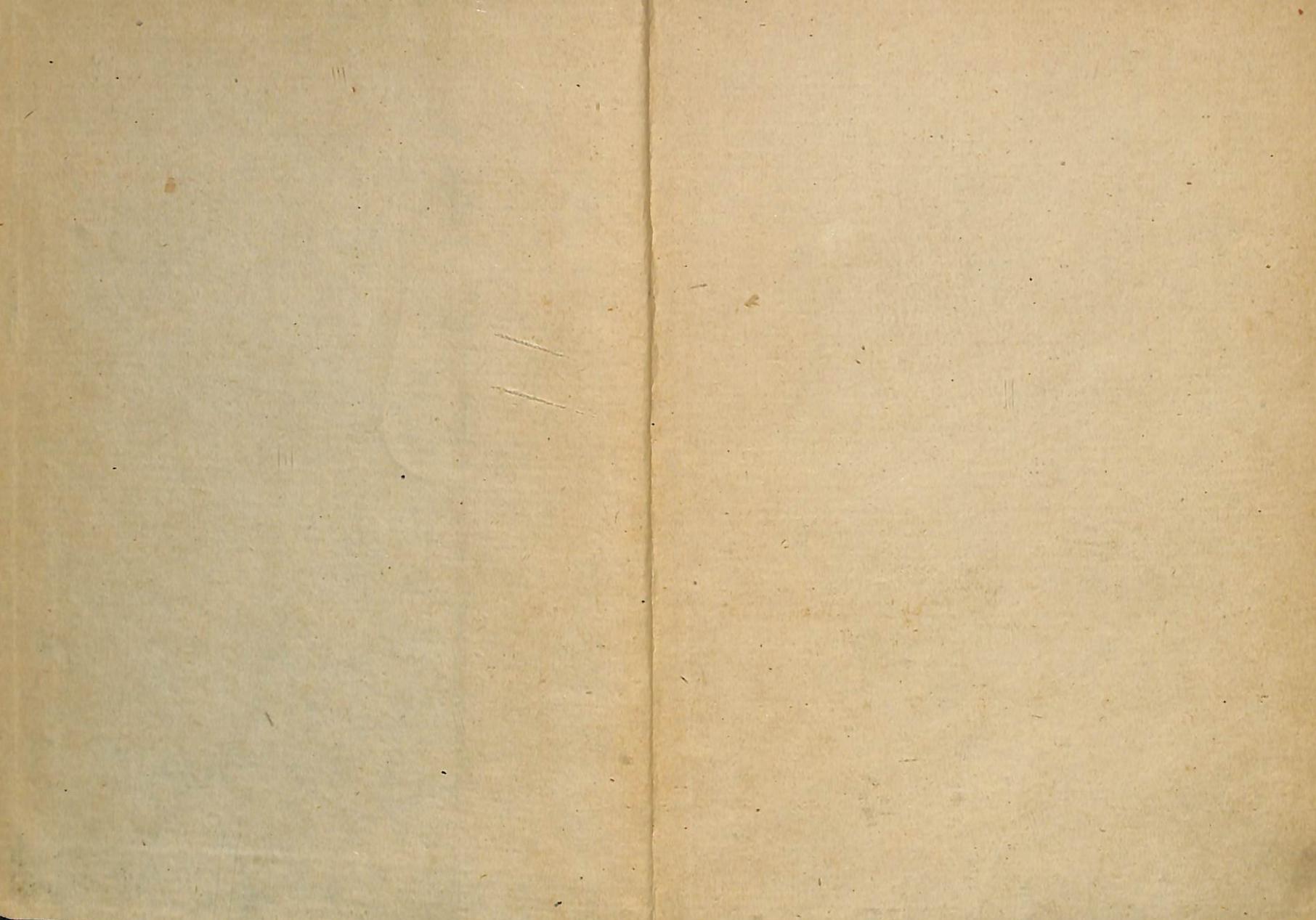
պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

203.7
4-31

203.7

4-31

ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ 7 SEP 2009

ՓՈԽԱՍՏԱՑՄԱՆԿԱՆ

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

ՏԵԱՌՆ ՏԵԱՌՆ ՄԿՐՏՉԻ

Ս. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ԵՒ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ ՄՐԳՈՅ ԵՐՈՒՍԱԼԵՄԻ

ՏԵԱՌՆ ՅԱՐՈՒԹՅԻՆ

ՄՐԲԱԶԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՒՄ

ԵՒ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ Կ. ՊՈԼԱՍ

ՏԵԱՌՆ ՄԱՂԱՔԻՆՑ

ՄՐԲԱԶԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՒՄ ՊԵ. ՀԱՅՐԱՎԻ ՀԱՅՈՑ
 ՕՐՄԱՆԵԱՆ ԴՐՅ. Ա. ԲԻԲ-ՆԱ ԱՐՄ. Ը. Ը. Ը.
 ՓՈՅՆՈՒՄԱՆ ՓՈՅՆՈՒՄԱՆ ՓՈՅՆՈՒՄԱՆ
 Ծ. Ա. Ա. Կ. Ա. Կ. Ա. Կ. Ա. Կ. Ա. Կ.

ԳՐԱՑՈՒՆ Պ. ՊԱԼԱՆ

1904

09.08.2013

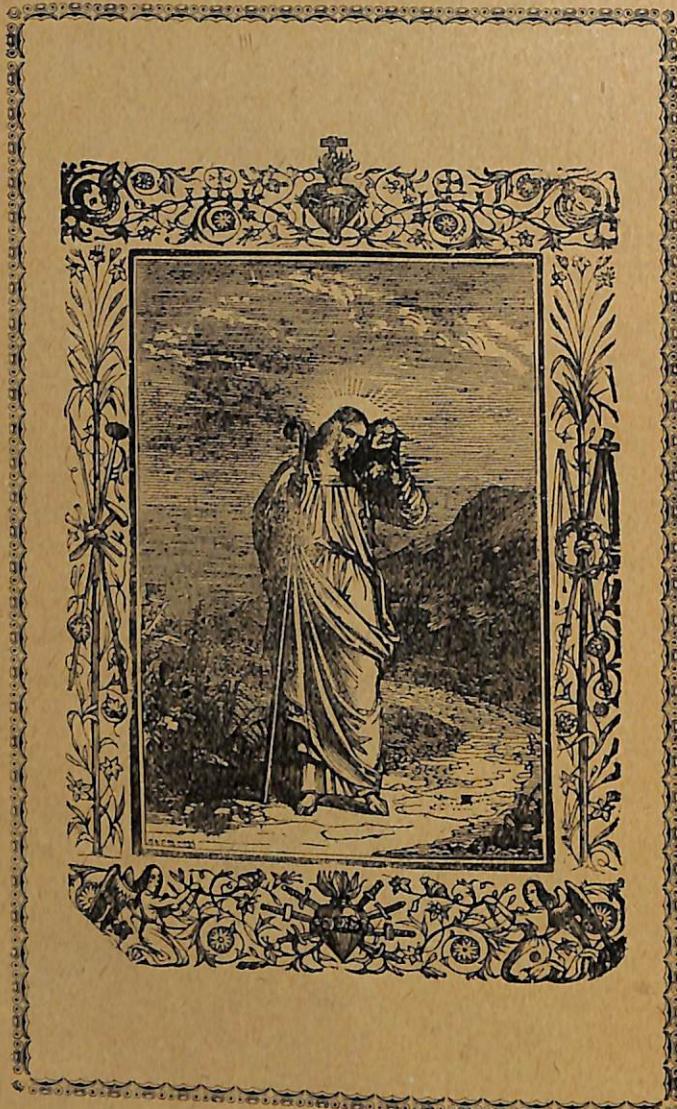
2612

معارف نظارت جلیله سنک فی ٢٤ كانون ثانی ٣١٩ تاریخکلو
و ٢٣٩ نومرسولی رخصتنامه سیله طبع او لنشر

ՏՊԱԳՐ. ՆՇԱՆ Կ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

2933-91

ԳԻՇԵՐԱՑԻՆ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Օհնեալ՝ Տէր մեր Յիսուս Քրիստու. ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս, սուրբ եղիցի
անուն քո : Եկեսցէ արքայութիւն քո
եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և
յերկրի : Զհաց մեր հանապազորդ տուր
մեզ այսօր, և թող մեզ զպարտիս մեր,
որպէս և մեք թողումք մերոց պարտա-
պանաց : Եւ մի' տանիք զմեզ ի փոր-
ձութիւն, այլ վրկեա զմեզ ի չարէ.
զի քո է արքայութիւն և զօրութիւն
և փառք յաւիտեանս . ամէն :

Տէր, եթէ զշրթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրչնութիւնս քո։
Տէր, եթէ զշրթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրչնութիւնս քո։
Օրհնեալ՝ համագոյ և միասնական անբաժանելի սուրբ երրորդութիւն, Հայր և Որդի և Հոգի սուրբ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Տէր, զի բազում եղեն նեղիչք իմ, և բազումք յարեան ի վերայ իմ։
Բազումք ասէին զանձնէ իմմէ թէ չիք փրկութիւն սորա առ Աստուած իւր։
Այլ դու, տէր, օգնական իմ ես, փառք իմ և բարձրացուցիչ գլխոյ իմոյ։
Զայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի, և լուաւ ինձ ի լեռնէ սրբոյ իւրմէ։
Ես ննջեցի և ի քուն եղէ, զարթեայ և տէր ընդունելի իմ է։

Ո՛չ երկեայց ես ի բիւրաւոր զօրաց նոցա ոյք շուրջանակի պատեալ պաշարեալ պահէին զիս։
Արի՛, տէր, և փրկեա՛ զիս, Աստուած

իմ, զի դու հարեր զամենեսեան ոյք էին ընդ իս թշնամութեամբ ի տարապարտուց, և զատամունս մեղաւորաց փշրեսցես։

Տեառնդ է փրկութիւն. ի վերայ ժողովրդեան քո՝ օրհնութիւն քո։
Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ, ի տուէ կարդացի և զիշերի առաջի քո։
Մտցեն աղօթք իմ առաջի, քո տէր, խոնարհեցո ունկն քո ի խնդրուածս իմ։
Զի լցաւ չարչարանօք անձն իմ, և կեանք իմ ի գժոխս մերձեցաւ, և համարեցայ ես ընդ այնոսիկ որք իջանեն ի գութ։

Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգնականի, և ի մեռեալս՝ ազատ։
Որպէս վիրաւորս որք ննջեն ի գերեզման։

Զորս դու ո՛չ յիշեցեր՝ նոքա ի ձեւանէ քումմէ մերժեցան։

Եղին զիս ի զբի ներքումն՝ ի խաւարի և ի ստուերս մահու։

Յիս հաստատեցաւ սրտմտութիւն

բո, զամենայն զբօսանս քո ածեր ի
վերայ իմ։
Հեռի արարեր յինէն զծանօթս իմ,
և եղին զիս նշաւակ իւրեանց։
Մատնեցայ և ոչ ելանէի. աչք իմ
տկարացան յաղքատութենէ։
Աղաղակեցի առ տէր զօրհանապազ,
և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ։
Միթէ մեռելո՞ց առնիցես զսբանչե-
մո քո, կամ բժիշկք յարուցեալ
խոստովան առնիցե՞ն առ քեզ։
Միթէ պատմեացէ՞ ոք երբեք ի գե-
րեզմանի զողորմութիւնս քո, կամ
զՃշմարտութիւնս քո ի կորստեան։
Միթէ ճանաչիցի՞ն ի խաւարի
սքանչելիք քո, կամ արդարութիւն
քո յերկիր մոռացեալ։
Ես առ քեզ, Տէր, աղաղակեցի. ա-
ռաւօտու աղօթք իմ ժամանեացեն
առ քեզ։
Ընդէ՞ր տէր մերժես զանձն իմ, կամ
դարձուցանես զերեսս քո յինէն։
Տնանկ և վաստակաւոր եմ ես ի

մանկութենէ իմմէ. ի բարձրութենէ
խոնարհեցայ և ապշեցայ։
Յիս հաստատեցաւ բարկութիւն քո,
արհաւիրը քո խոռվեցուցին զիս։
Երջեցան զինեւ որպէս ջուր, զօր ա-
մենայն պաշարեցին զիս ի միասին։
Հեռի արարեր յինէն զբարեկամս իմ
և զծանօթս իմ վասն թշուառու-
թեան իմոյ։
Օրհնեա', անձն իմ, զՏէր, և ամե-
նայն ոսկերք իմ զանուն սուրբ նորա։
Օրհեա', անձն իմ, զՏէր, և մի մո-
ռանար զամենայն տուրս նորա։
Ո' քաւէ զմեզս քո՝ բժշկէ զամենայն
հիւանդութիւնս քո։
Ո' փրկէ յապականութենէ զկեանս
քո՝ պսակէ զքեզ ողորմութեամբ և
գթութեամբ։
Ո լնու ի բարկութենէ զցանկութիւն
քո, նորոգեսցէ որպէս արծուոյ ման-
կութիւն քո։
Առնէ ողորմութիւնս Տէր, և իրաւ-
ունս ամենայն զրկելոց։

Եցոյց տէր զՃանապարհս իւր Մովկանի, և որդւոցն իսրայելի զկամս իւր։ Գթած ողորմած է Տէր, երկայնամիտ և բազումողորմ։

Ո՛չ իսպառ բարկանայ մեզ Տէր, և ո՛չ յաւիտեան պահէ ոխա։

Ո՛չ ըստ մեղաց մերոց արար մեզ Տէր, և ոչ ըստ անօրէնութեան մերում հատոյց մեզ։

Այլ որպէս բարձր են երկինք յերկրէ, այնպէս զօրացոյց տէր զողորմութիւն իւր ի վերայ երկիւղածաց իւրոց։ Որշափ հեռի են արեւելք յարեւմտից, այնչափ հեռի արար ի մէնջ զանօրէնութիւնս մեր։

Որպէս զթայ հայր ի վերայ որդւոց իւրոց, այնպէս և զթասցի տէր յերկիւղածս իւր։

Զի՞նա գիտաց զստեղծուածս մեր, և յիշեաց թէ հող եմք։

Մարդոյ որպէս խոտոյ են աւուրք իւր, որպէս ծաղիկ վայրի՝ այնպէս ծաղկի։ Ննչէ ի նմա հողմ, և ո՛չ է, և ոչ ևս երեւի տեղի նորա։

Բայց ողորմութիւն տեառն մնայյաւիտեանս յաւիտենից ի վերայ երկիւղածաց իւրոց, և արդարութիւն նորա յորդւոց մինչեւ յորդիս։

Ուք պահէն զուխտս նորա, յիշեն զպատուիրանս նորա և առնեն զնա։ Տէր յերկինս պատրաստեաց զաթոռիւր. արքայութիւն նորա ամենեցուն տիրէ։

Օրհնեցէ՛ք զՏէր, ամենայն հրեշտակք նորա՝ հզօրք զօրութեամբ ոյք առնեն զնա ի լսել ձայնի պատգամաց նորա։

Օրհեցէ՛ք զՏէր, ամենայն զօրութիւնք նորա, պաշտօնեայք և արարողք կամաց նորա։

Օրհնեցէ՛ք զՏէր, ամենայն գործք նորա, զի ընդամենայն տեղիսէ աէրութիւննորա. օրհնեա՛, անձն իմ, զտէր։ Տէր, լուր աղօթից իմոց, ունկն զիր խնդրուածաց իմոց ճշմարտութեամբ քով։

Հուր ինձ արդարութեամբ քով, և մի մտաներ ի դատաստան ընդ ծա-

ռայի քում. զի ոչ արդարանայ ա-
ռաջի քո ամենայն կենդանի .
Հալածեաց թշնամին զանձն իմ, խո-
նարհ արար յերկիր զկեանս իմ, և
նստոյց զիս ի խաւարի որպէս մեռ-
եալ յաւիտենից .
Զանձնացաւ իս հոգի իմ և սիրտ
իմ խռովեցաւ յիս .
Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս, խո-
նարհեցայ յամենայն գործս քո, յա-
րարածս ձեռաց քոց իսորհեցայ և
համբարձի առ քեզ զձեռս իմ .
Անձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է
առ քեզ . վաղվաղակի լուր ինձ Տէր,
զի նուաղեցաւ յինէն հոգի իմ .
Մի՝ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն,
նմանիցիմայնոցիկ ոյք իջանեն ի գուբ:
Լսելի արար ինձ առաւոտու զողոր-
մութիւնս քո, զի ես ի քեզ, Տէր, յու-
սացայ:
Ցոյց ինձ ճանապարհ յոր և գնացից, զի
առ քեզ, Տէր, համբարձի զանձն իմ.
Քրկեա՝ զիս ի թշնամեաց իմոց, տէր,
զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի:

Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո, զի դու
ես Աստուած իմ:
Հոգի քս բարի առաջնորդեսցէ ինձ
ի յերկիր ուղիղ:
Վասն անուան քո, Տէր, կեցուցես
զիս, արդարութեամբ քով հանցես ի
նեղութենէ զանձն իմ:
Ողորմութեամբ քով սամակեա՝ զթշ-
նամիր իմ, և կորո՛ զամենայն նեղիչս
անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ:
Փառք՝ Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն
սրբոյ այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից . ամէն :

Յիշեցուք ի գիշերի :

Զարթուցեալքս ամենեքեան ի հան-
գըստենէ քնոյ զոր շնորհեաց մեզ
մարդասէրն Աստուած ի միիթարու-
թիւն և ի սփոփանս տկարութեան
մերում:

Եւ եկեալքս միաբան հոգեւոր երգով
ի փառաբանութիւն և ի պատիւ ամե-
նասուրբ անուան տեառն մերոյ և

փրկչին Յիսուսի Փրիստոսի : Ահիւ և
դողութեամբ կացցուք յաղօթս առա-
ջի նորա, եւ գոհացարուք զնմանէ ի
գիշերային ժամուս յայսմիկ, վասն ի-
րաւանց ու արդարութեան նորա : Որ
ընտրեաց զմեզ ողորմութեամբն իւրով
և շնորհեաց մեզ բերել զնմանութիւն
երկնային հրեշտակաց ի փառաբա-
նիչս տեառն Աստուծոյ ամենեցուն և
մեզ լինել : Եւ մեք այսուհետեւ սըր-
բելով զանձինս մեր ի խղճէ և ի շար
գործոց, համբարձցուք զձեռս մեր
ի սրբութիւն առանց բարկութեան և
երկմտութեան : Հաւատով խնդրեա-
ցուք ի նմանէ զքաւութիւն և զմո-
ղութիւն յանցանաց մերոց : Խոստո-
վան լինելով զգաղտնիս սրտից մերոց
ծածկագիտին Աստուծոյ : Որպէս զի
ընդունելով զպաղատանս մեր աղօ-
թիւք և բարեխօսութեամբ ամենայն
սրբոց՝ շնորհեսցէ մեզ մարդասէրն
Աստուծած կեալ առաքինութեամբ և
անարատ վարուք ըստ կամաց նորա
յայսմ աշխարհիս : Եւ արժանաւոր

լինելով յաւիտենական և երկնային
խորանացն : Զոր խոստացաւ սիրելեաց
իւրոց Ճշմարիտն Աստուծած, Յիսուս
Փրիստոս Տէր մեր, կեցո՛ և ողորմեա:
Զմնացուած զիշերիս խաղաղութեամբ
անցուցանել՝ հաւատով ի տեառնէ

խնդրեսցուք:

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահա-
պան անձանց մերոց ի տեառնէ

խնդրեսցուք:

Զքաւութիւն և զմողութիւն յանցա-
նաց մերոց ի տեառնէ խնդրեսցուք:
Զսրբոյ խաչին մեծ և կարող զօրու-
թիւնն յօգնութիւն անձանց մերոց

ի տեառնէ խնդրեսցուք:

Եւ եւս միաբան վասն Ճշմարիտ և
սուրբ հաւատոյս մերոյ զտէր աղա-
չեսցուք:

Զանձինս մեր և զմիմեանս՝ տեառն Աս-
տուծոյ ամենակալին յանձն արասցուք:
Ողորմեաց մեզ, տէր Աստուծած մեր,
ըստ մեծի ողորմութեան քում, ասսա-
ցուք ամենեքեան միաբանութեամբ:
Աշխարհ ամենայն, կամ Առաւոտ լուսոյ: Աղօթք:
Զէն բոհնառած : Կանոնագլուխ : Շարական : Սաղմոս :
Աւետարան : Երգ : Մաղթանք, Հոդաչոյն հանդուցելոյ:

ՔԱՐՈԶ

Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղա-
շեսցուք։ Վասն հանգուցեալ հոգւոցն
աղաչեսցուք զփրկիչն մեր Փրիստոս
զի զնոսա ընդ արդարսն դասեսցէ, և
զմեզ կեցուացէ շնորհիւ ողորմու-
թեան իւրոյ։ Ամենակալ տէր Աստ-
ուած մեր, կեցո՛ և ողորմեա՛։

Աղ. Քետրու ուրեւ Աստուաց, Օրհնութիւն, Մաղթանք
ըստ պատշաճի առուրն։

ՔԱՐՈԶ ԴԿ. ԲԿ.

Վասն ի վերուստ խաղաղութեան և
փրկութեան անձանց մերոց զտէր
աղաչեսցուք։ Տէր, ողորմեա՛։
Վասն լսելի լինելոյ տեառն Աստու-
ծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց զտէր։
Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աս-
տուծոյ ի վերայ մեղաց մերոց զտէր։
Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յան-
ցանս մեր՝ զկամայ և զակամայ զտէր։
Վասնզի մի ընդ խոտանսն դտանի-

ցեմք յաւուրն պատասխանատուու-
թեան զՃէր աղաչեսցուք։
Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք Ճ-
մարիտ և ուղիղ հաւատով ի բրիս-
տոս ննջեցին զՃէր աղաչեսցուք
Եւ ևս միաբան վասն Ճմարիտ և
սուրբ հաւատոյս մերոյ զՃէր աղա-
չեսցուք։

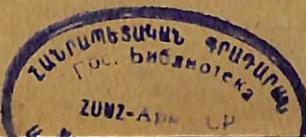
Զանձինս մեր և զմիմեանս տեառն
Աստուծոյ ամենակալին յանձն ա-
րասցուք։
Ողորմեա՛ց մեզ, Տէր, Աստուած մեր,
ըստ մեծի ողորմութեան քում ասաս-
ցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։
Տէր, ողորմեա՛. տէր, ողորմ. տէր, ող։

ՔԱՐՈԶ աձ. դձ.

Վասն ի գիշերի և ի տուընջեան եւ
յամենայն ժամու խօսել մեզ զբան
տեառն, զՃէր աղաչեսցուք։

Վասն չանկանելոյ մեզ ի փորձու-
թիւն որում ոչ կարեմք հանգուրժել
զՃէր աղաչեսցուք։

Վասն անբիծ և անդատապարտ կալ

մեզ առաջի ահեղ ատենին Փրիստու
սի զտէր աղաչեսցուք :

Վասն առաջնորդելոյ մեզ ի նաւա
հանգիստն կենաց անվախճանից զտէր :
Վասն արժանի լինելոյ մեզ վերին
կոչմանն և երկնից արբայութեանն ,
զտէր աղաչեսցուք :

Վասն հոգւոցն : Եւ եւս միաբան :
Զանձինս մեր : Ողորմեաց մեզ :

ՔԱՐՈԶ ակ . դկ.

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր ի ճանա
պարհս խաղաղութեան , զտէր աղա :
Վասն ցրելոյ ի մէնջ զամենայն խոր-
հուրդս չարին զտէր աղաչեսցուք :

Վասն պարդեւելոյ մեզ առողջ խոր-
հուրդս և առաքինի վարս զտէր ա :

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ
ամենազօր աջոյն իւրոյ զտէր աղա :

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն
վաղվաղակի ընդ ոտիւք մերովք զտէր

Վասն հոգւոցն : Եւ եւս միաբան :
Զանձինս մեր : Ողորմեաց մեզ :

ՔԱՐՈԶ բժ . դձ .

Վասն գտանելոյ մեզ զշնորհս և զո-
ղորմութիւն ի բարերար տեառնէ
մերմէ , զտէր աղաչեսցուք :

Վասն փրկելոյ զմեզ ի զրպարտու-
թենէ մարդկան և յորոգայթից սա-
տանայի զտէր աղաչեսցուք :

Վասն ամենայն անձանց քրիստոնէից
և տանց հաւատացելոց , զտէր աղա :
Վասն որք ի լերինս , յայրս և ի փա-
պարս բնակեալ են սուրբ հարքն մեր
զտէր աղաչեսցուք ,

Վասն որք սաղմոսիւք եւ օրհնու-
թեամբ կատարեն զամենայն ժամա-
նակս կենաց իւրեանց , զտէր աղա :

Վասն հոգւոցն : Եւ եւս միաբան :
Զանձինս մեր : Ողորմեաց մեզ :

Աղօթք ըստ ձայնի աւուրն : Թագաւոր յաւիտեան ,
կամ ալելուք : Մաղթանք ըստ ձայնին :

ԱՌԱԽՈՏԵԱՆ

ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Օրինեալ Տէր մեր : Հայր մեր :

Լցաք առաւօտու ողորմութեամբ քով
ցնծացաք եւ ուրախ եղաք զամենայն
աւուրս կենաց մերոց :

Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն յորս
խոնարհ արարեր զմեզ, եւ ամացն
յորս տեսաք զչարչարանս :

Հայեա՝, տէր, ի ծառայս քո եւ ի
գործս ձեռաց քոց, եւ առաջնորդեա
որդւոց նոցա, եղիցի՝ լոյս տեառն
Աստուծոյ ի վերայ մեր :

Զգործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա՝ ի
մեզ, եւ զգործս ձեռաց մերոց յա-
ջողեա՝ մեզ :

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ :

Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղա-
շեսցուք, ընկալ կեցն եւ ողորմեա՛:
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ:

Փ Ա Խ

Օրհնեալ ես տէր Աստուած Հարցն
մերոց, օրհնեալ փառաւորեալ ա-
նուն քո յաւիտեան :

Յիրաւունս անցուցեր զայս ամենայն
ընդ մեզ. արդար ես դու տէր, եւ
ամենայն գործք քո ճշմարիտ են :
Ճանապարհք քո ուղիղ են և ամենայն
դատաստանք քո արդար են :

Դատաստան արդարութեան ածեր ի
վերայ մեր ըստ ամենայնի զրո ինչ
ածեր ի վերայ մեր և ի քաղաքի ուր-
բոյ Հարցն մերոց երուսաղէմի :

Արդարութեամբ և յիրաւի ածեր
զայս ամենայն ի վերայ մեր վասն
մեղաց մերոց :

Անօրինեցաք և յանցեաք ապստամբ
լինել ի քէն. մեղաք յամենայնի և
պատուիրանաց քոց մեք ոչ անսա-
ցաք :

Ոչ պահեցաք և ո՛չ արարաք որպէս
պատուիրեցեր դու մեզ, զի զբարիս
գտցուք մեք ի քէն :

Արդ, զամենայն զոր արարեր և զոր
ինչ ածեր ի վերայ մեր, արդար դա-
տաստանաւ արարեր :

Մատնեցեր զմեզ ի ձեռս թշնամեաց
մերոց, անօրինաց, խստաց և ապս-
տամբողաց :

Ի ձեռս թագաւորի անօրինի և չարի
քան զամենայն երկիր մատնեցեր
զմեզ :

Եւ արդ ո՛չ զոյ մեզ ժամ բանալ
զբերանս մեր, զի ամօթ եւ նախա-
տինք եղաք ծառալից քոց եւ պաշ-
տօնէից :

Այլ մի՛ մատներ զմեզ խսպառ վասն
անուան քո, մի՛ ցըեր զուխտս քո և
մի՛ ի բացեալ առներ զողորմութիւնս
քո ի մէնջ :

Վասն Աբրահամու սիրելոյ քոյ, ի-
սահակայ ծառայի քո և վասն իսրա-
յէլի սրբոյ քո :

Խոստացար նոցա և ասացեր. բազմա-
ցուցից զզաւակ ձեր որպէս զաստեղս
երկնից բազմութեամբ, եւ որպէս
զաւազ առ եզերբ ծովու :

Եւ արդ, տէր, նուազեցաք մեք բան
զամենայն ազգս, եմք տառապեալք
յամենայն երկրի այսօր վասն մեղաց
մերոց :

Ո՛չ դոյ ի ժամանակի յայսմիկ իշխան
մարդարէ և առաջնորդ, ո՛չ ողջակէզ
պատարագաց, ո՛չ խունկ օրինաց եւ
ոչ տեղի սլատարագս մատուցանելոյ
առաջի քո և ողորմութիւն գտանել
ի քէն :

Այլ անձամբք խոնարհեալ և հոգւով
տառապանաց ընդունելի լիցուք մեք
որպէս զողջակէզս խոյոց և զուարա-
կաց և որպէս զբիւրաւորս դառանց
պարարտաց :

Այնպէս ընդունելի լիցին պատա-
րագք մեր այսօր առաջի քո զի կա-
տարեալ գտցուք զկնի քո և չիք ա-
մօթ յուսացելոցս ի քեզ :

Եւ արդ գամք զհետ քո ամենայն սրտիւք մերովք, երկնշիմք ի քէն, եւ խնդրեմք զերեսս քոյ, տէր, մի՛ յա մօթ առներ զմեզ:

Այլ արա առ մեզ ըստ հեզութեան քում, և ըստ բազում ողորմութեան քում, փրկեա զմեզ լասն սքանչելեաց քոց, տէր, և փառաւորեսցի անուն քո յաւիտեան:

Յամօթ լիցին ամենեքեան որբ չարչարեն զծառայս քո. ամաչեցեալ լիցին բոնութիւնք նոցա եւ ամենայն զօրութիւնք նոցա խորտակեսցին:

Եւ ծանիցեն զի դու ես տէր Առուած միայն որ փառաւորեալդ ես ի վերայ ամենայն տիեզերաց:

Օրհնեալ ես դու, տէր Աստուած հարցըն մերոց, գովեալ և առաւել բարձրացեալ յաւիտեան:

Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փռուաց քոց, գովեալ և առաւել բարձրաց եալ յաւիտեան:

Օրհնեալ ես իտաճարի փառաց որբութեան քո, գովեալ և առաւել բարձ:

Օրհնեալ ես ի վերայ ամոռոյ արքայութեան քո. գովեալ և առա:

Օրհնեալ ես որ նստիս ի բրովքէս եւ հայիս յանդունդս. գովեալ եւ:

Օրհնեալ ես ի վերայ հաստատութեան երկնից. գովեալ և առաւել բարձր:

Օրհնեցէք, ամենայն գործք տեառն, զտէր, օրհնեցէք և բարձր արարէք

զնա յաւիտեան:

Օրհնեցէք, երկինք, զտէր օրհնեցէք և բարձր արարէք զնա յաւիտեան:

Օրհնեցէք, հրեշտակը տեառն, եւ ջուրը որ ի վերայ երկնից, զտէր օրհ:

Օրհնեցէք, զօրութիւն տեառն, արե գտկն և լուսին, զտէր օրհ:

Օրհնեցէք, աստեղք երկնից, անձրեւք և ցողք, զտէր օրհնեցէք:

Օրհնեցէք, ամենայն հողմք, հուր եւ ջերմ, զտէր, օրհնեցեց:

Օրհնեցէք, ցուրտ եւ տօթ, ցող եւ ձիւնաբեր, զտէր օրհնեց:

Օրհնեցէք, սառն եւ պարզ, եղեամն եւ ձիւն, զտէր օրհնեց:

Օրհնեցէ՛ք, տիւք և գիշերք, լոյս եւ
խաւար, զՏէր օրհնեց։
Օրհնեցէ՛ք, ամպք և փայլատակունք
եւ երկիր, զՏէր օրհնեց։
Օրհնեցէ՛ք, լերինք, բլուրք և ամեւ-
նայն բոյսք երկրի, զՏէր օրհնե։
Օրհնեցէ՛ք, աղբիւրք՝ ծովք և գետք,
զՏէր օրհնեցէք։
Օրհնեցէ՛ք, կետք և ամենայն կայ-
տառք, որ ի ջուրս, և թռչունք երկնից,
զՏէր օրհնեցէք եւ բարձր։
Օրհնեցէ՛ք, գաղանք եւ անասունք, և
որդիք մարդկան, զՏէր օրհն։
Օրհնեսցէ՛, իսրայէլ, զՏէր, օրհնեսցէ՛
և բարձր արասցէ՛ զնա յաւիտեան։
Օրհնեցէ՛ք, բահանայք, զտէր օրհնե։
Օրհնեցէ՛ք, ծառայք տեառն, զտէր
օրհնեցէք։
Օրհնեցէ՛ք, անձինք, եւ շունչք ար-
դարոց, զՏէր օրհն։
Օրհնեցէ՛ք, սուրբք եւ խոնարհք
սրտիւք, զՏէր օրհնեցէք։

Օրհնեցէ՛ք, Անանիա, Ազարիա և Մի-
սայէլ, զՏէր օրհնեցէք։
Փառք Հօր. Այժմ եւ միշտ.

Մաղ. Օրհնեցէ՛, ամենայն արարած։ Շարական։ Հոր։

ՔԱՐՈԶ

Եկեալքս ամենեքեան ի սուրբ Կա-
թուղիկէ եւ Առաքելական եկեղեցի՝
աղաչեսցուք զմիածին Որդին Աստու-
ծոյ զՏէրն մեր և զփրկիչն Յիսուս
Քրիստոս, որ էջ փառօք Հօր ի մէջ
հնոցին եւ փրկեաց զերիս մանկունսն
ի Քաղղէացոց անտի։ Լուսաւոր և
սուրբ պահեսցէ զմիտս մեր զի մի
երբեք խաբիցուք մեր ի մեղաց և ի
ցանկութենէ աշխարհի, այլ արժանի
եղիցուք պահել զպատուիրանս նորա,
առնուլ զպսակն լուսոյ եւ կենաց
ի յանձինս մեր զոր խոստացաւ սի-
րելեաց իւրոց Ճշմարիտն Աստուած
Յիսուս Քրիստոս, Տէր մեր, կեցո՛ և
ողորմեա՛.

Աղօթք ըստ պատշաճի աւուրն։

ՓՈԽ

Մեծացուսցէ անձն իմ զտէր եւ ցըն-
ծասցէ հոգի իմ աստուծով փրկչաւ
իմով։

Այց արար ի վերայ խոնարհութեան
աղախնոյ իւրոյ, այսուհետեւ երանի-
ցեն ինձ ամենայն ազգբ։

Արար ընդ իս մեծամեծս հզօրն, եւ
սուրբ է անուն նորա։

Ողորմութիւն արար յազգաց յազգս
երկիւղածաց իւրոց, և արար զօրու-
թիւն բազկաւ իւրով։

Յրուեաց զամբարտաւանս ի մտաց
սրտից, եւ քակեաց զհզօրս աթոռոց։
Զխոնարհս բարձրացցոց, զկարօտս ե-
լից բարութեամբ, եւ զմեծատունս
արձակեաց ունայնս։

Պաշտպանեաց ի՞րայէլի ծառայի իւ-
րոյ, յրշելով զողորմութիւն իւր։
Որպէս խօսեցաւ առ հարսն մեր,
ընդ Աբրահամու, եւ զաւակի նորա
յաւիտեան։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԶԱՔԱՐԻԱՅԻ ՀՕՐՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ
ՄԿՐՏՉԻ

Օրհնեալ Տէր Աստուած իսրայէլի
որ յայց ել և արար փրկութիւն ժո-
ղովրդեան իւրոյ։

Յարոյց մեզ եղջիւր փրկութեան ի
տանէ Դաւթի ծառայի իւրոյ, որպէս
խօսեցաւ բերանով սրբոցն, որք յա-
փառենից մարգարէքն էին։

Փրկութիւն ի թշնամեաց մերոց, եւ
ի ձեռաց ամենայն ատելեաց մերոց։
Առնել ողորմութիւն առ հարսն մեր,
եւ յիշել զկտակարանս սրբութեան
իւրոյ։

Երդումն զոր երդուաւ Աբրահամու
հօր մերոյ, տալ մեզ առանց երկիւղի
զփրկութիւն ի թշնամեաց մերոց։
Պաշտել զնա սրբութեամբ և արդա-
րութեամբ առաջի նորա զամենայն
աւուրս կենաց մերոց։

Եւ դու, մանուկ, մարգարէ բարձրե-
լոյն կոչեսջիր, գնասցես առաջի տեա-
ռըն պատրաստել զՃանապարհս նորա։

Տալ զգիտութիւն փրկութեան ժողովը ըստ իւրդեան իւրոյ ի թողութիւն ամենայն մեղաց մերոց :

Վասն գթոյ ողորմութեան տեառն Աստուծոյ մերոյ, որով երեւեցաւ մեզ արեգակն ի բարձանց լուսաւոր առնել զիսաւարս մեր :

Ծագել լոյս ի վերայ այսոցիկ որ նըստէաք ի խաւարի և ի ստուերս մահու, ուղղել զոտս մեր ի ճանապարհս խաղաղութեան :

ԱՂՕԹՔ ՍԻՄԷՌՆԻ ԾԵՐՈՒՆԻՈՅՆ

Արդ, արձակեա՛ զծառալս քո, Տէր, ըստ բանի քում ի խաղաղութիւն. զի տեսին աչք իմ զփրկութիւն քո զոր պատրաստեցեր առաջի ամենայն ժողովրդոց :

Լոյս ի յայտնութիւն հեթանոսաց, և փառք ժողովրդեան քում իսրայէլի : Ճարական : ՄԵԺԱՅԱԿ :

Ք Ա. Ր Ո Զ

Սուրբ զԱստուածածինն և զամենայն սուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայր ի յերկինս, զի կամեցեալ ողորմեսցի և գթացեալ կեցուսցե զարարածս իւր. ամենակալ Տէր Աստուած մեր, կեցո՛ եւ ողորմեա՛ :

Աղօթք, ԸՆԿԱԼ Տէր :

Փ Ո Խ

Ողորմեա՛ ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում զթութեան քում, քաւեա՛ զանօրէնութիւնս իմ :

Առաւել լուա՛ զիս յանօրէնութենէ իմմէ, և ի մեղաց իմոց սուրբ արա՛ զիս Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ, և մեղք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ :

Քեզ միայն մեղայ, Տէր, եւ չար առաջի քո արարի :

Որպէս արդար եղիցի ի բանս քո, և յաղթող ի դատել զաս :

Անօրէնութեամբ յղացաւ, եւ իմեզս
ծնաւ զիս մալր իմ։
Դու, տէր, զՃշմարտութիւն սիրեցեր
զանյայտս և զծածկեալս իմաստու-
թեամբ քով յայտնեցեր ինձ։
Յօղեա' զիս մշտկաւ եւ սուրբ եղէց,
լուա, եւ քան զծիւն սպիտակ եղէց։
Լսելի արա' ինձ տէր զցնծութիւն և
զուրախութիւն, եւ ցնծասցեն ոսկերք
իմ տառապեալք
Դիարձո' զերեսս քո ի մեղաց իմոց, և
զամենայն անօրէնութիւնս իմ քաւ-
եա' յինէն։
Սիրտ սուրբ հաստատեա' յիս, Աստ-
ուած, և հոգի ուղիղ նորոգեա' ի
փորի իմում։
Մի' ընկենուր զիս, տէր, յերեսաց
քոց, եւ զՀոգի քո սուրբ մի' հաներ
յինէն։
Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան քո,
եւ հոգւով պետութեան քո հաս-
տատեա զիս։
Ուսուցից անօրինաց զՃանապարհս
քո, և ամբարիշտք առ քեզ դարձցին։

Փրկեա' զիս յարենէ, Աստուած,
Աստուած փրկութեան իմոյ. ցնծասցէ
լեզու իմ յարդարութեան քում։
Տէր, եմէ զշրժունս իմ բանաս, բե-
րան իմ երգեսցէ զօրչնութիւնս քո։
Թէ կամեցեալ էիր պատարագս մա-
տուցանէաք, բայց դու ընդ ողջա-
կէզս իսկ ո՛չ հաճեցար։
Պատարագ Աստուծոյ հոգի խոնարհ։
զսիրտ սուրբ և զՀոգի խոնարհ Աստ-
ուած ո՛չ արհամարհէ։
Բարի արար տէր կամովք քովք Ախօ-
նի, և շինեսցին պարիսպքն Երուսա-
ղէմի։
Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատա-
րագս արդարութեան, յորժամ ուխ-
տից պատարագս հանցեն ի սեղան
քո զուարակս։

Շարական, Ուրիշ։

Ք Ա Ր Ո Չ

Երկրպագեմք քեզ, տէր Աստուած
մեր, անցեալքս ընդ երկարութիւն
գիշերիս և կանխեալքս ի տեղւոջ
խոստովանութեան մատուցանեմք զա-
ռաւօտու աղօթս մեր։ Զքեզ, տէր,
օրհնեմք և փառաւորեմք և զքէն,
տէր, զոհանամք որ արժանի արա-
րեր զգիշերս խաղաղութեամք ան-
ցուցանել և հասանելի ժամ առաւօ-
տուս։ Արժանաւորեա՝ զմեզ, տէր,
անձառ խոստմանց քոց, զոր խոս-
տացար սիրելեաց քոց ճշմարիտդ
Աստուած, Յիսուս Փրիստոս, տէր
մեր, կեցո՛ և ողորմեա՛։ Ողորմեա՛ց
մեզ, տէր Աստուած մեր, ըստ մեծի
ողորմութեան քում. ասասցուք ա-
մենեքեան միաբանութեամք։
Աղօթք ըստ պատշաճի աւուրն։

Օրհնեցէ՛ք զտէր յերկնից. օրհնեցէ՛ք
զնա ի բարձանց։
Օրհնեցէ՛ք զնա ամենայն հրեշտա-
կըք նորա. օրհնեցէ՛ք զնա, ամենայն
զօրութիւնք նորա։
Օրհեցէ՛ք զնա արեգակն և լուսին,
օրհնեցէ՛ք զնա, ամենայն աստեղք և
լոյս։
Օրհնեցէք զնա, երկինք երկնից, և
չուրք ի վերոյ քան զերկինս. օրհնե-
ցէ՛ք զանուն տեառն։
Զի նա ասաց, և եղեն. հրամայեաց,
և հաստատեցան։
Կացոյց զնոսա յաւիտեանս յաւիտե-
նից. սահման եղ և ոչ անցանեն։
Օրհնեցէ՛ք զտէր յերկրէ, վիշապք
և ամենայն խորք։
Հուր և կարկուտ, ձիւն և սառն,
Հողմ և մրրիկ, որք առնեք զբան
նորա։
Լերինք և ամենայն բարձունք, ծառք
պտղաբերք, և ամենայն մայրք։

—

Գազանք և ամենայն անասունք, սուզունք, և ամենայն թռչունք թեւաւորք :

Թագաւորք երկրի և զօրք զօրութեանց,
իշխանք և ամենայն դատաւորք երկրի:
Երիտասարդք եւ կուսանք, ծերք եւ
տղայք, օրհնեցէք զանուն տեառն:
Բարձրացաւ անուն նորա միայն.
Խոստովանութիւն նմայերկինս եւ
յերկրի :

Բարձր առնէ տէր զեղջիւր ժողովր-
դեան իւրոյ. օրհնութիւն նմա յա-
մենայն սրբոց նորա որդւոցն իսրա-
յելի ժողովոյն որ մերձ է առ տէր:
Օրհնեցէք զտէր օրհնութիւն ի նոր,
օրհնութիւն նմա յեկեղեցիս սրբոց :
Ուրախացի խրայէլ յարարիչ իւր.
որդիք Սիոնի ցնծացեն ի թա-
գաւորն իւրեանց :

Զանուն նորին օրհնելով սաղմոսիւք եւ
օրհնութեամբ սաղմոս երգեսցեն նմա:
Հաճի տէր ընդ ժողովուրդ իւրսուրբ,
եւ բարձր առնէ զհեզս ի փրկութեան

Պարծեսցին սուրբքն փառօք, և ցըն-
ծացեն ի հանգիստ իւրեանց, և
բարձր արասցեն զԱստուած բերանօք
իւրեանց :

Սուր երկսայրի ետ ի ձեռս նոցա
առնուլ զհատուցումն ի հեթանոսաց
ի յանդիմանութիւն ամենայն ժողո-
վրդոց :

Ի կապել զթագաւորս նոցա կապա-
նօք, զզօրաւորս նոցա ձեռնակապօք
երկաթեօք :

Առնել նոցա դատաստան ըստ գրոց,
և փառք այս են ամենայն սրբոց նորա:
Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան
նորա, օրհնեցէք զնա ի հաստատու-
թեան ի զօրութիւն նորա :

Օրհնեցէք զնա ի զօրութեան նորա,
օրհնեցէք զնա ի բազում մեծութեան
նորա :

Օրհնեցէք զնա ի ձայն օրհնութեան,
օրհնեցէք զնա սաղմոսիւք և օրհնու-
թեամբ :

Օրհնեցէք զնա ցնծութեամբ, գովե-
ցէք զնա ուրախութեամբ :

Օրհնեցէ՛ք զնա ի բանս քաղցր, գու-
վեցէ՛ք զնա ի բարբառ լսելիս ։
Օրհնեցէ՛ք զնա ի ձայն գոհութեան,
ամենայն հոգիք, օրհնեցէ՛ք զտէր։
Փառք հօր և որդւոյ։

Շարական . Տէր յերկնէ :

Փառք ի բարձունս Աստուծոյ և յեր-
կիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հա-
ճութիւն և օրհնութիւն քեզի բար-
ձունս, օրհնեալ ես, տէր Աստուած
մեր, օրհնեմք զքեզ և գովեմք զքեզ,
Խոստովանիմք, տէր զքեզ, և երկիր-
պատանեմք քեզ. փառաւորեմք ըզ-
քեզ, գոհանամք, տէր, զքէն վասն
մեծի փառաց քոց։ Տէր թագաւոր՝
սուրբդ երկնային, Աստուած եւ Հայր
ամենակալ։ Տէր և Որդի հօր միածին
Յիսուս Քրիստոս և սուրբ որդի։ Տէր
Աստուած գառն Աստուծոյ և Որդի
հօր որ առեր զմերս ի կուսէն, ողոր-
մեցար, բարձեր զմեղս աշխարհի, և
արդ ընկալ զաղաչանս մեր։ Սուրբդ

որ նստիս ընդ աջմէ հօր, ողորմեա՛ց
մեզ, զի դու միայն սուրբ դու միայն
բարձեալ ես, դու միայն տէր մեր
Յիսուս Քրիստոս։ Տէր և Հոգիդ
սուրբ որ ի փառս Աստուած ընդ հօր։
Ամէն։

Եւ յամենայն ժամ օրհնեմք զքեզ,
տէր, և գովեմք զանուն սուրբ քո
յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտե-
նից։ Արժանի արա՛, տէր, զօրս այս
խաղաղութեամք և առանց մեղաց
պահեա՛ զմեզ։ Օրհնեալ ես, տէր
Աստուած հարցն մերոց, գովեալ և
փառաւորեալ է անուն սուրբ քո յա-
ւիտեանս։ ամէն։ Օրհնեալ տէր, ու-
սո՛ ինձ զարդարութիւնս քո (Եւշա Կրիտա՛)։
Տէր, ապաւէն եղեր մեր յազգէ՛/
յազգ։ Ես աղաչեմ, տէր, ողորմեա՛/
ինձ, բժշկեա՛ զանձն իմ, ես մեղայ
քեզ։ Ցոյց մեզ, տէր, զողորմութիւնս
քո և զփրկութիւնս քո տուր մեզ։
Տէ՛ր, ողորմութիւն քո յաւիտեան,
զգործս ձեռաց քոց մի՛ անտես առ-

նէր։ Տէր իմ զքեզ ապսւէն ինձ
արարի, ուսո՞ ինձ առնել զկամս քո,
զի դու ես Աստուած։ Իքէն է տէր
աղբիւր կենդանութեան, և լուսով
երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս։ Ծագ-
եա զողորմութիւնս քո որք ճանաչեն
զքեզ տէր։

Մաղթանք, Փառ+ պարիւ, Երգ։

ՔԱՐՈԶ ԿԻՒՐԱԿԵՒԾ ԵՒ ԹԻՆԱՆՑ

Ասասցուք ամենեքեան միաբանու-
թեամբ, Տէր, ողորմեա՞,
Վասն խաղաղութեան ամենայն աշ-
խարհի և հաստատութեան սրբոյ Ե-
կեղեցւոյ զտէր աղաչեսցուք։
Վասն ամենայն սուրբ և ուղղափառ
Եպիսկոպոսաց զտէր աղաչեսյուք։
Վասն Հայրապետին մերոյ տեառն
(այս առան) կենաց և փրկութեան հոգ-
ւոյ նորին զտէր աղաչեսյուք։
Վասն վարդապետաց, բահանայից,
սարկաւագաց, դպրաց և ամենայն
ուխտի մանկանց Եկեղեցւոյ զտէր։

Վասն բարեպաշտ թագաւորաց և
աստուածասէր իշխանաց, զօրավա-
րաց և զօրաց նոցին, զտէր աղաՅ-
Վասն զի Տէրն ամենակալ հնազան-
գեցուսցէ առաջի նոցա զամեայն պա-
տերազմունս թշնամեաց, զտէր։
Յաղագս հարց և եղբարցն մերոց որք
ի գերութեան են և ի չար ծառա-
յութեան, զտէր աղաՅ-
Յաղագս Ճանապարհորդաց և նաւոր-
դաց խաղաղութեամբ հասանել ի
նաւահանգիստն բարութեան, զտէր։
Յաղագս հիւանդաց և ամենայն վըշ-
տացելոց փութապէս առողջութեան,
զտէր։

Յաղագս բարեխառնութեան օդոց,
անձրեւաց քաղցրութեան և պտղոց
առատութեան, զտէր։

Յաղագս ոխտաւորաց և պտղաբերից
ի սուրբ Եկեղեցի Աստուծոյ, զտէր։
Եւ յաղագս այնոցիկ որք մատնեալը
են ի ձեռս անօրինաց վասն անուանն
Փրիստոսի, զտէր։

Յաղագս հոգւոցն հանգուցելոց որք
Ճշմարիտ և ուղիղ հաւատովի ի Քը-
րիստոս ննջեցին, զտէր:

Յաղագս փրկելոյ զմեզ տեառն Աս-
տուծոյ յերեւելի և յաներեւոյթ թշ-
նամոյն, զտէր աղաչեսցուք:

Մաղթանք. Բարեխօս առնետ:

Ք Ա Ր Ո Զ

Յիշեսնիք և զամենայն սուրբս և նո-
քօք զտէր աղաչեսցուք:

Զառաւօտս լուսոյ և զառաջիկայ օրս
խաղաղութեամբ անցուցանել՝ հաւա-
տովի տեառնէ խնդրեսցուք:

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահա-
պան անձանց մերոց ի տեառնէ
խնդրեսցուք:

Զքաւութիւն և զթողութիւն յան-
ցանաց մերոց ի տեառնէ խնդրես:
Զորբոյ խաչին մեծ և կարող զօրու-
թիւնն յօդնութիւն անձանց մե-
եւ եւս միաբան: Զանձինս մեր եւ
զմիմիանս: Ողորմեաց մեզ:

ՔԱՐՈԶ ԱՌԱՋԵԼՈՑ ԵՒ ՄԱՐԳԱՐԵՒՑ
Աստուած մեծ և հզօր և փառաւոր-
եալ, լուսաւորիչ սրբոց և ի սուրբս
հանգուցեալ. զՃգնութիւն սրբոց ա-
ռաքելոց բարեխօս ունիմք առ քեզ,
աղաչեմք:

Լուր, տէր, և ողորմեա:

Որ անդադար օրհնաբանիս ի դասուց
հոգեղինաց երկնաւոր զուարթնոցն
արժանաւորեա՝ զմեզ ուղիղ փառա-
տրութեամբ ընդ սուրբսքո երկրպա-
գել մեծի և ահաւոր տէրութեանդ
քո, աղաչեմք:

Օրհնեմք զքեզ միաբան սիրով ի յի-
շատակս վկայից քոյ, որք հետեւողք
եղեն լուսազարդ ճանապարհաց քոյ,
տէր, որ վասն մեր յանձն առել ըգ-
չարչարանս խաչի և մահու աղա:
Կատարիչք հաճոյից կամաց Աստուա-
ծութեանդ քո՝ զանձինս իւրեանց
պատարագեցին ի վկայութիւն Ճշմա-
րիտ սիրոյ քո և բուրեցին զհոտ ա-
նուշից տէրութեանդ քո, աղաչեմք:

Սրբեցին զանձինս իւրեանց տաճար
անուանդ բում սրբոյ, մարքեալ զմի-
տու և զխորհուրդս իւրեանց երկիւ-
ղիւդ բով սրբով, և դասակիցք եղեն
հոգեղինաց երկնաւոր զուարթնոցն,
աղաչեմք:

Բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ Աստ-
ուածածնին, և Յովհաննու կարապե-
տին, սրբոյն Ստեփանոսի Նախավը-
կային և սրբոց առաքելոց, մարգա-
րէից և մարտիրոսաց, և սրբոյն Գրի-
գորի մերոյ լուսաւորչին. բարեխօ-
սութեամբ և աղօթիւք սրբոցն (այս առան)
որոց այսօր է յիշատակ և ամենայն
սրբոց քոց, տէր, որք միաբան ի սէր
Աստուածութեանդ բո, յիշեա՝ զհո-
գիս ննջեցելոց մերոց, և այց արա՝
ի քում գալստեանդ, աղաչեմք:
Եւ եւս առաւելզ յորդորութն սիրոյ,
և զգործս բարեաց պարգւել մեզ
ինդրեմք:

Զանձինս ՈՂորմեաց :

ՔԱՐՈԶ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ ԵՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՑ
Առաջնորդք եղեն մեզ ուղիղ գնա-
ցիւք ի շաւիղս արքայութեան երկնից
մեծապայծառ ջահիւ, հաւատովլ եւ
սիրովն իւրեանց ծագեցին զլոյս
աստուածգիտութեանդ ի սիրտս մեր,
աղաչեմք:

Պահպանութեամբ խորհրդոց բանից
և գործոց մերոց սրբութեամբ փա-
ռաւորել զամենասուրբ զերրորդու-
թիւնն՝ զՀայր և զՈրդի և զսուրբ
Հոգին յաւիտեանս ամէն, աղաչեմք:
Աղաչանօք սրբոց հայրապետացն,
Աղաչանօք սրբոց հայրապետացն,
տէր, որք ճգնեցան վասն անուանդ
քում, և այլն :

ՔԱՐՈԶ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ ԵՒ ՃԻՆԱՒՈՐԱՑ
ԶՃգնութիւն սրբոց մարտիրոսաց բա-
րեխօս ունիմք առ բարերար որդիդ
Աստուծոյ զի Նորհեսցես աշխարհի
զանշարժ զխաղաղութիւն, և պահես-
ցես հաստատուն սուրբ զեկեղեցի
հաստատեալ ի վերայ հիման առա-
քելոց և մարգարէից, աղաչեմք:

ԶՃԳՆՈւԹԻՒՆ սրբոց մարտիրոսացն բարեխօս ունիմք առ բարերար Որդիդ Աստուծոյ զի խաղաղեսցին խռովութիւնք, դադարեսցին յարձակմունք թշնամեաց, տնկեսցի սէր և արդարութիւն ի յերկրի, աղաչեմք :

Աղաչանօք սրբոց մարտիրոսացն՝ տէր, որք Ճգնեցան վասն անուանդ քում սրբոյ, նայեաց յերկրպագութիւն ժողովելոցս և շնորհեա՝ մեղաց զժողութիւն, և հան մասն և բաժին ընդ սուրբս ամենայն, աղաչեմք :

Աղաչանօք սրբոց արեամբ նահատակեալ վկայիցն, տէր, որք զանձինս իւրեանց տաճար մաքրեցին հոգւոյդ քում սրբոյ, պարգեւեա՝ յերկրի մերում զքաղցրախառն օդ զզուարձալի զբոյս, առ ի լցումն լինել ամենայն հարկաւոր պիտոյից մերոց, աբարեխօսութեամբ սրբուհւոյ Աստուածածնին, եւայլն :

ՔԱՐՈՉ ԾՆՆԴԵԱՆ, ԱԻԵՏԵԱՑ, ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ ԵՒ ՏԵԱՌՆԸՆԴԱՌԱԶԲԻՆ :

Մայր սուրբ սքանչելի լուսոյն, որ զԱստուածն ամենայն յաւիտեանց յորովայնի քում կրեցեր, և ցնծութիւն աշխարհի ծնար զբանն Աստուած, աղաչեմք :

Մայր սուրբ, բարեխօսեա՝ : Աղաչեա՝ վասն մեր զառ ի բէն ըզմարմնացեալն Աստուած որ խոնարհեցաւ ի հայրական ծոցոյ, էառ մարմին ըստ մարդկային բնութեանս՝ առնել խաղաղութիւն յերկինս և յերկրի, աղաչեմք :

Աղաչեա՝ Ներել մեզ, անտես առնել յանցանս մեր, և տալ օգնականութիւն՝ ընդդիմակաց լինել հակառակամարտիցն ի պատերազմի, աղա :

Աղաչեա՝ Զի լուսոցին պատերազմունք, դադարեսցին յարձակմունք թշնամեաց, տնկեսցի սէր և արդարութիւն ի յերկրի, աղա :

Աղաչեա՝ ԱՃԵցուցանել յերկրի մերում զքաղցր բղխումն աղբերաց, զա-

ռատ պողաբերութիւն բուսոց և
տնկոց՝ առ ի զուարձալի լինել ամե-
նայն հարկաւոր պիտոյից մերոց, ա:
Աղաչեա . Զի միաբանեացէ զեկեղեցի
իւր սուրբ՝ շինեալ ի վերայ հիման
առաբելոց և մարդարէից, պահել
անարատ մինչեւ յօր երեւելոյ գա-
լստեան իւրոյ, աղաչեմք :

Աղաչեա վասն մեր, սրբուհի, զմիա-
ծին քո զՈրդին և վասն հոգւոցն հան-
գուցելոց, ընդունել յարքայութիւնն
երկնից և տալ մասն և բաժին ընդ
սուրբս ամենայն, աղաչեմք :

Յիշեա', տեր, և ողորմեա':

Եւ եւս առաւել զյորդորումն սիրոյ
եւ զգործս բարեաց պարգեւել մեզ
խնդրեմք :

Տուր մեզ, տէր, Աստուած :

Զանձինս մեր եւ զմիմիանս տեառն
Աստուծոյ ամենակալին յանձն արա :
Փեղ տեառնդ յանձն եղիցուք :

Ոշորմեա'ց մեզ, տէր Աստուած մեր:

Տէր, ողորմեա'. տէր, ողորմեա'.
Է՞ւր, տէր, եւ ողորմեա':

Ք Ա Ր Ո Զ Պ Ա Հ Ո Ց

Փառաւորեսցուք զամենակալն Աստ-
ուած զհայր տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի, գոհանալով զնմանէ որ
պահեաց զմեզիսաղաղութեամբ ի գի-
շերիս յայսմիկ և առաջնորդեաց մեզ
ի խաւարէ ի լոյս, ի մահուանէ ի
կեանս, յապականութենէ յանապա-
կանութիւն, յանգիտութենէ ի գի-
տութիւն Ճմարտութեան իւրոյ :

Աղաչեսցուք և խնդրեսցուք ի նմանէ
զի զերկարութիւն տուընջեանս խա-
ղաղութեամբ և ամենայն մտադիւր
զուարթութեամբ արասցէ անցուցա-
նել ի մէնջ, և պարսպեալ պահեսցէ
զժողովուրդս իւր Աստուածային զօ-
րութեամբն որ ի վերայ ամենայնի
բարերարութեամբն իւրով իշխանու-
թիւն ունի : Ամենակալ, տէր, Աստ-
ուած մեր, կեցո՛ և ողորմեա':
Զառաւոտս լուսոյ և զառաջիկայ օրս
խաղաղութեամբ անցուցանել հաւա-
տով ի տեառնէ խնդրեսցուք :

Զհրեշտակ խաղաղութեան՝ պահաւ
անձանց մերոց ի տեառնէ
խնդրեսցուք :

Զքաւութիւն և զթողութիւն յանցա-
նաց մերոց ի տեառնէ խնդրեսցուք:
Զսրբոյ խաչին մեծ և կարող զօրու-
թիւնն յօգնութիւն անձանց մերոց ի
տեառնէ խնդրեսցուք :

Եւ եւս միա : Զանձինս : Ողորմեաց :
Ալո. Դանաւանդ : Սուրբ Աստված : Մալ. Փրկի Հան :

Ք Ա. Ր Ո Զ

Վասն լսելի լինելոյ տեառն Աստու-
ծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց բարե-
խօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին
եւ իջանելոյ ի վերայ մեր ողորմու-
թեան եւ զթութեան տեառն Աս-
տոյ, ամենակալ, տէր, Աստուած մեր
կեցո եւ ողորմեա :

Օրհութիւն և փառք հօր :

Փ Ո Խ

Օրհնեցէ՛ք, մանկունք, զտէր, եւ օրհ-
նեցէ՛ք զանուն տեառն :

Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ յայ-
սըմ հետէ մինչեւ յաւիտեան :
Յարեւելից մինչեւ ի մուտս արեւու
օրհնեալ է անուն տեառն :

Բարձր է ի վերայ ամենայն ազգաց
տէր, եւ յերկինս են փառք նորա :
Ո՞վ է որպէս տէր Աստուած մեր ի
բարձունս բնակեալ, եւ զխոնարհս
տեսանէ յերկինս եւ յերկրի :

Յարուցանէ զաղբատս յերկրէ, եւ
բարձր առնէ զտառապեալս յաղ-
բեւաց :

Նստուցանէ զնոսա իշխանս՝ ընդ իշ-
խանս ժողովրդեան իւրոյ :

Բնակեցուցանէ զամուլն ի տան ու-
րախամիտ, որպէս մայր ողւովք
բերկրեալ :

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ :

Յարական . Մանկունդ :

Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի և հաստատութեան սրբոյ եկեղեցւոյ, զտէր աղաչեսցուք, ասասցուք ամենեթեան միաբանութեամբ։ Աղօթք, Սուրբ Էս պէտ, Աստվածած Պէտ։

ՓՈԽ Ի ՏՈՆԻ ՍՐԲՈՑ

Սիրեցի զի լուիցէ տէր զձայն աղօթից իմոց, զի խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս, և ես յաւուրս իմ կարդացի առ նա։

Նրջեցան զինեւ երկունք մահու, և վիշտք դժոխոց գտին զիս։ Զնեղութիւն և զանձկութիւն գտի, և զանուն տեառն կարդացի։

Ո՛, տէր, փրկեա՛ զանձն իմ։ ողորմած Աստուած մեր ողորմի և պահէ զտղայս տէր։

Ես խոնարհ եղէ, և տէր կեցոյց զիս, դարձ անձն իմ ի հանգիստ քո, զի տէր օգնեաց քեզ։

Փրկեաց զանձն իմ ի մահուանէ, զաչ իմ յարտասուաց, և զոտս իմ ի գայ-

թակղութենէ. Հաճոյ եղէց առաջի տեառն յերկրին կենդանեաց։

Հաւատացի զոր և խօսեցայ, և ես խոնարհ եղէ յոյժ։

Ես ասացի ի զարմանալ իմում թէ ամենայն մարդ սուտ է։

Զինչ տաց տրիտուր տեառն ընդ ամենայնի զոր և ետ ինձ։

Զբաժակ փրկութեան ընկալայց և զանուն տեառն կարդացից։

Զաղօթս իմ տեառն տաց առաջի ամենայն ժողովրդեան նորա։

Պատուական է առաջի տեառն մահ սրբոց իւրոց։ ո՛ տէր, ես ծառայ քո եմ, ծառայ և որդի աղախնոյ քո։

Հատեր զկապանս իմ, քեզ մատուցից պատարագ օրհնութեան, և զանուն տեառն կարդացից։

Զաղօթս իմ տեառն տաց առաջի ամենայն ժողովրդեան նորա ի գափիթս տան տեառն և ի մէջ քո երուսաղէմ։

Օրհնեցէ ք զտէր, ամենայն ազինք, գովեցէ՛ք զնա, ամենայն ժողովուրդք։

Զօրասցի ողորմութիւն նորա ի վերայ
մեր, և ճշմարտութիւն տեառն մնաս-
ցէ յափիտեան :

Աստուած յանուան քում կեցո/
զիս, և ի զօրութեան քում իրաւ արա/
ինձ :

Աստուած, լուր աղօթից իմոց, ուն-
կըն դիր բանից բերանոյ իմոյ :
Օտարք յարեան ի վերայ իմ, և հզօրք
խնդրեցին զանձն իմ, ո՛չ համարե-
ցան զբեզ Աստուած առաջի իրեանց :
Ահա Աստուած օգնական իմ, և տէր
ընդունող հոգւոյ իմոյ :
Ի դարձուցանել զչարն ի թշնամիսն
իմ, ճշմարտութեամբ քով սա-
տակեա՛ զնոսա :

Ես կամօք իմովք պատարագս մա-
տուցից քեզ, և խոստովան եղէց
անուան քում, տէր, զի բարի է :
Յամենայն նեղովթենէ իմմէ փրկեցեր
զիս և ի թշնամիս իմ ետես ակն իմ :
Տուր զօրութիւն ծառայի քո, կեցո/
զորդի աղախնոյ քո և արա առ իս
նշան բարութեան :

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն,
զի դու, տէր, օգնեցեր ինձ և միփ-
րեցեր զիս :

Փառք հօր և որդւոյ :

ՓՈԽ ԱԻՈՒՐՍ ՊԱՀՈՑ

Բանից իմոց ունկն դի՛ր, տէր, և ի
միտ ա՛ռ զաղաղակ իմ :
Նայեա՛ ի ձայն աղօթից իմոց, թա-
գաւոր իմ Աստուած իմ :

Ես զբեզ աղաչեմ, տէր, ընդ առա-
ւոտս պատրաստ եղէց յանդիման լի-
նել առ քեզ :

Ո՛չ թէ դու, Աստուած, կամիս զա-
նօրէնութիւն և ո՛չ բնակին առ քեզ
չարք, և անօրէնք մի՛ բնակեսցին ա-
ռաջի աչաց բոց :

Ատեցեր զայնոսիկ ոյք գործեն զա-
նօրէնութիւն, կորուսանես զամենես-
եան, ոյք խօսին զսուտ :

Զայր արիւնահեղ և զնենդաւոր պիղծ
առնես դու, տէր. այլեւս ըստ բա-
զում ողորմութեան քում մտից ի

տուն քո, և երկրպագից ի տաճար
սուրբ քո երկիւղիւ քո։
Տէր, առաջնորդեա՛ ինձ յարդարու-
թեան քում, վասն թշնամեաց իմոց
ուղիղ արա՛ առաջի իմ զՃանապարհուքո
զի ո՛չ գոյ ի բերանս նոցա Ճմարտու-
թիւն, և սիրտք նոցա նանրեալք
են։

Որպէս գերեզման բաց են կոկորդք
նոցա, և լեզուովք իւրեանց նեն-
դաւորք եղեն։
Դատեա՛ զնոսա, Աստուած, զի անկ-
ցին ի խորհրդոց սրտից իւրեանց. ըստ
բազում ամբարշտութեան նոցա մեր-
ժեա՛ զնոսա զի դառնացուցին զքեզ։
Ուրախ լիցին ամենեքեան ոյք յուսա-
ցեալ են ի քեզ. յաւիտեան ցնծաս-
ցեն, և բնակեսցիս դու ի նոսա
Պարծեսցին ի քեզ սիրելիք անուան
քո զի օրհնեցես դու զարդարն, տէր,
որպէս զինու հաճութեամբ քով
պսակեր զնոսա։
Լցաք առաւտու ողորմութեամբ
քով, ցնծացաք և ուրախ եղաք զա-
մենայն աւուրս կենաց մերոց։

Ուրախ եղաք փոխանակ աւուրցն՝ յու-
րլս խոնարհ արարեր զմեզ, ամացն՝
յորս տեսաք զչարչարանս։
Հայեա՛, տէր, ի ծառայս քո եւ ի/
գործ սձեռաց քոց, և առաջնորդեա՛
որդւոց նոցա. եղիցի լոյս տեառն
Աստուծոյ ի վերայ մեր։

Զգործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա՛ ի
մեզ, տէր, և զգործս ձեռաց մերոց
յաշնողեա՛ մեզ։

Ի խորոց կարդացի առ քեզ, տէր,
տէր, լուր ձայնի իմում։
Եղիցին ականջք քո ի լսել զձայն ա-
ղօթից իմսց։

Թէ զանօրէնութիւնս իմ քննես,
տէր, տէր, իսկ ո՛ կարէ կալ առաջի
քո, զի ի քէն է քաւութիւն։

Վասն անուան քո համբերի, տէր,
համբեր անձն իմ բանի բում, յու-
սացաւ անձն իմ ի տէր։

Ի պահէ առաւօառու մինչեւ յերեկոյ,
ի պահէ առաւօտու յուսացաւ իսրա-
յէլ ի տէր։

Ի տեառնէ է ողորմութիւն բազում,
ի նմանէ է փրկութիւն, և նա փըր-

կեաց զիսրայէլ յամենայն նեղու-
թեանց նորա ։
Լսելի արա՛ ինձ առաւօտու զողոր-
մութիւնս քո, զի ես ի քեզ տէր յու-
սացայ ։
Յոյց ինձ ճանապարհ յոր և գնացից,
զի առ քեզ, տէր, համբարձի զանձն իմ:
Փրկեա զիս ի թշնամեաց իմոց, տէր,
զի, զքեզ ապաւէն ինձ արարի ։
Ուսո ինձ առնել զկամս քո զի դու
ես Աստուած իմ ։
Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ
ի յերկիր ուղիղ ։
Վասն անուան քո, տէր, կեցուսցես
զիս, արդարութեամբ քով հանցես
ի նեղութենէ զանձն իմ:
Ողորմութեամբ քով սատակեա՛ զմշ-
նամիս իմ, և կորո՛ զամենայն նեղիչս
անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ ։
Աստուած, յանուան քում կեցո՛ ։ զիս
և իզօրութեան քում իրաւ արա՛ ինձ:
Աստուած, լո՛ւր աղօթից իմոց, ունկն
դի՛ր բանից բերանոյ իմոյ ։
Օտարք յարեան ի վերայ իմ, և հզօրք
խնդրեցին զանձն իմ, և ո՞չ համա-

րեցան զքեզ Աստուած առաջի իւր-
եանց ։

Ահա Աստուած օգնական իմ, և տէր
ընդունող հոգւոյ իմոյ ։
Ի դարձուցանել զչարս ի թշնամիսն իմ,
Ճշմարտութեամբ քով սատակեա՛
զնոսա ։

Ես կամօք իմով պատարագս մա-
տուցից քեզ, և խոստովան եղէց
անուան քում, տէր, զի բարի է ։
Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկե-
ցեր զիս, և ի թշնամիս իմ ետես ակն
իմ ։ Փառք Հօր և Որդւոյ ։

Երգ. Արբարական : Մաղ . Խոյ + Եւէջ : Կամ Քրէուրա-
Աստուած Դբ :

ՔԱՐՈԶ ՅԱՀՈՒՐՍ ՊԱՀՈՑ

Աղաչեսցուք զամենակալն Աստուած
զի պահպանեսցէ զժողովուրդս իւր
ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուա-
կան խաչին իւրոյ ի խաղաղութեան ։
Ամենակալ տէր Աստուած մեր, կե-
զո՛ և ողորմեա՛

ՔԱՐՈՉ Ի ՏՕՆԻ ՄՐԲՈՑ

Սուրբ Ճգնաւորօքն աղաչեսցուք ըզ-
տէր որք զշարսն պարտեցին, նեղու-
թեանցն համբերեցին, լուսեղէն և
երկնային անթառամ պսակացն ար-
ժանի եղեն, աղօթիւք նոցա և բա-
րեխօսութեամբ մեղ ողորմեսցի։
Ամենակալ տէր Աստուած մեր, կե-
ցո և ողորմեա՝

Աղօթք. Օդնեա մեռ, ուեր. կամ Ու ընդունեցեր։ կամ Պատիկ։

Յիշեա՝, տէր, զպաշտօնեայս քո՝ ըզ-
ծնօղսն մեր, զվարդապետս, զեղբա-
րըս, զընկերս, զկերակրիչս, զուխտա-
ւորս, զճանապարհորդս, զհանգու-
ցիչս, զվաստակաւորս, զխոստովա-
նողս, զապաշխարհողս, զգերիս, զհի-
ւանդս, զնեղեալս, զիշխանս, զչար-
արարս, զբարերարս, զթշնամիս, զա-
տելիս և որք պատուիրեցին մեղ
հաւատով։

Յիշեա՝, տէր, և ողորմեա՝
Աղօթք. Բարերար եւ բաշտանալու։

ԱՐԵՒԱԳԱԼԻ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Օրհնեալ Տէր մեր։ Հայր մեր։

Եղիցի՝ անուն տեառն օրհնեալ յա-
փիտեան, զի յառաջ քան զարեւ է
անուն նորա։

Ի նա օրհնեսցին ամենայն ազգք երկ-
րի, և ամենայն ազինք երանիցեն նմա-
ր Օրհնեալ տէր Աստուած Խորայէլի որ
առնէ զբանչելիս միայն, և օրհնեալ
է անուն սուրբ փառաց նորա յաւիտ-
եան. Լցցի փառօք նորա ամենայն
երկիր. Եղիցի Եղիցի։

Փառք Հօր և Որդւոյ։

Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղա-
չեսցուք. ընկալ, կեցո՛ և ողորմեա։
Օրհնութիւն և փառք Հօր։ Այժմ։
երգ. Յարեւելց։

Ք Ա Ր Ո Զ

Յարեւելից մինչեւ ի մուտս արեւու՝
ընդ ամենայն տեղիս քրիստոնէու
թեան՝ ուր և կարդան զանուն տեա-
ռըն սրբութեամբ, տէր, աղօթիւք նո-
ցա և բարեխօսութեամբն մեզ ողոր-
մեսցի:

Ուխտիւք զԱստուած աղաչեսցուք, զի
նա փրկեսցէ զմեզ ի մեղաց և ի
ցանկովթենէ աշխարհի:

Ընկալցիզուխտս և զիսնդրուածս սըր-
տից մերոց, և արժանի արասցէ ըզ-
մեզ հաւատոց և պատուիրանաց իւ-

րոց ընդ ամենայն սուրբս իւր:

Ամենակալ տէր Աստուած մեր, կեցո՛:

Զառաւոտ լուսոյ և զառաջիկայ օրս
խաղաղութեամբ անցուցանել՝ հաւ-

ատով ի տեառնէ խնդրեսցուք:

Զհրեշտակ: Զքաւութիւն: Զսրբոյ:
Եւ ևս միա: Զանձինս: Ողորմեաց:

Աղօթք. Յուրեւելից մաշ:

Փ Ո Խ

Աղաղակեցէ՛ք առ տէր, ամենայն եր-
կիր, ծառայեցէ՛ք տեառն ուրախու-
թեամբ:

Մտէ՛ք առաջի նորա ցնծութեամբ,
ծաներուք, զի նա է տէր Աստուած
մեր:

Նա արար զմեզ, և ո՛չ մեք էաք. մեք
ժողովուրդք և խաշն արօտի նորա:
Մտէ՛ք ընդ դրունս նորա խոստովա-
նութեամբ և օրհնութեամբ ի յար-
կըս նորա:

Խոստովան եղերու՛ք տեառն, և օրհ-
նեցէք զանուն նորա:

Քաղցր է տէր, յաւիտեան է ողոր-
մութիւն նորա. ազգէ մինչեւ յազդ
է Ճմարտութեւն նորա:

Փառք Հօր և Որդւոյ:

գ. Ճիշտութեան: Աստուածոյ: Մաղ. Ալուէժ: Շաբան:

ՔԱՐՈԶ

Սուրբ Ճգնաւորքն աղաչեսցուք զտէր,
որք զշարսն պարտեցին, նեղութեան-
ցըն համբերեցին, լուսեղէն և երկ-
նային անթառամ պսակացն արժանի
եղեն. աղօթիւք նոցա և բարեխօ-
սութեամբ մեզ ողորմեսցի. Ամենա-
կալ տէր Աստուած մեր կեցո՛:
Աղօթք. Սուրբ էն, ուր: Յիշեա, տէր, զպաշտօնեայս:
Աղօթք. Բարեբար էն բարեմալլուր:

ՓՈԽ

Աստուած, Աստուած իմ, ես առ
քեզ առաւօտ առնեմ. ծարաւեաց
առ քեզ հոգի իմ, բանի պատիկ ևս
և մարմին իմ,

Որպէս երկիր անապատ անջուր, ուր
ոչ գոյ ի նմա Ճանապարհ:
Այսպէս ի սուրբ երեւեցայց քեզ,
տեսանել ինձ զզօրութիւն քո և ըզ-
փառս քո:

Վասն զի լաւ է ինձ ողորմութիւն քո
քան զկեանս իմ, և շրթունք իմ գո-
վեսցեն զքեզ:

Այսպէս օրհնցից զքեզ ի կեանս իմ
և յանուն քո համբարձից զձեռն իմ:
Որպէս ի Ճարպոյ պարտութենէ լցցի
անձն իմ, շրթամբք ցնծութեան
օրհնեսցէ զքեզ բերան իմ:
Զի թէ յիշէի զքեզ յանկողնի իմում,
ընդ առաւօտս կանխեալ խօսէի ընդ
քեզ:

Զի եղեր իմ օգնական, ի հովանի
թեւոց քովլ ցնծացայց:
Եկն զկնի քո անձն իմ, և զիս ընկա-
լաւ աջ քո, և նորա ի նանիր խնդրե-
ցին զանձն իմ:

Մտցեն ի ներքոյ անդնդոց երկրի,
մատնեսցին ի ձեռս սրոյ և բաժինք
աղուխուց եղիցին:

Թագաւոր յուսացաւ ի տէր. գովես-
ցին ամեներեան ոյք երդնուն նովաւ
խցցին բերանք այնոցիկ ոյք խօսին
զանիրաւութիւն:

Լուր, Աստուած, աղօթից իմոց յա-
շաչել ինձ առ քեզ. յերկիւղէ թշնա-
մոյն փրկեա, զանձն իմ:

Ծածկեսցէ զիս ի ժողովոց չարաց , ի
բազմութենէ՝ ոյք գործեն զանօրէ՝
նութիւն :

Ուք սրեցին որպէս սուսեր զլեզուս
իւրեանց , լարեցին զաղեղունս իւր-
եանց յիրս դառնութեան :

Զգել ի գաղտնիս այնորկ՝ ոյք ուղիղ
են սրտիւք . յանկարծակի ձգեսցեն
զնոսա , և մի՛ երկիցեն :

Ուք զօրացուցին յանձինս իւրեանց
զբանս չարութեան . խորհեցան թա-
գուցանել ինձ որոգայթ , և ասացին
ո՛չի տեառնէ է այս տէր :

Քննեցի զանօրէնութիւն , պատրաս-
տեցան ի քննել զքննութիւն :

Մատիցէ այր ի խորութիւն սրտի
իւրոյ , և բարձր եղիցի Աստուած :
Նետք տղայոց եղեն վէրք նոցա . տը-
կարացան ի նոսա լեզուք նոցա , և
խոռվեցան ամեներեան ոյք հայէին
ընդ նոսա :

Երկեաւ ամենայն մարդ՝ ի պատմել
զգործս Աստուծոյ , և զարարածս նո-
րա ի միտ առին :

Ուրախ եղիցի արդարն ի տէր և
յուսասցի ի նա . նովաւ զովեսցին ա-
մենեքեան ոյք ուղիղ են սրտիւք :
Երգ . կայ արարէն լուսոյ : Մաղթանք , կուսուլու ուլ :

Ք Ա. Ր Ո Զ

Փառաւորեսցուք զամենակալն Աստ-
ուած որ ծագեաց զլոյս առաւօտու
յարարածս իւր . ծագեսցի և այժմ
զառատ ողորմութիւն իւր ի վերաւ
փառաբանչաց անուան իւրոյ : Ամե-
նակալ :

Աղօթք , Զարաւուսուն աղջնու :

Փ Ո Խ

Տէր հովուեսցէ զիս , և ինձ ինչ ո՛չ
պակսեսցի :

Ի վայրի դալարւոջ անդ բնակեցոյց
զիս , և առ ջուրս հանգստեան սնոյց
զիս :

Դարձոյց զանձն առ իս . և առաջ-
նորդեաց ինձ ի ճանապարհս արդա-
րութեան վասն անուան իւրոյ :

Թէսէտ և գնացից ես ի մէջ ստուերաց մահու, ոչ երկեայց ի չարէ զի դու տէր ընդ իս ես:

Ցուպ քո և գաւազան՝ նոքա միսիթարեսցեն զիս :

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան, ակն յանդիման նեղչաց իմոց = Օծեր իւղով զզլուխ իմ. բաժակ քո որպէս անապակ արբեցոյց զիս :

Ողորմութիւն քո, տէր, զչետ իմ եկեցէ զամենայն աւուրս կենաց իւղոց, բնակելինձ ի տան տեառն ընդ երկայն աւուրս :

Ցոյց ինձ ճանապարհ յոր և գնացից, զի առ քեզ, տէր, համբարձի զանձն իմ:

Փրկեա' զիս ի թշնամեաց իմոց, տէր, զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի: Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո, զի դու ես Աստօւած իմ:

Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ ի յերկիր ուղիղ:

Վասն անուան քո, տէր, կեցուսցես զիս, արդարութեամբ քով հանցես ի նեղութենէ զանձն իմ:

Ողորմութեամբ քով սատակեա' զթշնամիս իմ և կրոր՝ զամենայն նեղիչա անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ: Աստուած մեր ապաւէն և զօրութիւն, օգնական ի վերայ նեղութեան որք գտին զմեզ յոյժ :

Վ ասն այսորիկ ոչ երկիցուք մեք ի խոռվել երկրի, ի փոփոխել լերանց ի սիրտս ծովու :

Գոչեցին և խոռվեցան ջուրք նոցա. խոռվեցան լերինք ի զօրութենէն նորաւ Գնացք գետոց ուրախ առնեն զքաշաքն Աստուծոյ, և սուրբ արար ըղ-

յարկս իւր բարձեալն: Աստուած ի մէջ նոցա և նոքա մի սասանեսցին, օգնեսցէ նոցա Աստուած ի վաղորդայնէ մինչեւ ի վաղորդայն:

Խոռվեցան հեթանոսք, և խոնարհեցան թագաւորութիւնք. ետ զձայն իւր բարձեալն և խոռվեցաւ երկիր: Տէր զօրութեանց ընդ մեզ, ընդունող է մեր Աստուած Յակոբայ:

Եկայք և տեսէք զգործս Աստուծոյ,
որ արար զնշանս և զարուեստս ի վե-
րայ Երկրի :

Եհար զպատերազմի ծագեաց մին-
չեւ ի ծագս Երկրի, զաղեղունս փըշ-
րեաց, զզէնս խորտակեաց, և զաս-
պարս այրեաց հրով:

Կանխեցէք և ծաներուք, զի ես եմ
Աստուած. բարձր Եղէց ի հեթա-
նոսս, և բարձրացայց ի վերայ Երկրի:
Տէր զօրութեանց ընդ մեզ, ընդու-
նող է մեր Աստուած Յակոբայ:

Աստուած, յօգնել ինձ նայեաց, և
տէր, յընկրկել ինձ փութա:

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին ոյք ինդ-
րէին զանձն իմ. դարձցին յետս և
ամաշեսցեն ոյք խորհէին ինձ չար :

Դարձցին առ ժամայն ամաչեցեալք
ոյք ասէին ինձ վաշ վաշ:

Ցնծասցեն և ուրախ լիցին ի քեզ ա-
մենեքեան ոյք ինդրեն զքեզ, տէր :

Ասացեն յամենայն ժամ՝ մեծ է
Աստուած և ոյք սիրեն զփրկութիւնս
քո :

Ես աղբատ և տնանկ եմ: Աստուած,
օգնեա' ինձ, օգնական և փրկիչ իմ
ես դու, տէր իմ, մի' յամենար :

Տո'ւր զօրութիւն ծառայի քո, կեցո'
զորդի աղախնոյ քո, և արա' առ իս
նշան բարութեան :

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն.
զի դու, տէր, օգնեցեր ինձ և միի-
թարեցեր զիս :

Փառք Հօր: Այժմ և միշտ :

Երգ, Ճանապարհ . Տէր ուղեա :

ՔԱՐՈՉ

Աղաչեսցու ք զամենակալն Աստուած
զի յաջողեալ ուղեսցէ զճանապար-
հըս ծառայից իւրոց ի բարի և ի
խաղաղութիւն: Ամենակալ տէր
Աստուած :

Աղօթք, Օրհնեալ էս Տէր Աստուած :

ՃԱՇՈՒ

ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Օրհնեալ Տէր մեր : Հայր մեր :
Օրհնեալ Հոգիդ սուրբ Աստուած
Ճշմարիտ . ամեն :

ՍԱՂՄՈՍ

Ողորմեա' ինձ , Աստուած , ըստ մեծի
ողորմութեան քում , ըստ բաղում
զթութեան քում , քաւեա' զանօրէ-
նութիւնս իմ :

(Յերես 31)

Երգ , Օրհնեալ Հոգի : Մաղթանք . Յաղնայն ժամա ,
ՔԱՐՈԶ ՄԵԾ ՊԱՀՈՑ

Միաբան ամենեքեան գոհացարուք
զմարդասիրէն Աստուծոյ և զփրկչէն
մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ , որ ա-
զատեաց զազդս մարդկան ի դատա-
մեղս աշխարհի ի ժամուս յայսմիկ

խաչիւն իւրով , և շնորհեաց առա-
տապէս զպարգեւս Հոգւոյն սրբոյ
երանելի առաքելոցն : Խնդրեսցուք
հաւատվ , զի զմեղ զամենեսեան ա-
րասցէ հաղորդս մեծամեծաց և Աստ-
ուածալին բարեացն այնոցիկ աղօ-
թիւք և բարեխօսութեամբ ամենայն
սրբոց , ոյք աստ և ընդ ամենայն
տիեզերս . որպէս զի անարատ վարուք
և Ճշմարիտ առաքինութեամբ կաց-
եալք ըստ կամաց նորա յայսմ աշ-
խարհիս , զման զվիճակ ժառանգու-
թեան ընկալցուք ընդ ամենայն
սուրբս նորա զբնակութիւն յափառե-
նական և երկնալին խորանացն , զոր
խոստացաւ սիրելեաց իւրոց Ճշմա-
րիտն Աստուած Յիսուս Քրիստոս ,

Տէր մեր , կեցո' և ողորմեա :
Զժամս և զառաջիկայ օրս խաղաղու-
թեամբ : Զհրեշտակ : Զքաւութիւն :
Զսրբոյ խաչին : Եւ եւս : Զանձինս :

Ողորմեա'ց :

Աղօթք , Որ է ունենակուն :

Տէր Աստուած օրհնեալ, օրհնեալ
տէր զօրհանապազ: Աստուած մեր,
Աստուած կենարար, և նա փրկեսցէ
զմեզ: Տէր Աստուած օրհնեալ, օրհ-
նեալ տէր հանապազ առաջնորդես-
ցէ մեղ Աստուած փրկիչ մեր:

ՔԱՐՈԶ

Խնդրեսցուք հաւատով ի տեառնէ
վասն ճանապարհորդաց՝ հարց և եղ-
բարց մերոց որք ընդ ծով և ընդ
ցամաք գնացեն, որպէսզի առաջնոր-
դեսցէ նոցա, խաղաղութեամբ պա-
հեսցէ և տարեալ հասուսցէ յիւրա-
քանչիւր տեղիս տէր Աստուած մեր.
վասն զի նա ինքն է՝ առաջնորդ կե-
նաց և յոյս փրկութեան որ յաջո-
ղէ ծառայից իւրոց խաղաղութեամբ
հասանել ի նաւահանգիստն կենաց
և փրկութեան: Ամենակալ:

Աղօթք. Աւազնորուեա՞ մէւ Յիշեա, տէր, զպաշտոնեայս:
Աղօթք. Բարերար եւ բաշտակալը:

ՓՈԽ

Տէր հովուեսցէ զիս, և ինձ ինչ ո՛չ
պակասեսցի:

Ի վայրի դալարւոջ անդ բնակեցոյց
զիս, և առ ջուրս հանգստեան սնոյց
զիս:

Դարձոյց զանձն իմ առ իս, և առաջ-
նորդեաց ինձ ի ճանապարհս արդա-
րութեան վասն անուան իւրոյ:

Թէպէտ և գնացից ես ի մէջ ստուե-
րաց մահու, ո՛չ երկեայց ի չարէ, զի
դու տէր ընդ իս ես:

Ցուպ քո և գաւազան՝ նոքա մխիթա-
րեսցեն զիս:

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսե-
ղան, ակն յանդիման նեղչաց իմոց:
Օծեր իւղով զգլուխ իմ. բաժակ քո

որպէս անապակ արթեցոյց զիս:
Ողորմութիւն քո, տէր, զհետ իմ ե-
կեսցէ զամենայն աւուրս կենաց
իմոց, բնակել ինձ ի տան տեառն
ընդ երկայն աւուրս:

Յոյց ինձ Ճանապարհ յոր և գնացից, զի
առ քեզ, տէր, համբարձի զանձն իմ։
Փրկեա' զիս ի թշնամեաց իմոց, տէր
զբեզ ապաւեն ինձ արարի։
Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո, զի դու
ես Աստուած իմ։
Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ
ի յերկիր ողիզ։
Վասն անուան քո, տէր, կեցցուս
ցես զիս, արդարութեամբ քով հան-
ցես ի նեղութենէ զանձն իմ։
Ողորմութեամբ քով սատակեա' զթշ-
նամիս իմ, և կորո զամենայն նե-
ղիչս անձին իմոյ զի ես ծառայ քո եմ։
Փառք Հօր և Որդւոյ։
ՔԱՐՈԶ

Գոհաբանելով աղաչեսցուք զբարե-
րար հոգին Աստուած, և խնդրես-
ցուք զողորմութիւն ի նմանէ, զի
անցուսցէ ի մէնջ զցասումն պատու-
թեամբն իւրովէ Ամենակալ։
Աղօթք, Խոհութեաց ու Մաղթանք, Յանձնայն ժաման։

Օրինեալ Տէր մեր ; Հայր մեր որ ;
Օրհնեալ հայր սուրբ Աստուած ճը-
մարիտ. ամէն։

ՍԱՂՄՈՍ

Ողորմեա' ինձ, Աստուած, ըստ մեծի
ողորմութեան քում, ըստ բազում
գթութեան քում քաւեա' զանօրէ-
նութիւնս իմ։

(Յերես 31)

ԵՐԳ, Խոհութեաց ու Մաղթանք, Յանձնայն ժաման։

ՔԱՐՈԶ ՄԵԾ ՊԱՀՈՑ

Արթուն մտօք և անզբօս խորհրդով
կացցուք միաբան լազօթս առաջի
տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի
Փրիստոսի, հաւատով խնդրեսցուք ի
նմանէ զհրեշտակ խաղաղութեան
պահապան անձանց մերոց, որ եկեալ
բնակեսցէ շուրջ զմեօք, և աներկիւղ
պահեսցէ զմեզ յամենայն հրեղէն
նետից սատանայի որ թռչի ի տուէ,
իիրաց խաւարային գնացից, ի գայ-

Թակղութենէ զիւխն ի հասարակ
առուր։ Յորմէ զգուշութեամբ պա-
հելով աղօթիք և բարեխօսութեամբ
ամենայն սրբոց, չնորհեսցէ մեզ մար-
դասէրն Աստուած կեալ առաքինու-
թեամբ ի փրկութիւն անձանց մերոց,
ի պատիւ և ի փառս կենդանացու-
ցիչ անուան իւրոյ։ Յոյս հաղորդու-
թեան ընկալցուք ի յայտնութեան
միածնի որդւոյն Աստուծոյ, կերպա-
րանակից առնել զմարմին խոնարհու-
թեան մերոյ՝ ըստ նմանութեան մար-
մոյ փառաց իւրոց ճշմարիտն Աստ-
ուած Յիսուս Փրիստոս, տէր մեր,
կեցո՛ և ողորմեա՛։
Զժամս և զառաջիկայ օրս խաղաղու-
թեամբ ։ ԶՀրեշտակ ։ Զբաւութիւն ։
Զսրբոյ խաչին ։ Եւ եւս միա ։ Զան-
ձինս Ողորմեա՛ց
ԱՂՕԹՔ, ԶԵԿՈՒ՛ ԲԵ՛ ՏԵՐ :

ՍԱՂՄՈՍ
Տէր, մի՛ յիշեր զմեղս զառաջինս,
վաղվաղեսցէ առ մեզ ողորմութիւն
քո, տէր, զի աղքատացաք յոյժ ։
Օգնեա՛ մեզ, Աստուած փրկիչ մեր,
վասն փառաց անուան քո ։
Տէր, փրկեա՛ զմեզ և քաւեա՛ զմեղս
մեր վասն անուան քո ։

ՔԱՐՈԶ

Վասն հիւանդաց և ամենայն վշտա-
ցելոց աղաչեսցուք զփրկիչն մեր Փը-
րիստոս, զի ողորմեսցի ըստ մեծի ո-
ղորմութեան իւրում, և բժշկեսցէ
զախտս և զհիւանդութիւնս հոգւոց և
մարմնոց ծառայից իւրոց, և կատար-
եալ առողջութեամբ հասուսցէ զա-
մենեսեան ի մշտնշենաւոր և յա-
նախտ կեանս, որ առաքեցաւ ի հօրէ
ի բժշկութիւն ազգի մարդկան՝ միա-
ծին որդին Աստուծոյ, Տէր մեր և
փրկիչ Յիսուս Փրիստոս, կեցո՛ և ո-
ղորմեա՛։

ԱՂՕԹՔ, Փարաբեմ՝ ԿՅԱՆՆ, Յիշեա՛ տէր զպաշտօնեայս ։

Երանի որ խորհի զաղքատն եւ զտը-
նանկն, յաւուր չարի փրկէ զնա տէր։
Տէր փրկէ զնա եւ կեցուցանէ, երա-
նելի առնէ զնա ի վերայ երկրի, եւ
ոչ մատնէ զնա ի ձեռս թշնամեաց
իւրոց։

Տէր օգնական է նմա ի մահիճս ցա-
ւոց իւրոց, զամենայն անկողինս նո-
րա դարձուցանէ ի հիւանդութենէ
նորա։

Ես ասացի, տէր, ողբրմեա' ինձ, բժշ-
կեա' զանձն իմ, ես մեղայ բեզ։
Ար բնակեալ է յօգնութիւն բարձ-
րելոյն, ընդ հովանեաւ Աստուծոյ
յերկինս հանգիցէ։

Ասասցէ տեառն՝ ընդունող իմ ես,
ապաւէն իմ Աստուած, եւ ես յու-
սամ ի նա։

Նա փրկեսցէ զիս յորոգայթէ որսո-
ղին, եւ ի բանիցն ի խռովութենէ։
Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ, եւ
ի հովանի թեւոց նորա յուսասցիս։

Որպէս զէն շուրջ եղիցի զքեւ ճըշ-
մարտութիւն նորաւ-
Ո՛չ երկիցես դու յերկիւղէ գիշերի, և
ոչի նետէ՝ որ թուչի ի տուէ։
Յիրէ որ շրջի ի խաւարի, ի գայթակ-
ղութենէ դիւխն ի հասարակ աւուր-
Անկցին ի կողմանէ քումմէ հազարք,
եւ բիւրք ընդ աջմէ քումմէ, եւ առ-
քեզ ինչ ոչ մերձեցին։

Բայց միայն աչօք իւրովք հայեսցես
դու, եւ զհատուցումն մեղաւորաց
տեսցես, զի դու, տէր, յոյս իմ ես։
Զբարձրեալն արարեր բեզ ապաւէն,
զի ոչ հասցեն առ բեզ չարք և տան-
ջանք մի՛ մերձեսցին ի յարկս քո։
Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է
վասն քո ի պահել զքեզ յամենայն
ճանապարհս քո։

Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ,
զի մի՛ երբեք հարցես զքարի զոտն քո։
Ի վերայ իժից եւ քարբից գնասցես
դու, եւ առ ոտն կոխեսցես զառ-
օ

իւծն եւ զփիշապն։
 Քանզի իս յուսացաւ, և փրկեցից
 զնա. հովանի եղեց նմա, զի ծանեաւ
 զանուն իմ։
 Կարդասցէ առ իս, եւ լուայց նմա,
 ես առ նմա եղեց ի նեղութեան։
 Փրկեցից եւ փառաւոր արարից զնա.
 Երկայն աւուրբք լցուցից, եւ ցուցից
 նմա զփրկութիւն իմ։
 Փառք Հօր եւ Որդւոյ։

Ք.Ա.Ր.Ո.Զ

Խնդրեսցուք հաւատով ի Հօրէ վասն
 բաւութեան մեղաց և թողութեան
 յանցանաց, փրկելոյ զմեզ ի վշտաց
 և ի նեղութեանց. իջանելոյ ի վերայ
 մեր ողորմութեան և գթութեան
 տեառն Աստուծոյ ամենակալին. կե-
 ցո՛ և ողորմեա՛։

Օրինեալ Տէր մեր; Հայր մեր որ.

Օրհնեալ Որդիդ սուրբ Աստուծ-
 ձմարիտ. ամէն,

ՍԱՂՄՈՍ

Ողորմեա՛ ինձ, Աստուծած, ըստ մեծի
 ողորմութեան քում, ըստ բազում
 գթութեան քում քաւեա՛ զանօրէ-
 նութիւնս իմ։

Երգ, Զարւեհնեալ: Մաղթանք, Յագնայն ժամու-
 թարոջ Մեծի ՊԱՀՈՑ

Սուրբ սրտիւ և հաստատուն հաւա-
 տով կացցուք միաբան յաղօթս ա-
 ռաջի տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի
 Քրիստոսի, յիշելով զմեծամեծս նո-
 րա՝ զանչափ շնորհս, զհամբերութիւն
 կենսատու խաչին, և զհեղումն աղա-
 տեցուցիչ արեան նորա, և զսոցին
 նմանս որ յայսմ ժամու վասն մեր
 մեղաւորացն կրեաց նա: Եւ մեք զայս
 ամենայն զմտաւ ածելով՝ զբանս եւ
 զգործս մեր, կատարեսցուք զսրբու-
 թիւն անձանց մերոց ահիւն աստու-
 ծոյ: Մի՛ յապաղիցուք խոստովան լի-
 նել նմա զմեզս մեր և խնդրել զթո-

զութիւն մեղաց մերոց զի մի կորիցիմք անապաշխար զյաւիտենական կորուստն։ Այլ մինչդեռ ժամանակս ի ձեռս է, գործեսցուք զբարիս ի կեանս յայսոսիկ, օրինակ վարուց մերոց ունելով զամենայն սուրբս եւ զյաղթող նահատակն, որք միանգամ ի սկզբանէ հաճոյ եղեն տեառն և փրկչին բոլորեցունց։ Որոց աղօթիւք և բարեխօսութեամբն շնորհեսցէ մեզ մարդասէրն Աստուած զհաճոյսն իւր և զօգուտն մեր խորհել միշտ և առնել, անպատում պարզեւացն հաղորդս գտանել, զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց ճշմարիտն Աստուած Յիսուս Քրիստոս, Տէր մեր, կեցո՛ և ողորմ ջժամս և զառաջիկայ օրս խաղաղութեամբ։ Զհրեշտակ։ Զքաւութիւն Զսրբոյ խաչին։ Եւ եւս միա զանձինս։ Ողորմեաց։

Աղօթք, Տէր զբանաւուց։

ՍԱՂՄՈՍ

Տէր, մի՛ մատներ զմեզ խապառ վասն անուանդ քում սրբոյ, մի՛ ցրեր զուխտս քո և մի՛ ի բացեայ առներ զողորմութիւնս քո ի մէնջ։

Վասն Աբրահամու սիրելոյ քո, Խաչակայ ծառայի քո և Խորայէլի սըրբոյ քու քու

Տէր, մի՛ մատներ զմեզ խապառ վասն անուան քոյ սրբոյ, մի ցրեր զուխտս քո, և մի ի բացեայ առներ զողորմութիւնս քո ի մէնջ։

Երգ, Նահապետին Աբրահամու։

Ք Ա. Ր Ո Զ

Աղաւեսցուք զկենսատու փրկիչն մեր Քրիստոս, որ կամաւոր խաչելութեամբն իւրով զարարածս փրկեաց, և հեղմամբ արեան իւրոյ զթողութիւն շնորհեաց յուսացելոց իւրոց։ Ամենաշնորհեաց մեր, կեցո՛ և ողու կալտէր Աստուած մեր, կեցո՛ և ողու Աղօթք. Անկեռն առաջի ու։ Յիշեա, տէր, զպաշտօնեայ։ Աղօթք. բարեբար եւ բալու-բողոք։

ՓՈԽ

Սիրիցի զի լուիցէ տէր զձայն աղօթից
իմոց, զի խոնարհեցոյց զունկն իւր առ
իս, և ես յաւուրս իմկարդացի առ նա:
Նրջեցան զինեւ երկունք մահու եւ
վիշտք գժոխոց գտին զիս:
Զնեղութիւն եւ զանձկութիւն գտի,
և զանուն տեառն կարդացի:
Ո՛ Տէր, փրկեա զանձն իմ, ողորմած
Աստուած մեր, ողորմի և պահէ ըզ-
տղայս տէր:
Ես խոնարհ եղէ, եւ տէր կեցոյց
զիս. դարձ անձն իմ ի հանգիստ քո,
զի տէր օգնեաց քեզ:
Փրկեաց զանձն իմ ի մահուանէ, զաչս
իմ յարտասուաց, եւ զոտս իմ ի գայ.
թակղութենէ, հաճոյ եղէց առաջի
տեառն յերկրին կնչդանեաց:
Հաւատացի զոր և խօսեցայ, և ։
խոնարհ եղէ յոյժ:
Ես ասացի ի զարմանալ իմում թէ
ամենայն մարդ սուտ է:

Զի՞նչ տաց տրիտուր տեառն ընդ ա-
մենայնի՝ զոր և ետ ինձ:
Զբաժակ փրկութեան ընկալալց, և
զանուն տեառն կարդացից:
Զաղօթս իմ տեառն տաց առաջի ա-
մենայն ժողովրդեան նորա:
Պատուական է առաջի տեառն մահ
սրբոց իւրոց. ո՛ տէր, ես ծառալ քո
եմ, ծառալ և որդի աղախնոյ քու:
Հատեր զկապանս իմ, քեզ մատուցից
պատարագ օրհնութեան, և զանուն
տեառն կարդացից:
Զաղօթս իմ տեառն տաց առաջի ա-
մենայն ժողովրդեան նորա ի գաւիթս
տան տեառն և ի մէջ քո, Երուսաղէմ:
Օրհնեցէ ք զտէք, ամենայն աղինք,
գովեցէ ք զնա, ամենայն ժողովուրդք:
Զօրասցի ողորմութիւն նորա ի վերայ
մեր, և Ճշմարտութիւն տեառն մը-
նացէ յաւիտեան:

Փառք հօր և որդւոյ:

Շարական, Մաղթանք: Հոգուցն հանդուցելու:

Վասն հանգուցեալ հոգւոցն աղաչես-
ցուք զՓրկիչն մեր Քրիստոս, զի զնո-
սա ընդ արդարսն դասեսցէ, և զմեզ
կեցուցէ շնորհիւ ողորմութեան իւ-
րոյ : Ամենակալ տէր :

Աղօթք, Քբեռու որդի սուսածու : Օրհնեալ տէր մեր
Մաղթանք, Զաղացութիւննեա :

* * *

ԺԱՄԱՄՈՒՏՈՒՏ

Նաբարապահոց՝ Բ. Գ. Գ. Ե. յորս տօնի ոչ լինին:
Որ ի Հօրէ առաքեցար, Փրկիչ, Եւ
մարմացար ի սուրբ Կուսէն, որ վասն
մեր ի յերկնից իջեր և լուսաւորեցեր
զտիեզերս, զիսաղաղութիւն քո տուր
մեզ, տէր, որ խաղաղութեանց ես
թագաւոր, զիսաղաղութիւն և զողոր-
րող մարդասէր :

Պահոց՝ Գ. Ե. Աւ.

Որ ըստ ամենայն միտս անցանես՝
զիսաղաղութիւն քո, Աստուած, տուր
մեզ հանապազ զքեզ աղաչեմք :

Յարութեան կիւրակէից

Միածին Որդի և բանդ Աստուած
և անմահ Եռթիւն, որ յանձն առեր
մարմնանալ ի Սրբուհւոյ Աստուա-
ծածնէն և ի միշտ կուսէն, անփոփ-
խելիդ մարդ եղեալ խաչեցար Քրիս-
տոս Աստուած մեր, մահուամբ զմահ
կոխեցեր, մինդ ի Սրբոյ Երրորդութե-
նէն, փառաւորակից ընդ Հօր և Սըր-
բոյ Հոգւոյն կեցո զմեզ :

Ծննդեան եւ Աստուածածնի

Ա. Աստուածածին անհարսնացեալ
զբանն անսկիզբն յղացար և զԱստ-
ուածն անիմանալի ծնար, զանպարա-
զրելին ի զիրկո քո բարձեր, նմա ան-
դադար բարեխօսեա վասն անձանց
մերոց :

Բ. Աստուածածին, զքեզ խոստո-
վանեալ երկրպազէ եկեղեցի ուղղա-
փառաց, բանզի ուր քերոբէքն բազմաչ-
եալք և աթոռք հրանիւթք և վեցթե-
եան սերոբէքն նայել ոչիշխէին, կրե-

ցեր անսերմնապէս զանապականումն ի յարգանդի քում որպէս աղախին ըզ տէր, և ծնար որպէս զմարդ զԱստուածն բոլորից զմարմնացեալն առ ի քէն զանձառ զբանն ի փրկութիւն աշխարհի և կեանք անձանց մերոց :

Գ. Աղաչեմք զքեզ սուրբ կոյս Մարիամ Աստուածածին, բարձրելոյն զօրութեամբն հովանաւորեալ և սուրբ հոգւոյն եկաւորութեամբն լուսաւորեալ, որ զամենայն գոյութեանց ըստեղծիչն յղացեալ ծնար անձառապէս. մարմնացելոյն առ ի քէն բարեխօսեալ կեցուցանել զանձինս մեր :

Տեառնընդառաջի

Ծերունին այսօր Սիմեօն հոգւովն գայր ի տաճարն, երեւելով բերովբէիցն վեհագոյն, զի որոց թեւօքն սաւառնեալ ոչ իշխէին նայել ի յահեղ փառացն, սա ի գիրկս իւր բարձեալ համբուրէր համարձակապէս, և զհո-

ուոր որպէս զմանուկ, աղերսելով հայցեր արձակել ի խաղաղութիւն :

Անսկզբնական բանդ Աստուած ի վերջին աւուրս յանձն առեր լինել մարդ ի կուսէն, և արարիչդ յաւիտենից՝ փակեցար ընդ ժամանակաւ սուրբ տէր սրբութեանց և անկարօտ մաքրութեանց, եկիր ի տաճարն քառասնօրեայ, զօրինացն կատարեցեր զարդարութիւն : Զոր բարձեալ Սիմեօնի զանպարագրելիդ ի գիրկս իւր հայցեր, որ արձակիչդ ես կապելոց՝ արձակեալ զիս ի խաղաղութիւն : Վասըն որոյ ընդ ծերունոյն Սիմեօնի վերագումք առ քեզ, տէր, սուրբ սուրբ սուրբ տէր զօրութեանց, լի են երկինք եւ երկիր փառօք բովք ի փրկութիւն մեզ Քրիստոս Աստուած, փառք քեզ :

Ղազարու յարութեան

ԶՂազարու ննջումնորպէս կանխագէտ յառաջ ասէիր, որ և ի բեթանիա յառաջէիր, զի յարուցես զսիրելին քո։ Արդ՝ և մեք գոչելով ասեմք, օրհնեալ որ գաս ի շարչարանս կամաւ Հօր ի փրկութիւն անձանց մերոց։ Յորժամեկեալ կենարարդ ի գերեզմանն Ղազարու, յորժամեկեալ կենարարդ ի գերեզմանն Ղազարու, աւետաւոր ձայնիւդ աղաղակէիր ասելով Ղազարէ՛, արի Ե՛կ արտաքս։ Խոկ մեռեալն ի գերեզմանէն յարեաւ, և նոյն ինքնդ զանմահութեան պարզեւոգ ետուր սիրելոյդ, և աստուածալին ձայնիւդ ի գերեզմանէն կոչէր։ Վասն որոյ և մանկունք եբրայեցւոց ոստովք օրհնէին զանմահ թագաւորութիւն քո։ Ընդ նոսին և մեք ասեմք, ո՛վ սաննայ՝ օրհնեալ է զալուստ քո, օրհնութիւն ի բարձունս, օրհնեալ որ գալոցդ ես անուամբ տեառն։

Ծաղկազարդի

Ցնծա՛ Երուսաղէմ և զարդարեա՛ զառագաստ քո, Ախոն, քանզի՛ ահա թագաւոր քո Փրիստոս նստեալ ի յաւանակի նորոյ հեղութիւն ցուցանելով գայ մտանէ յառագաստ քո։ Եւ մեք աղաղակեմք, ո՛վսաննա օրհնեալ եկեալ ի յանուն տեառն, որ ունի զմեծ զողորմութիւն։

Զատկի

Փրիստոս յարեաւ ի մեռելոց, մահուամբ զմահ կոխեաց և յարութեամբն իւրով մեզ զկեանս պարզեւեաց։ Նմա փառք յաւիտեանս ամէն։

Ցինանց

Ահաւոր և սքանչելի է խորհուրդ փրկութեան մերոյ, որ անսկիզբն ի Հօրէ անձառաբար մարմնացաւ ի կուսէն, խաչի համբերելով և կամաւոր մահուամբն իւրով զկենդանութեան մեզ պարզեւեաց շնորհս։

Փանզի յարեաւ ի մեռելոց փրիստոս
Աստուած յաւիտենից՝ արարիչ և յա-
րութիւն ազգի մարդկան, զոր օրհ-
նեն անդադար զինութութիւնք հը-
րեշտակաց և ամենայն զուարթունք
երկնից։ Ընդ որս գոչելով ասեմք.
փառք սոսկալի յարութեան քո տէր։

Համբարձման

Հիացան վերնական բազմութիւնքն
տեսանելով զքեզ ի հրեղէն կառս
բազմեալ, սարսեալ ասէին. ովէ
սա որ դիմեալ գայ յԵղովմայ, և եկ-
եալ մտանէ փառօք ի փառս. տէր
փառք քեզ։

Ո՞յանպատում աթոռսնստիս, և յան-
մարմեոցն վերօրհնիս, անհասանելի
բանդ Աստուած ի յերկրի երևեցար
ճշմարիտ մարդ, զտնօրէնութեանն կա-
տարեալ զիսորհուրդ, խաչի և մահու-
համբերեցեր, և զհրաշալի զյարու-
թիւնդ քո ցուցեր հզօր զօրութեամբ.
այսօր համբարձար փառօք ի յերկինս

և զկուսածին մարմինդ քո հրաշափա-
ռապէս լուսազարդեցեր. զոր տեսեալ
Եսայիս՝ նախաձայնեալ ասէր. ովէ սա
որ դիմեալ գայ յերկրէ։ Հիացեալ պե-
տութեանց երկնից գոչէին առ միմ
եանս, համբարձէք իշխանք զդրունս
ձեր ի վեր, և մտցէ թագաւոր փա-
ռաց։ Արդ՝ որ յամենայնի կարողդ ես
և հզօր, շնորհեա՛ և մեզ հանդիպել
քեզ ամպովք ի միւսանգամ քո գա-
լստեանդ, որ միայնդ ես մարդասէր։

Հոգեգալսեան

Ա. Աստուած զքեզ խոստովանիմք
զսուրբ Հոգիդ և երկիրպագանեմք, որ
ես պատճառ կենդանութեան եղելոցս
և խաղաղարար աշխարհի, որ զտգի-
տութիւն աշակերտացն բազում գի-
տութեամբ լցեր, և ի հրեղէն լեզուս
բաժանեալ՝ անձառելեօք ցուցար նո-
ցա. աղաչեմք տէր խնայեա և կեցո
զմեզ։

Բ. Այսօր ի հրեղէն լեզուս բաժան-

եալ հանգեար յառաքեալսն՝ լուսաւու
րելով զնոսա. և այժմ աղաչեմք զքեզ
սուրբ Հոգիդ Աստուած, որ ես պատ-
ճառ կենդանութեան եղելոցս և խա-
ղաղարար աշխարհի, խնայեա' և կեցո'
զմեղ։

Գ. Վասն որոյ և մեք զՀոգիդ սուրբ
Աստուած ընդ Հօր և ընդ Որդւոյ մի-
ասնական խոստովանիմք, և հայցեմք
մեղ ի վերնատուողէդ զՀոգեւորական
խաղաղութիւնդ, տէր, փառք քեզ։

Վարդավառի

Երեւի տէրդ այսօր աշակերտացդ ի
թափորական լերինն, և աշակերտացդ
զարհուրեալ աղաղակէին ասելով, ա-
րացուք երիս տաղաւարս՝ մի Տեառնդ,
և մի Մովսիսի և մի Եղիայի. Արդ՝ եւ
մեք բանաւոր հօտքս երգեմք ընդ քո
Ճշմարիտ վկայիցդ, առաքեա ի մեղ
զոյս քո շնորհացդ ի քոյ միւսանգամ
գալստեանդ, եւ կեցո'։

Խաչի

Առաջի պատուական ամենայաղթ Խա-
չի քո անկանիմք երկրպագելով եւ
խնդրեմք զթողութիւն յանձանաց մե-
րոց. քանզի սովաւ բարձեր զգատա-
պարտութիւն ազգի մարդկան, եւ
այժմ վասն սրբոյ աստուածային քո
նշանի շնորհեա' զերկնային զիսաղա-
ղութիւնդ ամենայն աշխարհի։

Էջմիածնի

Տէր մեր և փրկիչ Յիսուս Քրիստոս,
որ աղօթիւք և միջնորդութեամք բազ-
մաչարչար վկային քո և Հօրն մերոյ
սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին մեծաւ
փառօք և բազմութեամք զօրացդ լու-
սեղինաց իջեր յերկնից ի դաշտն ա-
րարատեան՝ ի յայցելութիւն փոքու
հօտիդ քոյ ազգիս Հայոց, և ի ցու-
ցումն յատկականի սիրոյդ և մեծի ո-
ղորմութեանդ, և ոսկէ ուռամք բաղ-
խեցեր զիսորս անդնդոց, և հալածեցեր

զգունդ սանդարամետականաց . ուր
և լուսաձեւ յօրինմամբ հրաշակեր-
տեցեր զՄայր-ալժոռն մեր զսուրբ էջ-
միածին , եւ արարարեր զնա շտեմա-
րան անսպառելի շնորհացդ աստուա-
ծայնոց , ի լինել ծնող , դաստիարակ
եւ կատարելագործիչ եկեղեցեացս
Հայաստանեայց : Արդ՝ պահեա զնա
անարատ , հաստատուն և անաղօտ
ի պայծառազարդութիւն եկեղեց-
եացս մերոց և մանկանցս սոցին՝ մինչև
ի կատարած աշխարհի , յորոց մին
փառաւորի ամենասուրբ անուն քո
յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Եկեղեցւոյ

Զիսաղաղութիւն շնորհեա / եկեղեցւոյ
բում սրբոյ , զիսաղաղութիւն և զան-
շարժութիւն ի թշնամեաց պատերազ-
մէ , և հաստատեա ի մի հաւատս ըզ-
կաթուղիկէ եկեղեցի . զքեզ խոստո-
վանիմբ Տէր և Աստուած , կեցո զմեզ:

Յովհաննու Կարապետի

Զյառաջընթացութիւն քո և զկարա-
պետութիւն Աստուծոյ բանին խա-
փանել կարծելով՝ որ ի ձեռն կնոջն
զնախաստեղծն ի գրախտէն արտաքս
ընկէց , նա և այժմ զՀերովդիադա ա-
նօրէնութեամբ բորբոքեալ և բազմե-
լոցն Հերոդիայ զկաքաւս ոտից աղ-
ջկանն հաճոյացոյց , զի զքոյդ հատցէ
զգլուխ , որ զամենեցուն ձեռնադրե-
ցեր զգլուխն Քրիստոս Ա. Ալ դու , Տէր ,
յանապատէ բարբառոյ ձայն գոչեա
որում ձեռնադրեցեր պարգևել զիսա-
ղաղութիւն և զմեծ զողորմութիւն:

Ստեփանոսի

Ցնծա / այսօր , ցնծա' և զուարձացի'ր ,
կաթուղիկէ եկեղեցի սուրբ , յիշա-
տակաւ սրբոյն Ատեփանոսի նախա-
վկային Քրիստոսի վկայեցելոյ Հօր
որ աղօթիւք բանայր զերկինս զոր
փակեաց Աղամ , և հրեշտակակերպ

տեսլեամբ տեսանէր զկերպարանն
Հօր ի կերպի Աղամայ նստեալ ի յա-
թոռ փառաց։ Որ զբազմութիւն քա-
րանցն որպէս զծաղիկս հաւաքելով,
բոլորէր պսակս փոխանակ փշոցն եւ
եղեգանն, և զմարտիրոսական արիւնն
իւր խառնէր ընդ ֆրկական արեանն
Քրիստոսի հոսեցելոյն ի կողէն։ Վասն
որոյ գերազանցեալ ի փառս առաւել
քան զամենայն սուրբս, հայցէ և վասն
մեր ի վերնատուողէն զպարգեւս կե-
նաց անվախճանից և զմեծ ողորմու-
թիւն։

Յորովայնէ ընտրեալ սուրբն Ստե-
փանոս, յորովայնէ ընտրեալ սուրբն
Ստեփաննոս, վկայ Ճմարիտ առաքե-
լական բարոզութեանցն՝ որ ի վերայ
անօրէն քարաձգողացն աղօթէր առ
Քրիստոս Աստուածդ ասելով, մի/
համարիր սոցա զայս զմեղս։ Արդ, ի
ձեռն սորին բարեխօսութեան չնորհ-
եա մեզ, տէր, զմեծ քո զողորմու-
թիւնդ։

Լուսաւորչի

Ցնծայ այսօր, ցնծայ և զուարձանայ
եկեղեցի սուրբ՝ տօնելով մեծաւ
հանդիսիւ զհանրատենչ յիշատակս քո
ով գերազանցեալդ ի հարս սուրբ
Հայրապետ և Լուսաւորիչ տանս Թոր-
գոմայ սուրբդ Գրիգորիոս, որ քոյով
անտանելի չարչարանօք զաշխարհս
ամենայն հիացուցեր, անօրինակ Ճըգ-
նութեամբդ զհրեղէնսն զարմացու-
ցեր, որբ և գունդ գունդ յերկնից ի
յերկիր խոնարհեալ ի տես հանդիսի
նահատակութեանդ փութային, եւ
անհամեմատ համբերութեամբդ ըզ-
գոռողացեալ արբայն իւրական զօ-
րօքն ընդ ոտիւբդ նուածեցեր, եւ
աստուածահածոյ աղօթիւբդ զկու-
րացեալ միտս նոցին ըստաւորեցեր,
և Աւետարանին Քրիստոսի պաշտօն-
եայս արարեր, ընդ նմին և զազգս
Հայոց նորոգ հոգեւոր ծննդեամբ ի
լոյս աստուածգիտութեան ածեր =

Վասն որոյ և յատկապէս լուսափայ-
լեցար ի մէջ ամենայն սրբոց, և զա-
ռաքելականն ընկալար զաթոռ եւ
զպատիւ, և ընդ նոսին պսակեցար ի
Քրիստոսէ Աստուծոյ: Արդ, ով հայր
մեր և լուսաւորիչ հոգւոց մերոց, ա-
զաշեմք զքեզ միաբան ուխտիւք եկե-
ղեցւոյ քոյ, զի յաւուրս հրաշալւոյ
տօնի քոյ յատկապէս բարեխօսիցես
առ Քրիստոս Աստուծն մեր, զի ե-
կեղեցիս և զմնացորդս ժողովրդեան
քոյ պահեսցէ ի խաղաղութեան ֆըր-
կելով ի հոգեւոր և մարմնաւոր թըր-
նամեաց, զի և մեք միշտ զ յիշատակս
քո կատարելով՝ փառաւորեսցուք ըզ-
Հայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգին
յաւիտեանս. ամէն.

Գրիգոր սուրբ քահանայապետոր ըզ-
Հաւատս ուսուցեր եւ զբանակս գի-
ւացն հալածեցեր, մարդկան ուսու-
ցեր քարոզել զԵրրորդութիւնն, պսա-
կեցար յարքայութեանն, արգ բարե-
խօս լըր առ Տէր վասն մեր:

Առաքելոց

Առաքեալք և վկայք Քրիստոսի Աս-
տուծոյ ամենակալ Հոգւովն զօրու-
թեամբն զամենեսեան ընդհանուր
յորդեգրութիւն կենաց կոչելով, մի-
ասնական սուրբ Երրորդութեանն յոր-
դորեցին ձրգել զփառս ի յաւիտ-
եանս. ամէն:

Որդւոց Որոտման

Այսօր ահաւոր ձայնք որոտման հըն-
չեցին յԵրկնից ի յԵրկիր, կոչելով յոր-
դեգրութիւն զմեզ վերնոյն Սիոնի,
հաստատութիւնք հաւատոյ եւ պար-
ծանքն եկեղեցւոյ. որբ ցօղով արեան
իւրեանց մաքրեցին զտիեզերս յանօ-
րէն կոապաշտութեանց, և միշտ հայ-
ցէն ի Քրիստոսէ զքաւութիւն տօ-
նողացս անուանց իւրեանց: Արդ՝ մաղ-
թանօք սոցա, տէր, խնայեա՝ ի փրկել
զքո ժողովուրդս, որ միայնդ ես
մարդասէր:

Մարզարէից

Տէր, որ հիմնեցուցեր եկեղեցի քո ի վերայ վիմի հաւատոյ, և կարգեցեր ի սմա առաքեալս մարդարէս, հովիւս և վարդապետս՝ առ ի հաստատութիւն սրբոց, և ճգնութեամբ վկայից զիժնամիս սորա վանեցեր, ի խաղաղութեան զսա պահեա՛, Աստուած, որպէս մարդասէր։

Հայրապետաց

Զհայրապետականն զարդարեցեր ամոռ ի յերկրի, առաքելական առերզպատիւ յերկնուստ, ծառայ Քրիստոսի, ո՛վ երանելիդ. ի հարս սուրբ Հայրապետ։ Քանզի քո վարդապետութեանդ սերմունք, բարեպաշտութեան բուսուցին հասկս, ուրախութեան պտուղ հատուցանելով, և հաւատացելոցս փրկութիւն շնորհելով. վասն որոյ բարեխօսեա՛ առ տէր վասն անձանց մերոց։

Թագաւորաց

Որպէս յետ Աստուածասէր Թագաւորին իսրայէլի Եզեկեայ՝ յարոյց Աստուած զՅովսէ, որ զամենայն կը-ռապաշտութիւնսն ի բաց ընկէց, որպէս և զբարեպաշտն Կոստանդիանոս, որ զԱրիոսի զմոլումն խափանեաց, և մեծն թէոդոս յարոյց Աստուածային նախանձուն վառեալ ընդդէմ այնոցիկ որք զսուրբ Հոգին հայշոյէին։ Արդ՝ ո՛վ Աստուածարեալ և ուղղափառ սուրբ Թագաւոր, աղաչեա՛ Ըզտէր ի փրկել զմեզ ի մարդապաշտ հայշոյութենէ. զի և մեք տօնեսցուք զիշատակս քո խնդրելով ի Քը-րիստոսէ զհաշտութիւն և զմեծ զորմութիւն։

Որպէս յետ Աստուածասէր Թագաւորին իսրայէլի Եզեկիայ՝ յարոյց Աստուած զՅովսէ, որ զամենայն կը-ռապաշտութիւնսն հնոյ ժողովրդեանն ի բաց ընկէց, որպէս և ի նու-

ըումս յարոյց զանդրանիկն թագաւորաց զբարեպաշտն Արքարիոս, որ ի հեռաստանէ ծանեաւ զերկնաւոր թագաւորն զՔրիստոս, և եղեւ քառող Աստուածութեան նորա ընդ ծագըս տիեզերաց ։ Յետ նորին և զմեծն Տրդատիոս, որ ի սպառ հալածեաց զդիւամոլ կռապաշտութիւնսն յաշխարհէս Հայաստանեայց, և զարդարեաց ճշմարիտ և ուղղափառ հաւատով։ Արդ, ո՛վ Աստուածարեալ և բարեպաշտ սուրբ թագաւոր, աղաչեա՝ զտէր ի փրկել զմեզ յանօրէն բռնաւորաց, զի և մեք տօննելով զիշատակս բռ խնդրեսցուք ի Քրիստոսէ զխաղաղութիւն և զմեծ զողորմութիւն։

Մարտիրոսաց

ի տաճարի սրբոց և յիշատակի սըրբոց մարտիրոսաց զձեռս համբառնառվ աղաչեմք. բարեխօսութեամբ մեր խաղաղացո. Աստուած որպէս մարդասէր։

ՃԳՆԱԼՈՐԱԾ

ՃԳՆԱԼՈՐՔ Քրիստոսի՝ որք տանջանաց անօրինացն համբերեցիք, և զմոլութիւն կռոցն խափանեցիք, դասաւորեալք ընդ հրեշտակս ի յերկինս. որք ունիք զհամարձակութիւն ի Քրիստոսէ, բարեխօսեցեք կեցուցանել զանձինս մեր, զձեզ աղաչեմք։

ՀԱՅԻՎԻՄԵԱՆՑ

Որք ծագեցան մեզ յարեւմտից որպէս զարեգակն, և լուսաւորեցին համանգամայն զաշխարհն Հայաստանեայց, փարատեցին զխաւարն անգիտութեան կռապաշտութեան, և լուսաւորեցին զամենայն հօգի հաւստով Աստուածգիտութեան։ Սոցա բարեխօսութեամբ, Քրիստոս Աստուած, պարգեւեա՛ աշխարհի քում խաղաղութիւն և անձանց մերոց զմեղաց թողութիւն, որպէս մարգասէր տէր։

Գայիանեանց

Զաւղթականն ձեր զհանդէս զուար-
ճացեալ տօնէ եկեղեցի սուրբ, քան-
զի սրբութեամբ ստացաք զկուսու-
թիւն, և ի մարմնի զանմարմնոցն
ցուցիք զհանդէս :

Կուսանաց

Հարսնացեալք Քրիստոսի, Երկնաւոր
փեսային դստերք վերին սիօնի խնդ-
րեցէ՛ք ի Քրիստոսէ զհաշտութիւն և
զմեծ զողորմութիւն :

Վարդանանց

Յաշխարհական ի Ճակատամարտին,
յաշխարհական ի Ճակատամարտին
և ի մեծ պատերազմին ընդդիմարտ
լինէր անօրինացն պատերազմ : Իսկ
Երանելի նահատակըն զմոլութիւն
անօրինաց խափանեցին և յաղթող
գտան, քանզի որոց ստացեալ էր
զԱստուածային զօրութիւն, ո՞չ
ժուժկալէր նոցա մարմնաւորական
պատերազմ : Արդ, Քրիստոս Աստո-
ւած, սոցա բարեխօսութեամբն խը-
նայեա՛ ի մեզ, և ողորմեա՛ :

Զինուորաց

Զօրական և վկայ Ճշմարիտ, բաջ նա-
հատակդ Փրիստոսի սուրբդ (Թէ՛րուս),
որ փոխանակեցեր զմարմինդ ընդ-
հոգւոյդ քում փրկանս, և ոչ ածեր
զմտաւ զապառնալիսն անօրէն բոնա-
ւորացն . այլ վերին ազդեցութեամբն
դիտելով զայրացումն հոգւոց նոցա,
վասն այնորիկ լուցեր զտաճար կոոցն
և անարդեցեր պաշտամունս նոցա :
Արդ՝ ի յաղթող պատերազմի տօնու-
թացս զօր նահատակութեան քոյ, բա-
րեխօսեա՛ առ տէր վասն անձանց
մերոց :

Քառասուն մանկանց

Գնալով փառաց բոց ի փառս, կա-
թուղիկէ եկեղեցի քո Փրիստոս, մե-
ծապէս պայծառանայ . քանզի թա-
գաւորեալըն ի քէն դիմեալք ի յեր-
կինս՝ ի Սեբաստիա նահատակին ի
յամօթ և ի քարընկէց յերեսս բան-
սարկուին : Որբ և քաջալերէին զմի-
մեանս, զի մի լուծեալ ոք բաղան-
մեանս, զի մի լուծեալ ոք բաղան-

Եօթ անցաւորիս պակասեսցի, այլ
դողալով առաքինաբար, զինքն ու
դերձեալ ի յանիւս Աստուածային
գանձուցն, հոլովիցի աղաղակելով առ
Քրիստոս։ Արդ, սոցա բարեխօսու-
թեամբն, ընկալ և զորդեգրութիւն
ժողովոյմերոյ ի յոյս սիրողաց քոց
տէր փառք քեզ։

Երից մանկանց

Որ ի Քեռբէիցն հանգչիս և ի զօ-
րացն հրեղինաց օրէնաբանիս՝ իջեր ի
Բաբելոն, և փրկեցեր զերիս ման-
կունսն ի հրոյն բռնութենէ, որք ա-
շաղակելով գոչէին երգ նոր, ամենայն
գործք օրէնեցէք և բարձր արարէք։
Թագաւոր փառաց և արարիչ բոլորից
որ մարդասիրապէս գթացար ի սուրբ
մանկունսն և փրկեցեր ի բորբոքեալ
բոցոյն, որք անարդեցին զբռնութիւն
թագաւորին, և շիջուցին զզօրու-
թիւն հրոյն, ընդ նոսին և մեք վե-
րագոչեմք՝ փրկեալ զմեղ ի հրոյն յա-

փիտենից, զի դու միայն ես բազմա-
գութ տէր, բեզ փառք յաւիտեանս։
ամէն։

Հրեսակաց

Զոր օրէնեն անլոելի ձայնիւ իմանալի
Զօրութիւնք, երկնաւոր նահապե-
տութիւնք, Հրեշտակը եւ Հրեշտակա-
պետք, Ամոռք եւ Տէրութիւնք,
իշխանութիւնք և Պետութիւնք, Աւ-
րոբէք և Փերոբէք, եւ մեք օրէնես-
ցուք զնոյն ամենասուրբ Երրորդու-
թիւնն եւ զմի Աստուածութիւն։

Այսօր երկրաւորս եկեղեցւոյ քահա-
նայապետութիւն ցնծալ հրաշափա-
ռապէս, զերկնաւոր քահանայապե-
տութեանցդ կատարելով զտօնախրմ-
բութեան տօնս։ Եւ ընդ անմարմնա-
կանաց և հոգեղինաց դասուցգ՝ և
մեք մարմնականքս և հողեղէնքս հա-
մաձայնեալ փառաւորեմք զփառաւո-
րեցեալն ի ձէնջ Արդ, ով սուրբ
Գաբրիէլ և Միքայէլ մեծ հրեշտա-
կապետք բարձրելոյ, և ամենայն զի-

Նուրութիւնը երկնից որք կայք
միշտ առաջի աթոռոյ Աստուածու-
թեան, անդադար բարեխօս լերուք
վասն մեր առ տէր, վերաբերել
զմեզ զամենեսեան ընդ ձեզ յերկնից
արքայութիւնն, և միաձայն բարբա-
ռով երգել զփառս :

Ամենայն Մրբոց

Բարեխօսութեամբ սրբուհոյ Աստ-
ածածնին, սրբոյն Յովհաննու Կարա-
պետին, սրբոյն Ստեփանոսի նախա-
վկային և սրբոյն Գրիգորի մերոյ Լու-
սաւորչին, և որբոց առաքելոց եւ
մարգարեկից, Հայրապետաց եւ Մար-
տիրոսաց եւ Թագաւորաց, ձգնաւո-
րաց եւ Կուսանաց, Նահատակաց եւ
Միանձանց, եւ Ամենայն սրբոց քոց
հնոց եւ նորոց, յայտից եւ անյայ-
տից՝ որոց այսօր է յիշատակ, զիսա-
ղաղութիւն եւ զերկնային ողորմու-
թիւն քո պարգեւեա' մեզ, մարգասէր
տէր :

ՃԱՇՈՒ ՓՈԽՎ

Աւետեաց, Ծննդեան, Տեառնընդառաջի, Վար-
դավառին, Վերափոխման, եւ ամենայն
տօնից Աստուածածնի:

Մեծացուսցէ անձն իմ զտէր և ցնծաս-
ցէ հոգի իմ Աստուծով փրկչաւ իմով:

(Յերես 28)

Ծաղկազարդի, Հոգեզալստեան, Խաչի, Եկե-
ղեցւոյ եւ ամենայն Կիւրակէից.

Տէր թագաւորեաց վայելութիւն
զգեցաւ, զգեցաւ տէր զօրութիւն
ընդ մէջ իւր էած :

Հաստատեաց զաշխարհ, զի մի' սա-
սանեսցի, պատրաստ է աթոռ քո, ի
սկզբանէ յաւիտեանս դու ես :
Ամբարձան գետք, տէր, և ասբարձին
գետք զձայնս իւրեանց, և յարիցեն
գետք ի գնացս իւրեանց :

Ի ձայնէ ջուրց բազմաց սբանչելի
եղեն զբօսանք ծովու :

Սրանչելի ես դու տէր իբարձունս վկա-
րութեանց քոց մեք յոյժ հաւատացաք:

Տան քում վայելէ սրբութիւն, տէր,
ընդ երկայն աւուրս :
Փառք Հօր և Որդւոյ :

Յինանց եւ Հոգեգալսեան

Գովեա՛, Երուսաղէմ, զՏէր :
Եւ օրհնեա զԱստուած քո, Ախօն :
Զի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց, եւ
օրհնեաց զորդիս քո ի քեզ :
Ո եղ զսահմանս քո ի խաղաղութիւն :
պարարտութեամբ ցորենոյ լցոյց զքեզ
Առաքէ զբան իւր յերկիր, վաղվազ
ընթանան պատգամք նորա :
Դնէ զձիւն որպէս զասր, եւ մէզ
որպէս փոշի ցանեաց :
Արկանէ զսառն որպէս պատառս . ա-
ռաջի ցրտոյ նորա ո՞ կարէ կեալ :
Առաքէ զբան իւր եւ հալէ զնոսա .
չնչեսցեն հողմք և գնասցեն ջուրք :
Պատմէ զբան իւր Յակոբայ, զարդա-
րութիւն և զիրաւունս իսրայէլի :
Ոչ այսպէս արար ամենայն / ազգաց
տէր, և զդատաստանս իւր ո՞չ յայտ-
նեաց նոցա :
Փառք Հօր և Որդւոյ :

Ի Տօնի Մրբոց

Սիրիցի զի լուիցէ տէր զձայն աղօ-
թից իմոց, զի խոնարհեցոյց զունկն
իւր առ իս, և ես յաւուրս իմ կար-
դացի առ նա :

(Յերես 52)

Զորեցաբթի եւ Ուրբաթի, յորս Տօն ոչ լինի.

Օրհնեցէ՛ք զտէր, ամենայն ազինք,
զովեցէ՛ք զնա, ամենայն ժողովուրդք :
Զօրասցի ողորմութիւն նորա ի վե-
րայ մեր, և ճշմարտութիւն տեառն
մնացէ յաւիտեան :

Փառք Հօր եւ Որդւոյ :

Շարական ձաշու . Սուրբ Աստված :

ՔԱՐՈՉ

Վասն խաղաղութեան ամենայն աշ-
խարհի և հաստատութեան սրբոյ ե-
կեղեցւոյ, զտէր աղաչեսցուք :

Վասն ամենայն սուրբ և ուղղափառ
եպիսկոպոսաց զտէր աղաչեսցուք :

Վասն հայրապետին մերոյ տեառն
 (այս առաջ) կենաց և փրկութեան հոգւոյ
 նորին զտէր աղաչեսցուք :

Վասն վարդապետաց, բահանալից,
 սարկաւագաց, դպրաց եւ ամենայն
 ուխտի մանկանց եկեղեցւոյ, զտէր:

Վասն բարեպաշտ թագաւորաց եւ
 աստուածաեր իշխանաց, զօրավա-
 րաց և զօրաց նոց'ն զտէր աղաչես :

Վասն հոգւոցն : Եւ եւս միաբան :
 Զանձինս մեր: Ողսրմեաց մեզ:

Մաղթ. Զէ աշրմած և յարտասէր: Գիրք: Աւետարան:

ՀԱՆԳԱՆԱԿ ՆԻԿԻԱԿԱՆ

Հաւատամք ի մի Աստուած, ի Հայրն
 ամենակալ, արարիչն երկնի և երկրի
 երեւելեաց և աներեւութից : Եւ ի
 մի տէր Յիսուս Փրիստոս Որդին Աս-
 տուծոյ, ծնեալն Աստուծոյ, Հօրէ մի-
 ածին, այսինքն յէութենէ Հօր: Աստ-
 ուած յԱստուծոյ, լոյս ի լուսոյ, Աստ-
 ուած ճշմարիտ յԱստուծոյ ճշմարտէ

ծնունդ և ոչ արարած : Նոյն ինքն ի
 բնութենէ Հօր, որով ամենայն ինչ
 եղեւ յերկինս եւ ի վերայ երկրի ե-
 րեւելիք և աներեւոյթք: Որ յաղագու-
 մեր մարդկան եւ վասն մերոյ փրկու-
 թեան իջեալ ի յերկնից մարմնացաւ,
 մարդացաւ, ծնաւ կատարելապէս ի
 Մարիամայ սրբոյ կուսէն Հոգւովի
 սրբով: Որով էառ զմարմին, զՀոգի և
 զմիտ և զամենայն որ ինչ է ի մարդ
 ճշմարտապէս եւ ոչ կարծեօք: Զար-
 չարեալ, խաչեալ, թագեալ, յերրորդ
 աւուրն յարուցեալ, ելեալ ի յերկինս
 նովին մարմնովն նստաւ ընդ աջմէ
 Հօր: Գալոց է նովին մարմնովն եւ
 փառօք Հօր ի դատել զկենդանիս եւ
 զմեռեալս: որոյ թագաւորութեանն
 " ոչ գոյ վախճան : Հաւատամք եւ ի
 սուրբ Հոգին յանեղն եւ ի կատար-
 եալն, որ խօսեցաւ յօրէնս եւ ի մար-
 դարէս եւ յԱւետարանս, որ էջն ի
 Յորդանան, քարոզեաց զառ աքեալսն
 եւ բնակեցաւ ի սուրբսն: Հաւատամք

եւ ի միայն ընդհանրական եւ առաքելական եկեղեցի, ի մի մկրտութիւն, յապաշխարութիւն, ի քաւութիւն և ի թողութիւն մեղաց ի յարութիւնն մեռելոց, ի գատաստանն յաւիտենից հոգուց և մարմնոց, յարբայութիւնն երկնից և ի կեանսն յաւիտենականս։ Իսկ որք ասեն՝ էր երբեմն, յորժամո՞ւ էր Որդի, կամ էր երբեմն, յորժամո՞ւ էր սուրբ Հոգի, կամ թէ յոչէից եղեն, կամ յայլմէ էութեեկ ասեն ինեւ զՈրդին Աստուծոյ և կամ զսուրբ Հոգին, եւ թէ փոփոխելիք են կամ այլայլելիք, զայնպիսիսն նզովէ կամուղիկէ եւ առաքելական եկեղեցի։

Ի սրբոյ կուսաւորչէ մերմէ ասացեալ.

Իսկ մեք փառաւորեսցուք որ յառաջքան զյաւիտեանս, երկիրպագանելով սրբոյ Երրորդութեանն և միոյ Աստուածութեանն Հօր և Որդոյ և Հոգոյն սրբոյ, այժմ եւ միշտ։

ՔԱՐՈՉ

Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղաւեւ եւս հաւատով աղաչեսցուք եւ խնդրեսցուք ի տեառնէ Աստուծոյ եւ ի փրկչէ մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ ի ժամուս պաշտաման եւ աղօթից, զի արժանի ընդունելութեան արասցէ, լուիցէ տէր ձայնի աղաչանաց մերոց, ընկալցի զինդրուածս սրտից մերոց, թողցէ զյանձանս մեր, ողորմեսցի ի վերայ մեր Աղօթք մեր և խնդրուածք յամենայն ժամ մտցեն առաջի մեծի տէրութեաննորա, եւնա տացէ մեզ միաբան միով հաւատով եւ արդարութեամբ վաստակել ի գործոքարեաց, զի զողորմութեան զշնորհն իւր արասցէ ի վերայ մեր տէրն ամենակալ, կեցուացէ եւ ողորմեսցի։ Զժամն և զառաջիկայ օրս խաղաղութեամբ, Զհրեշտակ, Զքաւութիւն, Զսրբոյ խաչին։ Եւ եւս։ Զանձինս։ Ողորմեաց։ Աղօթք, Տէր հր և էւնէւ

ՓՈԽ

Խոնարհեցո՛, տէր, զունկն քո եւ լո՛ւր
ինձ, զի աղբատ եւ տնանկ եմ ես :
Պահեա զանձն իմ սուրբ, տէր, եւ
փրկեա զծառայս քո Աստուած իմ որ
ի քեզ յուսացայ :

Ոզորմեա՛ ինձ, տէր, զի առ քեզ աղա-
ղակեցի զօրհանապազ. ուրախ արա՛
զանձն ծառայի քո, զի առ քեզ տէր
համբարձի զանձն իմ :

Զի զու տէր քաղցը և ուղիղ ես, բա-
զումողում առ ամենենեան՝ որք կար-
դան առ քեզ :

Ունկն զիր տէր աղօթից իմոց, և նայ-
եա՛ ի ձայն խնդրուածոց իմոց :
Յաւուր նեղութեան իմոյ կարդացի
առ քեզ և լուար ինձ :

Ո՛չ ոք է նման քեզ յաստուածս տէր,
և ո՛չ ոք է որպէս զգործս քո :
Զամենայն ազգո՛ զոր արարեր՝ եկես-
ցեն և երկիրպազցեն առաջի քո տէր,
և փառաւոր արասցեն զանուն քո յա-
իտեան :

ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ

ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Օրհնեալ Տէր մեր : Հայր մեր :

Ես առ Աստուած կարդացի եւ նա
լուաւ ինձ յերեկոյս ի վաղորդայն և
ի հասարակ աւուրն :

Սպասէի Աստուածոյ իմոյ և ակն ու-
նէի կենարարին որ փրկէ զծառայս
իւր եւ կեցուցանէ :

Փառք Հօր եւ Որդւոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան զտէր աղա-
չեսցուք, ընկալ, կեցո՛ եւ ողորմեա՛ :
Օրհնութիւն եւ փառք Հօր և Որդ-
ւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ այժմ եւ :

ՄԵԾ ես դու, տէր, և առնես սքանչելիս, զի դու միայն ես Աստուած։ Առաջնորդեա ինձի ճանապարհի քում և գնացից ի Ճշմարտութեան քում, և ուրախ եղիցի սիրտ իմ յերկնչել յանուանէ քումմէ։

ԽՈՍՏՈՎԱՆ եղեց առ քեզ, տէր Աստուած իմ, բոլորով սրտիւ իմով, փառաւոր արարից զանուն քո յաւիտեան։ ՄԵԾ եղեւ ի վերայ իմ ողորմութիւն քո, տէր, և փրկեցեր զանձն իմ ի գըժուսոց ներքնոց։

ԱՍՏՈՒԱԾ, անօրէնք յարեան ի վերայ իմ, և ժողովք, հզօրաց խնդրեցին զանձն իմ, եւ ո՛չ համարեցան զքեզ

ԱՍՏՈՒԱԾ առաջի իւրեանց։

Ա. Ա. Հ. դու, տէր Աստուած իմ, զթած ես և ողորմած, երկայնամիտ, բազում ողորմ և Ճշմարիտ, նայեա՛ առ իս և ողորմեա ինձ։

ՏՊՇԻՐ զօրութիւն ծառալի քո, կեցո՛ զորդի աղախնոյ քոյ, եւ արա՛ առ իս նշան բարութեան։

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաշեսցեն, զի դու տէր օգնեցեր ինձ և միտթարեցեր զիս։

ՓԱՌՔ ՀՕՐ։ Արժմ և միշտ ։

Մաղթանք. Փառաւ և Աստուած։ Քարոզ։ Եւ Հայոց Անուն։ Օրհնուժիւն և փառք։

ՓՈԽ

ԱՎՐԵՑՈ զիս, տէր, ի մարդոյ չարէ։ յառնէ անիրաւէ փրկեա զիս։

ԽՈՐՀԵցան զանօրէնութիւն ի սիրտս իւրեանց, զօր ամենայն պատրաստեցան ի պատերազմ։

ԱՐԵցին զլեզուս իւրեանց, որպէս զօծի, և թոյնք իժից իներքոյ շրթանց նոցա։ Պահեա զիս տէր ի ձեռաց մեղ սւորի,

և ի մարդոյ չարէ փրկեա զ'ս։

ԽՈՐՀԵցան խափանել զգնացս իմ, թաքուցին ամբարտաւանք որոզս լթ ինձ։

ԼԱՐՍ ձգեցին որոգայթ ոտից իմոց, շուրջ զշաւզօք իմովք եղին ինձ ըզգայթակղութիւն։

Ասացի տէր՝ Աստուած իմ ես զու,
ունկն գիր տէր, ձայնի աղօթից իմոց։
Տէր տէր զօրութիւն փրկութեան ի-
մոյ, հովանի գլխոյ իմոյ յաւուր պա-
տերազմի։

Մի՛ մատներ զիս, տէր, ի ցանկութիւն
մեղաւորաց, ոյք խորհեցան վասն իմ.
մի՛ ընդ վայր հարկաներ զիս։
Զի մի՛ երբեք բարձրասցին, և խոր-
հուրդը նոցա մի կատարեսցին, վախ-
ճան կատարածի նոցա՝ վաստակ շըր-
թանց իւրեանց ծածկեսցէ զնոսա։
Արկցես ի վերայ նոցա զկայծակունս
հրոյ, և կործանեսցես զնոսա, ի տա-
ռապանաց մի՛ կարասցեն կեալ։
Մարդոյ լեզուանոյ մի՛ յաջողեսցի ի
վերայ երկրի, զայր մեղաւոր չարիք
իւր որսասցեն ի կորուստ։
Ծանեայ զի առնես տէր զդատաս-
տանս աղքատի, և իրաւունս տնանկի։
Արդարքն գոհասցեն զանուանէ քում-
մէ և բնակեսցին ուղիղը առաջի ե-
րեսաց քոց։

Տէր կարդացի առ քեզ և լո՛ւր ինձ,
նայեա ի ձայն աղօթից իմոց ի կար-
դալ իմում առ քեզ։
Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ որպէս խունկ
առաջի քո, տէր, համբարձումն ձե-
ռաց իմոց, պատարագ երեկոյի։
Դի՛ տէր, պահապան բերանոյ իմոյ,
և զուռն ամուր շրթանց իմոց, զի
մի՛ խաւարեսցի սիրտ իմ բանիւ չա-
րութեան։

Ի պատճառ ել զպատճառս մեղաց ընդ
մարդս, ոյք գործեն զանօրէնութիւն։
և ո՛չ եղէց կցորդ ընտրելոց նոցա։
Խրատեսցէ զիս արդարն ողորմու-
թեամբ եւ յանդիման արասցէ։ իւղ
մեղաւորի մի՛ օծցէ զգլուխ իմ, այլ
աղօթք իմ ի կամս նորա։
Արգելան մերձ առ վիմին դատաւորք
նոցա. լուիցեն բանից իմոց և քաղց-
րասցին։

Որպէս թանձրութիւն հողոյ զի սըփ-
ռեալ է ի վերայ երկրի, ցրուեսցին
ոսկերք նոցա մերձ ի դժոխս։

Առ քեզ, տէր, տէր են աչք իմ. ի քեզ
յուսացայ, մի՛ հաներ զհոգի յինէն։
Պահեա զիս յորոգայթէ որ թագու-
ցաւ ինձ ի գայթակղութենէ գործու-
ղին զանօրէնութիւն։

Անկցին իցանցս նորա մեղաւորք, մի-
այն եմ ես մինչեւ անցից։

Զայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի.
Ճայնիւ իմով զտէր ազաշեցի։
Սփռեցից առաջի տեառն զաղօթս իմ
և զնեղութիւնս իմ առաջի նորա
պատմեցից։

Ի նուաղել յինէն հոգւոյ իմոյ, գու տէր
ծանեար զշակիղ իմ. ի ճանապարհս
յոր և գնացի, թաքուցաւ ինձ որոգայթ
Հայէի յաջմէ տեսանէի, և ոչ ոք ճա-
նաչէր զիս. կորեաւ յինէն փախուստ
իմ, և ոչ գտաւ խնդրող անձին իմոյ։
Աղաղակեցի առ քեզ, տէր, և ասացի.
Գու ես յոյս եւ բաժին իմ յերկրին
կենդանեաց։

Նայեա՛ տէր, յաղօթս իմ, զի ես խո-

Նարհ եղէ յոյժ, ապլրեցո՛ զիս ի հա-
լածաց իմոց, զի հզօրք եղեն բան զիս։
Տէր, հան ի բանտէ զանձն իմ, գո-
հանամ զանուանէ քումմէ։

Եւ քեզսպասեն արդարք՝ մինչեւ հա-
տուսցես։

Փառք Հօր եւ որդւոյ։

Մաղթանք: Օբնւալ, Տէր, ու բնակեալու եռ։

ՔԱՐՈՉ

Հասեալքս ի ժամ երեկոյիս ամենե-
քեան համբառնալով զձեռս մեր՝ փա-
ռաւորեմք զքեզ, տէր Աստուած մեր,
որ չնորհեցեր մեզ զտիւս խաղաղու-
թեամբ անցուցանելև հասանելի ժամ
երեկոյիս։ Արժանաւորեա՛ զմեզ, տէր
սուրբ սրտիւ հրեշտակային երգով գո-
հաբանութիւն։ մատուցանել տեառն
Աստուծոյ ամենակալիդ. կեցո՛ և ողու-
ղորմեաց մեզ, տէր, Աստուած մեր
ըստ մեծի ողորմութեան քում. ասաս-
ցուք ամեներեան միաբանութեամբ։
Մաղթանք. Հասելու է համ երեխյու։

ԿԱՐԳ ՄԵՍԵԴԵԱՑ

Ծննդեան Քրիստոսի, Աւետեաց, Վերափռխման
եւ այլոց տօնից Աստուածածնի :

Ա. Տէր ասացցիս որդի իմես դու,
եւ ես այսօր ծնայ զքեզ։
Ընդէ՛ր խռովեցան հեթանոսք, եւ
ժողովուրդք խորհեցան ի սնոտիս ։
Բ, Մեծացուցէ անձն իմ զտէր, եւ
ցնծացէ հոգի իմ Աստուծով վրկչաւ
իմով։

Զի հայեցաւ ի տառապանս աղախնոյ
իւրոյ. ահա յայսմհետէ երանիցեն
ինձ ամենայն ազգք։

Գ. Իջցէ որպէս անձրև ի վերայ
գեղման որպէս ցօղ զի ցողէ յերկիր։
Աստուած, զիրաւունս քո արբայի տուր
եւ զարդարութիւնս քո՝ որդւոյ թա-
գաւորի։

Յարութեան ըստ ձայնից

աձ. Տէր կարող և հզօր, տէր կարող
ի պատերազմի։

Տեառն է երկիր լրիւ իւրով, աշխարհ
եւ ամենայն բնակիչը նորա ։

ակ. Աթոռ քո Աստուած յաւիտեանս
յաւիտենից. գաւազան ուղղութեան՝
գաւազան արդարութեան քո ։

Բղխեաց սիրտ իմ զբան բարի, և ա-
սեմ զգործս իմ թագաւորի։

բձ. Տէր թագաւորեաց, ցնծացէ եր-
կիր. ուրախ եղիցին կղզիք բազումք-
երեւեցան փայլատակունք նորա տիե-
զերաց. ետես՝ և սասանեցաւ երկիր։
բկ. Երգեցէք տեառն երգ նոր ամե-
նայն երկիր. ծառայեցէք տեառն ու-
րախութեամբ։

Մտէք առաջի նորա ցնծութեամբ, ծա-
ներուք զի նա է Տէր Աստուած մեր։

չձ. Եկայք և տեսէք զգործս Աստու-
ծոյ, որ արար զնշանս և զարուեստո
ի վերայ երկիր։

Աստուած մեր ապաւէն և զօրութիւն, օգնական ի վերայ նեղութեանց որբ գտին զմեղյոյժ։
գկ. Աստուած մեր յերկինս և յերկրի, զամենայն զոր ինչ կամեցաւ և արար։ Յելանելն խրայէլի յԵգիպտոսէ տանն Յակոբայ ի ժողովրդենէ այլազգեաց։ ԴՃ. Եղիցի ձեռն քո ի վերայ առն, աջ քո ի վերայ որդւոյ մարդոյ, զոր զօրացուցեր զնա ի քեզ։
Որ հովուեսդ խրայէլի նայեաց, որ առաջնորդես որպէս խաշին Յովսեփու։

Դկ. Աստուած աստուծոց, Տէր խօսեցաւ, եւ կոչեաց զերկիր։ Յելիցն արեգական մինչեւ ի մուտս արեւու։

Հոգեգալսեան

Օրհնեալ որ գաս յանուն տեառն, օրհնեալ որ գալոց ես։ Տէր Աստուած մեր երեւեցաւ մեզ, արարէք տօնս ուրախութեան կանիաւ մինչեւ յանկիւնս սեղանոյ։

Եկեղեցւոյ

Աստ օրհնեցէք ամենայն ծառալք տեառն զտէր։ Ո կայք ի տան տեառն, ի գաւիթս Աստուծոյ մերոյ։

Կիւրակամսի

Միրեցի, զի լուիցէ տէր զձայն աղօթից իմոց։ Զի խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս, և ես յաւուրս իմ կարդացի առ նա։

Մարտիրոսաց ըստ ձայնից

աՃ. Եղիցի ողորմութիւն քո տէր ի վերայ մեր, որպէս յուսացաք ի քեզ։ Ցնծացէք արդարք ի տէր, ուղղոց վայելէ օրհնութիւն։

ակ. Տէր սիրէ զի՞ւաւունս, և ո՛չ ընդ վայր հարկանէ զսուրբս իւր։ Փրկութիւն արդարոց ի տեառնէ է, վերակացու է նոցա ի ժամանակս ներութեան։

բՃ. Աքանչելի է Աստուած ի վերայ սրբոց իւրոց, Աստուած խրայէլից

Տէր Աստուած օրհնեալ, օրհնեալ է
է տէր զօրհամապազ:
Քկ. Օգնութիւն ինձ ի տեառնէ եկես-
ցէ, որ արար զերկինս և զերկիր:
Համբարձի զաչս իմ ի լերինս, ուստի
եկեսցէ ինձ օգնութիւն:
Գձ. Աստուած փառաւորեալ է ի խոր-
հուրդս սրբոց իւրոց, մեծ և աշաւոր ի
վերայ այնոցիկ որը շուրջ են զնովաւ:
Խոստովան եղիցին երկինք սքանչելեաց
քոց, տէր, և ճշմարտութիւն քոյե-
կեղեցիս սրբոց:

Գկ. Սիրեցից զբեզ տէր զօրութիւն
իմ, տէր հաստատիչ իմ, ապաւէն իմ
եւ փրկիչ իմ:

Աստուած օգնական իմ և ես յուսամ
ի նա . ապաւէն իմ, եղջիւր փրկու-
թեան ընդունող իմ է:

Գձ. Մերձ է տէր առ ամենեսեան
որք կարդան առ նա, առ ամենեսեան
որք կարդան առ նա ճշմարտութեամբ:
Զկամս երկիւղածաց իւրոց առնէ
տէր, աղօթից նոցա լսէ եւ կեցու-
ցանէ զնոսաւ:

Դկ. Արդարքն որպէս զարմաւենիս
ծաղկեսցին, որպէս զմայրսն Լիբանա-
նու բազումք եղիցին:

Տնկեալք եղիցին ի տան տեառն և ի
գաւիլմս Աստուծոյ մերոյ ծաղկեսցին:

Ապաշխարութեան ըստ ձայնից
աձ. Տէր լուիցէ ինձ ի կարդալ իմում
առ նա:

Ի կարդալ իմում լուաւ ինձ Աստուած
ըստ արդարութեան իմոյց
ակ. Մի՛ ասասցէ թշնամին իմ թէ
յաղթեցի նմա, կամ նեղիչք իմ
ցնծասցեն թէ ես սասանեցար:
Մինչեւ յե՞րբ դարձուցանես զերեսս
ըո իինէն, մինչեւ յե՞րբ բարձրանայ
թշնամին ի վերայ իմ. նայեա՝ եւ
լուր ինձ, տէր Աստուած իմ:

Բէրան արդարոյ խորհի զիմաս-
տութիւն, եւ լեզու նորա խօսեսցի
զիրաւունս:

Մի՛ նախանձիր ընդ չարս և մի՛ ընդ
այնոսիկ ոյք գործեն զանօրէնութիւն:
Բկ. Փաղցըութիւն արարեր ընդ ծա-
ռայի քում, տէր, ըստ բանի քում:

Քաղցր ես դու, տէր, և քաղցրու-
թեամբ քով խրատեա՝ զիս:
գձ. Նայեա' և լուր ինձ, տէր Աստ-
ուած իմ։

Մինչեւ յե՞րբ, տէր, մոռանաս զիս
խսպառ, մինչեւ յե՞րբ դարձուցանես
զերեսս քո ինէն։

Դկ. Գթութիւնք քո բազում են, տէր,
ըստ իրաւանց քոց կեցո՛ զիս:
Տես զիսնարհութիւն իմ և փրկեա՛
զիս, զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ:
գձ. Աստուած, յօդնել ինձ նայեաց,
և տէր, յընկրկել ինձ փութա։

Ամաչեսցեն եւ յամօթ լիցին, ոյք
ինդրէին զանձն իմ։

Դկ. Լուր Աստուած աղօթից իմոց
յաղաշել ինձ առ քեզ, յերկիւղէ թըշ-
նամնոյն փրկեա՛ զանձն իմ։

Ծածկեսցես զիս ի ժողովոց շարաց,
ի բազմութենէ՛ ոյք գործեն զանօրէ-
նութիւն։

Ի մեծի Հինգեաբարու

Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ, և
շուրջ եղեց զսեղանով քո տէր։

Տէր սիրեցի զվայելզութիւն տան քո,
և զտեղի յարկի փառաց քոց։
Ի մեծի Ռւբարու

Ետուն ի կերակուր ինձ լեղի, եւ ի
ծարաւ իմ արբուցին ինձ քացախ։
Եղիցին սեղանք նոցա առաջի նոցա
յորոգայթ, ի հատուցումն եւ ի գայ-
թակղութիւն։

Ի տօնի սրբոյ Խաչին

Ետուր երկիւղածաց քոց նշան, զի ապ-
րեսցին յերեսաց աղեղան։
Որպէս փրկեցան սիրելիք քո, կեցո
աջով քո եւ լուր մեղ։

Կարգ ուղիղ եղիցեաց

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ՝ որպէս
խունկ առաջի քո, տէր։
Համբարձումն ձեռաց իմոց՝ պատա-
րագ երեկոյի։

Յատուկ Յառաջակողմանն

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ՝ որպէս
խունկ առաջի քո, տէր։

Համբարձումն ձեռաց իմոց՝ պատա-
րագ Երեկոյի :

Տէր աղաղակեցի առ քեզ, լուր ինձ-
նայեա ի ձայն խնդրուածաց իմոց
յաղաղակել իմում առ քեզ:

Ի մեծի Հինգեաբարու

Ուղիղ Եղիցին աղօթք իմ որպէս
խունկ առաջի քո, տէր,
Զերեկոյի աղօթս մեր ընկալ, տէր, և
զտարածումն ձեռաց մերոց :

Ի մեծի Ուրբարու

Ուղիղ Եղիցին աղաչանք մեր՝ որպէս
խունկ առաջի քո, տէր :

Համբարձումն ձեռաց մերոց՝ պատա-
րագ Երեկոյի :

Քարոզ Կիւրակամից՝ եւ ամենայն աւուրց
Տէրունեաց

Ասացուք ամեներեան միաբանու-
թեամբ, տէր ողորմեա :

Վասն խաղաղութեան ամենայն աշ-
խարհի՝ և հաստատութեան որբոյ Ե-
կեղեցւոյ, զտէր աղա :

(Յերես 40)

Քարոզ ի սօնն Մրոց եւ Պահոց
Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչ-
Աղաչեսցուք զամենակալն Աստուած
զՀայր տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստո-
սի՝ զթագաւորն խաղաղութեան՝ յա-
ղագսխաղաղութեան, և վասն միայնոյ
սուրբ կաթուղիկէ և առաքելական ե-
կեղեցւոյ, զի բազում ամս խաղա-
ղութեամբ տացէ մեզ տէր Աստուած
մեր, և զթագաւորս խաղաղարարս ա-
ռաքեսցէ առ մեզ՝ վասն մեծի սուրբ և
ահաւոր անուան իւրոյ։ Զպէտս գաւա-
ռաց, զզօրավարս, զզօրագլուխս, ըզ-
ժողովուրդս, զմուտս և զելս մեր
խաղաղութեամբ պահեսցէ, եւ զա-
մենայն պատերազմունս թշնամոյն
խորտակեսցէ ի մէնջ։ Տէրն ամենակալ
կեցուսցէ եւ ողորմեսցի։

Զերեկս մերձեալ՝ և զառաջիկայ զի-
շերս խաղաղութեամբ անցուցանել՝
հաւատով ի տեառնէ խնդրեսցուք։

ԶՀՐԵՇՄՈՎԱԿ: ԶՔԱՎՈՒԹԻՒՆ: ԶՄՐԲՈՒԽԱ-
ՀԻՆ: Եւ ևս ԶԱՆՁԲԻՆ: ՈՂՈՐՄԵԱԳ մԵզ:
ԱՂՈԹՔ: Լուր յանէց Դրոց, ուր: Սուրբ Աստուած:
Մաղթանք: Փրէւ չեւ է գործունէն:

Ք Ա. Ր Ո Զ

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղա:
Վասն լսելի լինելոյ տեառն Աստուծոյ
ձայնի աղաշանաց մերոց բարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածնին, և իջա-
ջանելոյ ի վերայ մեր ողորմութեան և
գթութեան տեառն Աստուծոյ: Ամե-
նակալ տէր Աստուած մեր կեցո և ո-
օրհնութիւն և փառք Հօր:

Փ Ո Խ

Համբարձի զաչս իմ ի լերինս, ուստի
եկեսցէ ինձ օգնութիւն:
Օգնութիւն ինձ ի տեառնէ եկեսցէ,
Մի՛ արար զերկինս եւ զերկիր:
և մի՛ ննջեսցէ պահապան քո:
Որպէս ո՛չ ննջէ՝ և ո՛չ իքուն երթայ
պահապանն իսրայէլի:

Տէր պահեսցէ զքեզ, և տէր ընկալ-
ցի աջոյ ձեռամբ իւրով:
Արեգակն ի տուէ քեզ մի՛ մեղիցէ,
և մի՛ լուսինն ի գիշերի:
Տէր պահեսցէ զքեզ յամենայն չարէ,
պահեսցէ տէր զանձն քո:
Տէր պահեսցէ զմուտ եւ զել քո յա-
սլմէետէ միեւնեւ յաւիտեան:
Փառք Հօր եւ Որդւոյ:

Շարուկան: Համբարձուկ:

Ք Ա. Ր Ո Զ

Վասն խաղաղութեան ամենայն աշ-
խարհի՝ և հաստատութեան սրբոյ ե-
կեղեցւոյ, զտէր աղաշեսցուք, ասաս-
ցուք ամենեքեան միաբանութեամբ:
Աղոթք: Հայր գլուխ բորբոքնու:

Փ Ո Խ

Որ բնակեալն է յոգնութիւն բարձր-
ելոյն, ընդ հովանեաւ Աստուծոյ յեր-
կինս հանգիցէ:
Ասասցէ տեառն՝ ընդունող իմ ես, ա-
պաւէն իմ Աստուած, և ես յուսամինա

Նա փրկեսցէ զիս յորոգայթէ որսու-
ղին եւ ի բանիցն ի խռովութենէ:
Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ, և
ի հովանի թեւոց նորա յուսացիս:
Որպէս զէն շուրջ եղիցի զքեւ ճըշ-
մարտութիւն նորա:
Ո՛չ երկիցես դու յերկիւզէ գիշերի,
և ոչ ի նետէ որ թոշի ի տուէ:
Յիրէ որ շրջի ի խաւարի, ի գայթակ-
ղութենէ դիւին ի հասարակ աւուր:
Անկցին ի կողմանէ քումմէ հաղարք,
և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ, և առ
քեզ ինչ ո՛չ մերձեսցին:
Բայց միայն աչօք քովք հայեսցիս դու
և զհատուցումն մեղաւորաց տեսցես,
զի դու, տէր, յոյս իմ ես:
Զբարձրեալն արարեր քեզ ապաւէն,
զի ո՛չ հասցեն առ քեզ շարք, և տան-
ջանք մի՛ մերձեսցին ի յարկս քո:
Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է
վասն քո, ի պահել զքեզ յամենայն
ճանապարհս քո:
Ի բաղուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ,
զի մի՛ երբեք հարցես զքարի զոտն քո:

Ի վերայ իժից և բարբից գնասցես
դու, և առ ոտն կոխեսցես զառիւծն
եւ զվիշապն:
Քանզի յիս յուսացաւ, և փրկեցից
զնա, հովանի եղէց նմա, զի ծանեաւ
անուն իմ:
Կարդասցէ առ իս, և ես լուայց նմա
և առ նմա եղէց ի նեղութեան:
Փրկեցից և փառաւոր արարից զնա,
ձրկայն աւուրբք լցուցից և ցուցից
նմա զփրկութիւն իմ:
Առ քեզ, տէր, ամբարձի զաչս իմ,
որ բնակեալդ ես ի յերկինս:
Որպէս աչք ծառայի ի ձեռն տեառն
իւրոյ, և որպէս աչք աղախնոյ ի
ձեռն տիկնոջ իւրոյ:
Այնպէս են աչք մեր առ քեզ, տէր
Աստուած մեր, մինչեւ ողորմեսցիս
ի վերայ մեր:
Ողորմեա՛ մեզ, տէր, ողորմեա՛ մեզ
զի բազում լցաք արհամարհանօք:
Ես առաւել լցան անձինք մեր նա-
խատանօք, որք նախատէին զմեզ, եւ
արհամարհանօք ամբարտաւանից:

Աստուած յանուան քում կեցո զիս,
և ի զօրութեան քում իրաւ արա ինձ
Աստուած, լուր աղօթից իմոց, ունկն
դիր բանից բերանոյ իմոյ :

Օտարք յարեան ի վերայ իմ, և հզօրք
խնդրեցին զանձն իմ և ոչ համարե-
ցան զբեզ Աստուած առաջի իւրեանց:
Ահա Աստուած օգնական իմ, և տէր

ընդունող հոգւոյ իմոյ :

Ի դարձուցանել զչարն ի թշնամիս
իմ, ճշմարտութեամբ քով սատակեա
զնոսա :

Ես կամովք իմովք պատարագս մա-
տուցից քեզ, և խոստովան եղեց ան-
ուան քում, տէր, զի բարի է :

Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեցեր
զիս, և ի թշնամիս իմ ետես ակն իմ:

Փառք Հօր Եւ Որդւոյ:

Մաղթանք: Զբարեւուն Քրիստոս :

ՔԱՐՈԶ

Եւ մեր միաբան զողորմութիւն ի
տեառնէ խնդրելով, ասասցուք ամե-
նեքեան միաբանութեամբ:

Աղօթք: Յայ կենաց՝ ընդունոյ: Յիշեա, տէր զպաշտօն:
Մաղթանք, Բարերաբ և բարերաբ:

ՓՈԽ ԿԻՒՐԱԿԱՄՏԻՑ

Աստ օրհնեցէք ամենայն ծառայք
տեառն, զտէր, ո՛ կայք ի տան տե-
առն, և ի գաւիթս Աստուծոյ մերոյ:
Ի գիշերի համբարձէք զձեռս ձեր ի
սրբութիւն, և օրհնեցէք զտէր:

Օրհնեսցէ զմեզ տէր ի Սիօնէ, որ ա-
րար զերկինս և զերկիր :

Խոստովան եղեց քեզ, տէր, բոլորով
սրտիւ իմով, առաջի հրեշտակաց
սաղմոս ասացից քեզ:

Զի լուար զբանս բերանոյ իմոյ, եր-
կիրպագից ի տաճար սուրբ քո եւ
խոստովան եղեց անուան քում՝ վասն
ողորմութեան և ճշմարտութեան քո:
Մեծ արարեր յամենայնի զանուն

բո յորում աւուր կարդամ առ քեզ, վաղվաղակի լուր ինձ, և բազում արացես զօրութիւնս յանձն իմ: Խոստովան եղիցին առ քեզ ամենայն թագաւորք երկրի, զի լուան զբանս բերանոյ քոյ, եւ օրհնեացեն զճանապարհսքո:

Մեծ են փառք տեառն. բարձր տէր, զխոնարհս տեսանէ, եւ զբարձունս ի հեռաստանէ ձանաչէ:

Թէ գնացից ես ի մէջնեղութեանց կեցուսցես զիս ի բարկութենէ թշնամոյն Զգեցեր զձեռն քո՞ և փրկեաց զիս աջ քո, և տէր հատուացէ ընդ իմ: Տէր ողորմութիւն քո յաւիտեան, ըզգործս ձեռաց քոց մի անտես առներ: Աստուած անուան քում կեցո զիս, և ի զօրութեան քում իրաւ արա ինձ: Աստուած լուր աղօթից իմոց, ունկըն դիր բանից բերանոյ իմոյ:

Օտարք յարեան ի վերայ իմ, և հզօրք խնդրեցին զանձն իմ, և ո'չ համարեցան զքեզ Աստուած առաջի իւրեանց: Ահա Աստուած օգնական իմ, և տէր ընդունող հոգւոյ իմոյ:

Ի դարձուցանել զչարն ի թշնամիսն իմ, Ճշմարտութեամբ քովսատակեա զնոսա Ես կամօք իմովք պատարագս մատուցից քեզ, և խոստովան եղէց ան-

ուան քում, Տէր, զի բարի է: Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեցեր զիս և ի թշնամիս իմ ետես ակն իմ:

Փառք Հօր եւ որդւոյ:

ՔԱՐՈՉ

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութեամբ ի տեառնէ, զի զողորմութեան զշնորհս իւր արասցէ ի վերայ մեր: Տէրն ամենակալ կեցուսցէ և ողորմ: Աղօթք: Թագաւոր Խաղաղութեան:

ՔԱՐՈՉ

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր, զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ ի մեղաց, և կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ: Ամենակալ տէր Աստուած մեր կեցո՛ւ և ողորմեա՛:

Աղօթք: Պահես չեւ:

ԽԱՂԱՂԱԿԱՆ

ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Օրինեալ Տէր մեր : Հայր մեր :

Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ ի
տուէ կարդացի և գիշերի առաջի բու
Մտցեն աղօմք իմ առաջի քո, Տէր .
խոնարհեսցի ունկնքո ի խնդրուածս իմ
Փառք Հօր եւ Որդւոյ :

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղա-
չեսցուք, ընկա'լ, կեցո' և ողորմեա':
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ
և Հոգւոյն սրբոյ. այժմ եւ :

ՓՈԽ

Ի կարդալ իմում լուար ինձ, Աստուած
ըստ արդարութեան. ի նեղութենէ
ինձ անդորր արարեր, ողորմեա' ինձ
և լուր աղօմք իմոց :

Որդիք մարդկան մինչեւ յե՞րբ եք
խստասիրաք, ընդէ՞ր սիրէք զնանրու-
թիւն, եւ խնդրէք զատութիւն :
Ծաներուք զի սքանչելիս արար տէր
սրբոյ իւրում, և տէր լուիցէ ինձ ի
կարդալ իմում առ նա :

Բարկանայք և մի մեղանչէք, զոր ինչ
ասէք ի սիրտս ձեր՝ յանկողինս ձեր
զղջացարուք :

Մատուցէք պատարագս արդարու-
թեան և յուսացարուք ի տէր :

Բազումք ասէին թէ ո՞ ցուցցէ մեզ
զբարութիւն տեառն, նշանեցաւ առ
մեզ լոյս երեսայ բոց, եւ ետուր ու-
րախութիւն սրտից մերոց :

Ի պտղոյ ցորենւոյ զինւոյ և ձիթոյ
իւրեանց լցուեցեր զնոսա :

Խաղաղութեամբ յայս և խոյնննջես-
ցուք և զարթիցուք, զի դու տէր միայն
առանձին յուսով բու բնակեցուցեր
զմեզ :

Տէր մի' սրտմտութեամբ քով յանդի-
մաներ զիս և մի' բարկութեամբ քով
խրատեր զիս :

Ողորմեա' ինձ, Տէր, զի հիւանդ եմ
ես, բժշկեա' զանձն իմ, զի խռովե-
ցան ոսկերք իմ։

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, և դու,
տէր, մինչեւ յե՞րբ։
Դա՛րձ, Տէր, և փրկեա' զանձն իմ. կե-
ցո՛ զիս տէր ողորմութեան քում։
Զի ոչ ոք է ի մահու յիշէ զքեղ,
կամ ի դժոխս խռոսովան առնիցի
առ քեզ։

Վաստակեցայ ես ի հեծութեան ի-
մում, լուացի զամենայն գիշեր զմա-
հիճս իմ, և արտասուօք իմովք զան-
կողինս թացի։

Խռովեցաւ ի սրտմտութենէ ակն իմ,
և մաշեցայ ես ի վերայ ամենայն
թշնամեաց մերոց։

Ի բաց կացէր յինէն ամենեքեան ոյք
գործէք զանօրէնութիւն։

Լուաւ տէր ձայնի լալոյ իմոյ, լուաւ
տէր աղօթից իմոց, և տէր զիսնդըր-
ուածս իմ ընկալաւ։

Ամաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ ամե-
նայն թշնամիք իմ դարձցին յետս և
ամաչեսցեն յոյժ վաղվաղակի և խռո-
վեսցին։

Մինչև յե՞րբ, Տէր, մոռանաս զիս իս-
պառ, մինչեւ յե՞րբ դարձուցանես զե-
րեսս բո յինէն։

Մինչև յե՞րբ դնեմ զիսորհուրդս յան-
ձըն իմ, և ցաւօք սրտի իմոյ զաւուրաւ
Մինչեւ ցե՞րբ բարձրանայ թշնամին ի
վերայ իմ. նայեա' և լո՛ւր ինձ, տէր

Աստուած իմ։
Լոյս տո՛ւր, Տէր, աչաց իմոց, զի մի՛
երբեք ննջեցից ի մահ։

Մի՛ ասասցէ թշնամին իմ թէ յաղ-
թեցի նմա, կամ նեղիչք իմ ցնծաս-
ցեն թէ ես սասանեցայց։

Զի յողորմութիւն բո տէր յուսացայ,
ցնծացաւ սիրտ իմ ի փրկութեան
քում օրհնեցից զտէր բարերարդ իմ։
Պահեա' զիս Աստուած իմ զի ես ի քեզ
յուսացայ, ասացի տեառն, տէր իմ
ես դու, և բարիք իմ ինձ իքէն են։

Սրբոց քոց որք են յերկրի քում՝ ըստ
քանչելի արարեր, զամենայն կամս իմ
ի նոսա :

Յաճախեսցին հիւանդութիւնք նոցա,
յետ այսորիկ ապա վաղվաղեսցին :
Ու ժողովեցայց ի ժողովս նոցայար-
եանց, և ո՛չ իշեցից զանուանս նոցա
ի շրթունս իմ :

Տէր, բաժին ժառանգութեան իմոյ և
բաժակի իմոյ, դու ես որ այսրէն դար-
ձուցանես զժառանգութիւն իմ յիս :
Վիճակք ելին ինձ ընդ ընտիրս, և
ժառանգութիւն իմ հաճոյ եղե ինձ :
Օրհնեցից զՏէր որ իմաստուն արար
զիս, մինչ ի գիշերի եւս խրատեցին
զիս երիկամունք իմ :

Յառաջագոյն տեսանեի զտէր առաջի
իմ յամենայն ժամ, զի է ընդ աջմէ
իմմէ, զի մի' սասանեցայց :
Վասն այսորիկ ուրախ եղեւ սիրտ իմ,
և ցնծացաւ լեզու իմ, ևս և մարմին
իմ բնակեսցի յուսով :

Զի ո՛չ թողցես զանձն իմ ի դժոխս .
և ո՛չ տացես սրբոյ քում տեսանել
զապականութիւն :

Ցուցեր ինձ զՃանապարհս քո կենաց .
լցուցեր զիս ուրախութեամբ երեսաց
քոց ի քաղցրութենէ վայելչութեան
աջոյ քոյ մինչ իսպառ :

Լուր տէր արդարութեան, նայեա ի
խնդրուածս իմ, ունկն զիր աղօթից
իմոց, զի ոչ շրթամբք նենգաւորօք :
Յերեսաց քոց իրաւունք ինձ ելցեն, ու
աչք իմ տեսցեն զուղղութիւն :

Փորձեցեր զսիրտ իմ, և քննեցեր ի
գիշերի . փորձեցեր զիս, եւ ոչ գտաւ
յիս անիրաւութիւն :

Մի' խօսեսցի բերան իմ զգործս որդ-
ւոց մարդկան . վասն բանից շրթանց
քոց ես պահեցից զՃանապարհս խիստս:
Հաստատեա' զշաւիզս իմ ի ճանա-
պարհի քում, զի մի գայթակղեսցին
գնացք իմ :

Ես առ քեզ, Տէր, կարդացի, զի լուար
ինձ, Աստուած, խոնարհեցո առ իս
զունին քո և լուր բանից իմոց :

Սքանչելի արարեր զողորմութիւնս քո
և փրկես զայնոսիկ ոյք յուսացեալ
են ի քեզ՝ յայնցանէ ոյք հակառակ
կան աջոյ քո :

Պահեա՛ զիս որպէս բիբ ական, ընդ
հովանեաւ թեւոց քոց ծածկեսցես
զիս յերեսաց ամբարշտաց որք տա-
ռապեցուցին զիս :

Թշնամիք զանձն իմ պաշարեցին, եւ ի
ճարպս իւրեանց արգելին, և բերանք
նոցախօսեցան զամբարտաւանութիւն։
Մերժեցին զիս և այժմ դարձեալ
պատեցան զինեւ . ուշ եղին խոնար-
հեցուցանել զիս յերկիր :

Համարեցան ինձ որպէս առիւծ զի
պատրաստի յորս, և որպէս կորիւն
առիւծու զի նստի դարանեալ։
Արի՛, Տէր, ժամանեա՛ նոցա, և խա-
փանեա զնոսա . փրկեա՛ զանձն իմ
յամբարշտաց՝ ի սրոյ եւ ի ձեռաց
թշնամւոյն :

Տէր կորո՛ զնոսա յերկիր, բաժանեա՛ և
խափանեա զնոսա ի կեանս իւրեանց :

Գաղտնեօք քով քլցան որովայնք նոցա,
յագեցան կերակրով ք, և թողին ըզ-
մնացուածս տղայոց իւրեանց :
Ես արդարութեամբ երևեցայց երե-
սաց քոց, եւ յագեցայց յերեւել փա-
ռաց քոց :

Դատ արա՛ ինձ, Աստուած, և իրաւ-
արա ինձ ի դատաստանի իմում :
Յազգէ որ ո՛չ է սուրբ, ի մարդոյ
նենգաւորէ փրկեա՛ զիս :

Դո՛ւ, Աստուած, հզօրիչ իմ ես, ընդէ՞ր
մոռացար զիս, ընդէ՞ր տրտում գնամ
ես ի նեղել թշնամւոյ իմոյ :

Առաքեա՛, տէր, զլոյս քո և զձշմար-
տութիւն քո, զի առաջնորդեսցեն
ինձ եւ հանցեն զիս ի լեառն սուրբ
և ի յարկս քո :

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ-
Աստուած, որ ուրախ առնէ զմանկու-
թիւն իմ :

Խոստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ
Աստուած Աստուած իմ,
Արդ՝ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ,
կամ ընդէ՞ր խոռվես զիս, յուսա առ-

Աստուած, խոստովանեա / նմա, փըր-
կիշ երեսաց իմոց Աստուած է :
Աստուած յօդնել ինձ նայեաց, և տէր
յընկերել ինձ փութա՛:
Ամաչեսցեն եւ յամօթ լիցին ոյք խնդ-
րէին զանձն իմ. գարձին յետու և ա-
մաչեսցեն ոյք խորհէին ինձ չար =
Դարձին առժամայն ամաչեցեալ ք
ոյք ասէին ինձ վա՛ վա՛
ջնծասցեն և ուրախ լիցին ի քեզ ա-
մենեքեան ոյք խնդրեն զքեզ, տէր :
Ասասցեն յամենայն ժամ, մեծ է Աստ-
ուած, և ոյք սիրեն զփրկութիւնս քո :
Ես աղ քատ և տնանկ եմ, Աստուած
օգնեա ինձ, օգնական և փրկիշ իմ
ես, եւ դու, տէր իմ, մի յամենար +
Տո՛ւր զօրութիւն ծառայի քոյ, կեցո՛
զորդի աղախնոյ քոյ, եւ արա առ իս
նշան բարութեան :
Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն, զի
դու տէր օգնեցեր և միսիթարեցեր զիս
Փառք Հօր : Այժմ և միշտ :
Երգ : Շնորհեա ոչ Տէր, Մաղ, ի գոյնաւելյեկոյն :

ՔԱՐՈԶ

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչ
Գոհացարուք զտեառնէ, որ իւրով ո-
ղորմութեամբն առաջնորդեաց մեզ
ի զործս տուընջեան, և շնորհեաց մեզ
միաբան գալ հասանելի հանգիստ գի-
շերիս : Եւ մեք յամենայն ժամ աղա-
չեսցուք զմարդասէրն Աստուած՝ լինել
պահապան անձանց մերոց, և նա իւրով
ողորմութեամբն պահեսցէ զմեզ, և ա-
ռաջնորդեալ հասուսցէ յիւր բարու-
թեան հանգիստն, լոր խոստացաւ սի-
րելեաց իւրոց ճշմարիտն Աստուած
Յիսուս Քրիստոս, Տէրն ամենակալ
կեցուսցէ եւ ողորմեսցի :

Զհանգիստ գրչերիս խաղաղութեամբ,
Զհրեշտակէ Զքաւութիւն: Զսրւոյ խա-
շին: Եւ ևս Զանձինս: Ողորմեաց մեզ:
Աղօթք, Տէր բարեբո՞ր ո՞յ մեծու:

ՓՈԽ

Տէր լոյս իմ և կեանք իմ ես, յումմէ՝
երկեայց, տէր ապաւէն կենաց իմոց՝
ես յումմէ՝ դողացայց։
Ի մերձենալ առ իս չարաց ուտել ըզ
մարմին իմ, նեղիչք իմ և թշնամիք
իմ, նոքա տկարացան և անկան։
Թէ պատրաստեցի ի վերայ, իմ պա-
տերազմ, ո՛չ երկիցէ սիրտ իմ, և թէ
յարիցէ ի վերայ, իմ ճակատամարտ,
սակայն և այսուիկ ի քեզ, տէր, յու-
սացայ։
Զմի խնդրեցի ի տեառնէ, և զսոյն
աղաչեմ, բնակել ինձ ի տան տեառն
զամենայն աւուրս կենաց իմոց։
Տեսանել ինձ զփայելչութիւն տեառն,
և հրաման տալ ի տաճարի նորա։
Ծածկեաց զիս ի խորանի խւրում զիս
ծածկոյթ խորանի իւրում։
Ի վիմէ բարձր արարեր զիս, և այժմ

բարձր արար զգլուխ իմ ի վերայ
թշնամեաց իմոց։
Շուրջ եղէց և մատուցից ի խորանի
նորա պատարագ օրհնութեան, օրհ-
նեցից և սաղմոս ասացից տեառն։
Լուր տէր, ձայնի իմում, զի կարդացի
առ քեզ. ողորմեա՝ ինձ և լուր ինձ, զի
քեզ ասաց սիրտ իմ, և խնդրեցին ե-
րեսք իմ, զերեսս քո, տէր, խնդրեցին։
Մի դարձուցանել զերեսս քո յինէն,
և մի խոտորիր բարկութեամբ ի ծա-
ռայէ բումմէ։
Օգնական իմ լեր, տէր, մի՝ անարգեր
զիս, և մի՝ թողուր զիս Աստուած
վրկիչ իմ։
Հայր իմ եւ մայր իմ թողին զիս, և
տէր իմ ընկալաւ զիս։
Օրէնսդէտ արա՝ զիս, տէր, ի ճանա-
պարհի քում, եւ առաջնորդեա՝ ինձ
ի շաւիղս քո ուղիղս։
Վասն թշնամեաց իմոց մի՝ մատներ
զիս ի ձեռս նեղչաց իմոց։

Յարեան ի վերայ իմ վկայք մեղաց,
և ատեցին ինձ յանօրէնութեան իւր-
եանց :

Հաւատացի տեսանել զբարութիւն
տեառն յերկրին կենդանեաց . համ-
բեր տեառն և քաջալերեաց, զօրացի
սիրտ քո և համբեր տեառն :
Փառք Հօր եւ Որդւոյ :

ԵՐԳ : Նայեա սէրւլ : Մաղթանք : Տէր, ո՞ւ բայց այսուր:

ՔԱՐՈԶ

Աղաչեսցուք զամենակալն Աստուած
և խնդրեսցուք ինմանէ , զի առաքես-
ցէ զէրեշտակ խաղաղութեան որ եկ-
եալ պահեսցէ զմեզ յերկիւղական գի-
շերիս , ի դիւական խռովութենէ ամ-
բողջ պահելով զհոգի և զմարմին մեր
մինչեւ ի կատարումն ժամանակի ա-
մաց մերոց : Ամենակալ տէր Աստ-
ուած մեր , կեցո՛ եւ ողորմեա՛ :

Աղօթք : Շնորհադու բարեաց յագնայն

ՓՈԽՔ ՅԱԽՈՒՐՍ ՄԵԾԻ ՊԱՀՈՑ

Երանեալ են անբիծք ի Ճանապարհի
և ոյք գնան յօրէնս տեառն :
Երանի՛ ոյք քննեն զվկայութիւննորա
բոլորով սրտիւ իւրեանց խնդրեսցեն
զնա :

Ո՛չ թէ ոյք գործեն զանօրէնութիւն՝
ի Ճանապարհս նորա գնասցեն :
Դու պատուիրեցեր զպատուիրանս քո
ի պահել ինձ յոյժ :

Երանի՛ թէ յաջողեալ էին ինձ Ճա-
նապարհք իմ, ի պահել ինձ զարդա-
րութիւնս քո :

Յայնժամ ես ո՛չ ամաչէի ի զգուշանալ
ինձ ի պատուիրանս քո ,
Խոստովան եղէց քեզ, տէր, յուղղու-
թիւն սրտի իմոյ , որպէս ուսալց զի-
րաւունս արդարութեան քո :

Զիրաւունս քո պահեցի , եւ մի՛ թո-
ղուր զիս մինչեւ իսպառ :
Ի՞ւ ուղղեսցէ երիտասարդ զՃանա-
պարհս իւր , այլ ի պահել զբանս քո :

Բոլորով սրտիւ իմով ինդրեցի զքեզ,
մի՛ մերժեր զիս ի պատուիրանաց քոց:
Ի սրտի իմում թագուցի զբանս քո,
որպէս զի մի՛ մեղայց քեզ:
Օրհնեալ ես դու, տէր, ուսո՛ ինձ
զարդարութիւնս քո:
Երթամբը իմովք պատմեցից զամե-
նայն իրաւունս բերանոյ քո:
Ի ճանապարհս վկայութեանց քոց զլ-
ւարձացայ, որպէս յամենայն ի մե-
ծութեան:
Ի պատուիրանս քո հոգացայ և զգու-
շացայ ի ճանապարհս քո:
Զիրաւունս քո խօսեցայ, և ո՛չ մոռա-
ցայ զբանս քո:
Հատո՛ ծառայի քում, և կեցից և պա-
հեցից զբանս քո:
Զարթո՛ զաչս իմ, եւ նայեցայց ի ըս-
րանչելիս օրինաց քոց:
Պանդուխտ եմ ես յերկրի, մի՛ թա-
գուցաներ յինեն զպատուիրանս քո:
Փափաքեաց անձն իմ ի ցանկալ ինձ
յիրաւունս քո յամենայն ժամ:

Սաստեցեր ամբարտաւանից՝ անիծեալ
ոյք խոտորեցան ի պատուիրանաց քոց:
Ի բաց արա յինէն զնախատինս եւ
զարհամարանս, զի վկայութիւնս քո
խնդրեցի:
Քանզի նստան իշխանք և չարախո-
սէին զինէն, այլ ծառայ քո խորհէր
զիրաւունս քո:
Զի վկայութիւնք քո խօսք իմ էին և
խորհուրդք իմ արդարութիւն քսէ
Մերձեցաւ անձն իմ ի հող, Տէր,
կեցո՛ զիս ըստ բանի քում:
ԶՃանապարհս իմ, պատմեցի քեզ,
և լուար ինձ, ուսո՛ ինձ զարդարու-
թիւնս քո:
Ի ճանապարհս արդարութեանց քոց
իմաստուն արա՛ զիս, և քննեցից
զսքանչելիս քո:
Տքնեցաւ անձն իմ առ ի ճանձրանալ,
հաստատեա՛ զիս ի բանս քո:
ԶՃանապարհս մեղաց ի բաց արա՛
յինէն, և յօրէնս քո ողորմեա ինձ:
ԶՃանապարհս ճշմարտութեան քո

ընտրեցի, եւ զիրաւունս քո ես ոչ
մոռացայ։
Մերձեցայ ես ի վկայութիւնս քո,
Տէր, մի՛ յամօթ առներ զիս։
Ի ճանապարհս պատուիրանաց բոց
ընթացայ, զի անդորր արարեր սրտի
իմոյ։

Օրէնսգէտ արա՛ զիս, Տէր, ի ճանա-
պարհս իրաւանց բոց, և խնդրեցից
զնա յամենայն ժամ։
Իմաստուն արա՛ զիս, և քննեցից զօ-
րէնս քո, և պահեցից զնա բոլորով
սրտիւ իմով։

Առաջնորդեա՛ ինձ ի շաւիղս պատ-
ուիրանաց բոց, զի ընդ նոսա հա-
ճեցայ։

Խոնարհեցո՛ զսիրտ իմ ի վկայու-
թիւնս և մի՛ յագահութիւն։
Դարձո՛ զաչս իմ, զի մի՛ տեսից
զնանրութիւն։ ի ճանապարհս բո
կեցո՛ զիս։
Հաստատեա՛ ծառայի քում զբան բո
յերկիւղ քո։

Հա՛ն յինէն զնախատինս զոր և կար-
ծեցի, զի դատաստանք քո քաղցր են։
Ահա ցանկացայ պատուիրանաց բոց,
յարդարութեան քում կեցո՛ զիս։
Եկեսցէ՛ ի վերայ իմ ողորմութիւն
քո, Տէր, և փրկութիւն քո ըստ բա-
նի քում։

Տաց պատասխանի ոյք նախատեն զիս
բանիւք, զի ես ի բանս քո յուսացայ։
Մի՛ ի բացեայ առներ ի բերանոյ
իմմէ զբան ճշմարտութեան մինչեւ
յոյժ, զի յիրաւունս բո յուսացայ։
Պահեցի զօրէնս քո յամենայն ժամ,
յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտե-
նից։

Գնայի ես յանդորրու, զի զպատուի-
րանս քո խնդրեցի։
Խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի
թագաւորաց, և ոչ ամաչէի։
Խորհէի զպատուիրանս քո զոր սի-
րեցի։

Համբարձի զձեռու իմ ի պատուիրանս
քո զոր սիրեցի, և խորհէի յարդա-

բութեան քում:

Յիշեա/¹ զբան ծառայի քո, յոր եւ²
յուսացուցել զիս:

Սա միխթարեսցէ զիս ի խոնարհու-
թեան իմում, զի բան քո կեցոյց զիս:
Ամբարտաւանք անիրաւեցան իս
յոյժ, այլ յօրինաց քոց ես ո՛չ խո-
տորեցայ:

Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից,
Տէր, և միխթարեցայ:

Տրտմութիւն կալաւ զիս ի մեղաւո-
րաց, և ոյք թողին զօրէնս քո:

Գովելի են ինձ իրաւունք քո ի տեղ-
ւոջ պանդխտութեան իմոյ:

Յիշեցի ի գիշերի զանուն քո, Տէր,
եւ պահեցի զօրէնս քո:

Սա եղեւ ինձ ճանապարհ ի կեանս,
զի զարդարութիւն քո խնդրեցի:

Փառք Հօր եւ Որդւոյ:

ՓՈԽ

Բաժին իմ ես դու, Տէր, ասացի
պահել ինձ զօրէնս քո:

Աղաչեցի զերեսս քո բոլորով սրտիւ
իմով, ողորմեա/¹ ինձ ըստ բանի քում:
Խորհեցայ ի ճանապարհս իմ, եւ
դարձուցի զոտս իմ ի վկայութիւնս քո:

Պատրաստեցայ և ո՛չ խռովեցայ, զի
պահեցի զպատուիրանս քո:

Տուունք մեղաց պատեցան զինեւ,
այլ զօրէնս քո ես ո՛չ մոռացայ:

Ի մէջ գիշերի յառնէի խոստովան լի-
նել առ քեզ՝ վասն իրաւանց և ար-

դարութեան քո:

Հաղորդէի ես ամենայն երկիւղածաց
քոց, որոց պահեալ էին զպատուի-
րանս քո:

Ողորմութեամբ տեառն լի եղեւ եր-
կիր, զարդարութիւնս քո ուսո՛ ինձ:

Քաղցրութիւն արարեր ընդ ծառայի
քում, տէր, ըստ բանի քում:
Զքաղցրութիւն, զիսրատ և զգիտու-
թիւն ուսո ինձ, զի զպատուիրանս
քո ես հաւատացի:

Մինչեւ խոնարհեալ էի ես՝ մեղայ,
վասն այսորիկ զբանս քո պահեցի յոյժ։
Քաղցր ես դու, Տէր, և քաղցրու-
թեամբ քով ուսո՛ ինձ զարդարու-
թիւնս քո։

Բազմացան յիս անիրաւութիւնք ամ-
բարտաւանից, այլ ես բօլորով սրտիւ
իմով քննեցի զպատուիրանս քո։
Մածան որպէս կաթն սիրտք նոցա,
այլ ես զօրէնս քո խօսեցայ։

Բարի է ինձ զի խոնարհ արարեր զիս
որպէս ուսայց զարդարութիւնս քո։
Բարի են ինձ օրէնք բերանոյ քոյ,
քան զհազարս ոսկւոյ և արծաթոյ։
Զեռք քո արարին և ստեղծին զիս,
իմաստուն արա զիս և ուսայց զպատ-
ռիրանս քո։

Երկիւղածք քո տեսցեն զիս և ուրախ
եղիցին, զի ես ի բանս քո յուսացայ։
Ծանեայ, Տէր, զի արդարութեամբ
են դատաստանք քո, յիրաւի խոնար-
հեցուցեր զիս։

Եղիցի ողորմութիւն քո ի մխիթարել
զիս ըստ բանի քում զծառայս քո։

Եկեսցեն յիս գլուխիւնք քո եւ կե-
ցից, զի օրէնք քո խօսք իմ էին։
Ամաչեսցեն անբարտաւանք որք ի
տարապարտուց անիրաւեցան յիս,
այլ ես հոգացայ ի պատուիրանս քո։
Խրատեսցեն զիս երկիւղածք քո, եւ
ոյք ճանաչեն զվկայութիւնս քո։
Եղիցի սիրտ իմ անբիծ յարդարու-
թեան քում, զի մի ամաչեցից։
Կարօտացաւ անձն իմ ի փրկութիւնս
քո, զի ես ի բանս քո յուսացայ։
Սպասեցին աչք իմ բանի քում, ա-
սացի ե՞րբ մխիթարեսցես զիս։
Եղէ ես որպէս տիկ ի պարզի, զի
զարդարութիւնս քո ես ոչ մոռացայ։
Քանի՞ ինչ են աւուրբ ծառայի քո,
երբ արասցես ինձ զիրաւունս հալած-
չաց իմոց։

Պատմեցին ինձ անօրէնք զիսորհուրդս
այլ ո՛չ որպէս զօրէնս քո։
Ամենայն պատուիրանք քո ճշմարիտեն,
ի նանիր հալածեցին զիս, օգնեա՛ ինձ։

Փոքր մի եւս և կորուսանէին զիս
յերկրի, այլ ես ո՛չ թողի զպատուի,
բանս քո :

Բատ ողորմութեան քում կեցո՛ զիս,
և պահեցից զվկայութիւնս բերա-
նոյ քո :

Յաւիտեան, Տէր, բան քոյ կայ յեր-
կինս, յազգէ մինչեւ յազգ է ձշմար-
տութիւն քո :

Հաստատեցեր զերկիր և կայ :

Հրամանի քում մնայ տիւ, զի ամե-
նեքեան ծառայք քո են :
Եթէ ո՛չ օրէնք քո խօսք իմ էին,
կանխաւ եւս արդեօք կորուսեալ էի
ի խոնարհութեան իմում :

Յաւիտեան ո՛չ մոռացայց զարդարու-
թիւնս քո, զի նոքօք կեցուցեր զիս:
Քո եմ ես, և կեցո՛ զիս, զի զարդա-
րութիւնս քո խնդրեցի :

Ինձ սպասեցին մեղաւորք ի կորու-
սանել, զի զվկայութիւնս քո ես ի
միտ առի :

Յամենայն կատարածի տեսի զվախճան
յոյժ անդորր էին ինձ պատուիրանք քու
Որպէս սիրեցի զօրէնս քո, զօրհանա-
պազ խօսք իմ էին :

Փան զթշնամիս իմ իմաստուն արա-
րեր զիս ի պատուիրանս քո, զի յա-
փատեան իմ էին :

Փան զամենայն ուսուցիչս իմ իմաս-
տուն եղէ, զի վկայութիւնք քո խօսք
իմ էին :

Փան զծերսն իմաստուն եղէ, զի ըզ-
պատուիրանս քո քննեցի :

Յամենայն ճանապարհաց չարաց ար-
գելի զոտս իմ, որպէս զի պահեցից
զբանս քո :

Յիրաւանց քոց ես ոչ խոտորեցայ, զի
դու օրէնսգէտ արարեր զիս :

Որպէս զի բաղցը են ի բիմքս իմ բանք
քո քան զմեղը բերանոյ իմոյ :

Ի պատուիրանաց քոց իմացեալ ատե-
ցի զամենայն ճանապարհս չարաց
զի դու օրէնսգէտ արարեր զիս :

Ճրագ են բանք ոտից իմոց, և լոյս
տան շաւղաց իմոց.
Երդուայ և հաստատեցի, զի պահեցից զամենայն իրաւունս արդարութեանքո:

Խոնարհ եղէ մինչեւ յոյժ, տէր, կեցո՞ ըստ բանի քում:
Ընդ կամս բերանոյ իմոյ հաճեաց տէր, և զիրաւունս քո ուսո՞ ինձ:
Անձն իմ ի ձեռս քո է յամենայն ժամ,
եւ զօրէնս քո ես ոչ մոռացայք
Եղին ինձ մեղաւորք զորոգայթ, ի պատուիրանաց քոց ես ոչ մոլորեցայք
Ժառանգեցի զվկայութիւնս քո յաւիտեան, զի ցնծութիւն է սրտի իմոյ:
Խոնարհեցուցի զսիրտիմ առնել զարդարութիւնս քո յաւիտեան, վասն հատուցման:
Զանօրէնս ատեցի, եւ զօրէնս քո սիրեցի:

Օգնական եւ փրկիչ իմ ես դու, եւ ես ի բանս քո յուացայ:

Ի բաց եղերուք յինէն, չարք, և քննեցից զպատուիրանս Աստուծոյ իմոյ:
Օգնեա ինձ ըստ բանի քում, եւ կեցո՞ զիս, եւ մի՛ յամօթ առներ զիս ի յուսոյ իմմէ:

Օգնեա՞ ինձ և ապրեցո՞ զիս, և խորհեցայց յիրաւունս քո յամենայն ժամ:
Անարդեցեր զամենեսեան որք ապրատամբ եղեն յարդարութեանց քոց,
զի անիրաւութեամբ էին խորհուրդք նոցա:

Յանցաւորս համարեցայ զամենայն մեղաւորս երկրի, վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո՞
Բեւեռեա՞ ընդ երկիւղ քո զմարմին իմ, զի ի դատաստանաց քոց երկեայց յոյժ:

Փառք Հօր եւ Որդւոյ:

Փ Ռ Խ

Արարի իրաւունս և արդարութիւն .
մի' մատներ զիս ի ձեռունեղաց իմոց:
Ընկալ զծառայս քո ի բարի, զի մի'
ամբարտաւանք զզուեսցեն զիս :

Սպասեցին աչք իմ վրկութեան բում
տէր, և բանից արդարութեան քո :
Արա՛ ընդ ծառայի քում, տէր, ըստ
ողորմութեան քում, զարդարութիւնս
քո ուսո՛ ինձ :

Ծառայ քո եմ ես, իմաստուն արա
զիս, և ծանեայց զվկայութիւնս քո ,
ֆամէ պաշտել զտէր, խափանեցին
զօրէնս քո :

Վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս
քան զամենայն ոսկի եւ զտպազիոն :
Ամենայն պատուիրանք քո յաջողեցան ինձ, զի ատեցի ես զՃանապարհս

չարաց :
Սբանչելի են վկայութիւնք քո, վասն
այսորիկ սիրեաց զնոսա անձն իմ :

Յայտնութիւն բանից քոց լուսաւոր է,
և իմաստուն առնէ զտղայս :
Զբերան իմ բացի, և առի զՀոգի . ի
պատուիրանս քո փափաքեաց անձն իմ:
Նայեա' առ իս և ողորմեա' ինձ ըստ
իրաւունս սիրողաց անուան քո:
ԶՃանապարհս իմ ուղիղ արա ինձ ըստ
բանի բում, և մի' տիրեսցեն ինձ ա-
մենայն մեղք :

Փրկեա' զիս ի զրպարտութենէ մարդ-
կան, և պահեցից զպատուիրանս քո :
Երեւեցո՛ զերեսս քո ի ծառայս քո ,
եւ ուսո՛ ինձ զարդարութիւնս քո :
Վտակք ջուրց իջին յաչաց իմոց, զի
ոչ պահեցին զօրէնս քո :

Արդար ես դու, Տէր, և ուղիղ են
դատաստանք քո :
Պատուիրեցեր զարդարութիւն վկա-
յութեանց քոց, և Ճշմարիտ են յոյժ :
Մաշեաց զիս նախանձ քո, զի մոռա-
ցան զբանս քո թշնամիք իմ:
Ընտրեալ է բան քո յոյժ, և ծա-
ռայ քո սիրեաց զսա :

Մանուկ եմ ես և արհամարհեալ, և
զարդարութիւնս քո ես ո՛չ մոռացայ։
Արդարութիւն քո՝ արդարութիւն
յաւիտենից, և օրէնք քո ճշմարիտ են։
Նեղութիւնք և վիշտք գտին զիս, և
պատուիրանք քո խօսք իմ էին։
Արդարութեամբ են վկայութիւնք քո
յաւիտեան. իմաստուն արա և կեցո՛
զիս։
Կարդացի առ քեզ բոլորով սրտիւ ի-
մով. լուր ինձ, տէր, զի զարդարու-
թիւնս քո խնդրեցի։
Աղաղակեցի առ քեզ և փրկեա՛ զիս,
եւ պահեցից զվկայութիւնս քո։
Կանխեցի տարաժամու, աղաղակեցի,
և ես ի բանս քո յուսացայ։
Կանխեցին աչք իմ առաւտու, ի
խօսել ինձ զբանս քո։
Զայնի իմում լուր, տէր, ըստ ողորմու-
թեան քում, և յիրաւունս քո կեցո՛ զիս։
Մերձեցուցին զիս հաչածիչք իմ զա-
նօրէնութիւն, զի յօրինաց քոց հեռի
եղեն։

Մերձ ես դու, տէր, եւ ամենայն
պատուիրանք քո ճշմարիտ են։
Ի սկզբանէ ծանեայ ի վկայութեանց
քոց, զի յաւիտեան հաստատեցեր ըզ
նոսա։
Տէ՛ս խոնարհութիւն իմ և փրկեա՛
զիս, զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ։
Դատեա զդատաստանս իմ և փրկեա՛
զիս, և ըստ բանի քում կեցո՛ զիս։
Հեռի է ի մեղաւորաց փրկութիւն,
զի զիրաւունս քո ոչ պահեցին։
Գթութիւնք քո բազում են, Տէր,
ըստ իրաւանց քոց կեցո՛ զիս։
Բազում են որք հալածեն և նեղեն
զիս ի վկայութեանց քոց ես ոչ խո-
տորեցայ։
Հայէի յանագորյնս և մաշէի, զի
զպատուիրանս քո ոչ պահեցին։
Տէ՛ս, զի զպատուիրանս քո սիրեցի,
Տէր, ողորմութեամբ քով կեցո՛ զիս։
Սկիզբն բանից քոց ճշմարտութիւն է,
յաւիտեան են ալենայն իրաւունք
արդարութեան քո։

Իշխանք հալածեցին զիս ի նանիր, և
ի բանից բոց երկեաւ սիրտ իմ։
Ցնծացայ ես ի բանս քո, որպէս այն
որ գտանէ աւուր բազում։

Զմեղս ատեցի և անարգեցի, և զօ-
րէնս քո սիրեցի։

Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից
զքեզ, վասն իրաւանց և արդարու-
թեան քո։

Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ
ոյք սիրեն զօրէնս քո, և ո՛չ գոյ ի
նոսա գալթակղութիւն։

Սպասեցի փրկութեան քում, Տէր, և
զպատուիրանս քո սիրեցի։

Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս քո
և սիրեաց զնոսա յոյժ։

Պահեցից զպատուիրանս և զվկայու-
թիւնս քո, զի ամենայն ձանապարհս
առաջի քո են։

Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի
քո, Տէր, ըստ բանի քում իմաստուն
արա՛ զիս։

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո, Տէր
և բանիւ քով փրկեա՛ զիս։

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս
քո, յորժամ ուսուսցես ինձ զարդա-
րութիւնս քո։

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո, զի ամե-
նայն պատուիրանք քո արդարու-
թեամբ են։

Եղիցի ձեռն քո ի կեցուցանել զիս,
զպատուիրանս քո ընտրեցի։

Ցանկացայ փրկութեան քում, տէր, և
օրէնք քո խօսք իմ էին։

Կեցցէ անձն իմ օրհնեսցէ զքեզ, եւ
իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։

Մոլորեցայ ես որպէս զոշխար կորուս-
եալ, խնդրեա զծառայս քո, զի զպատ-
ուիրանս քո ո՛չ մոռացայ։

Փառք Հօր եւ Որդւոյ։
Շարական. ի ուն հայցեն։ Մաղ. Հոգուց հանէ։
Ք Ա. Ռ Ո Զ

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչ։
Վասն հանգուցեալ հոգւոցն աղաչես-
ցուք զփրկիչն մեր Քրիստոս, զի զնոսա
ընդ արդարսն դասեսցէ, եւ զմեզ
կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութեան իւ-
րոյ։ Ամենակալ։

Աօղթք։ Քէւսուս ուրէ անսիսկաւ։

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ

ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Օրինեալ Տէր մեր : Հայր մեր :

Առաքեա՛, տէր, զլոյս քո և զՃշմարտութիւն քո, զի առաջնորդեսցեն ինձ և հանցեն զիս ի լեառն սուրբ եւ ի
յարկս քո :

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ
Աստուած որ ուրախ առնէ զմանկու-
թիւն իմ :

Խոստովան եղէց քեղ օրհնութեամբ
Աստուած, Աստուած իմ :

Արդ ընդէ՞ր տրտում ես, անձն իմ,
կամ ընդէ՞ր խոռվես զիս. յուսա
առ Աստուած, խոստովանեա՛ նմա,
փրկիչ երեսաց իմոց Աստուած է :

Փառք Հօր : Այժմ և միշտ :

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղա-
չեսցուք, ընկա՛ր, կեցո՛ և ողորմեա՛:
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ
և Հոգւոյն սրբոյ, այժմ և :

ՍԱՀՄՈՍ

Եկեսցէ ի վերայ իմ ողորմութիւն քո
տէր, և փրկութիւն քո ըստ բանի
քում :

Տաց պատասխանի ոյ ք նախատեն զիս
բանիւք, զի ես ի բանս քո յուսացայ:
Մի՛ իբացեայ առներ ի բերանոյ իմէ
զբան Ճմարտութեան մինչեւ յոյժ,

զի յիրաւունս քո յուսացայ:

Պահեցի զօրէնս քո յամենայն ժամ
յաւիտեան եւ յաւիտեանս յաւիտե-
նից :

Գնայի ես յանդորրու, զի զպատուի-
րանս քո ինդրեցի :

Խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի թա-
գաւորաց, և ոչ ամաչէի :

Խորհէի ի պատուիրանս քո, զոր սի-
րեցի :

Համբարձի զճեռս իմ ի պատուիրանս
քո զոր սիրեցի, և խորհէի յարդա-
րութեան քում :

Յիշեա՛ զբան ծառախի քո, յոր և յու-
սացուցեր զիս :

Սա միսիթարեսցէ զիս ի խոնարհութեան իմում, զի բան քո կեցոյց զիս։ Ամբարտաւանք անիրաւեցան իիս յոյժ, այլ յօրինաց քոց ես ո՛չ խոտորեցայ։ Յիշեցի զիրաւունս քո յափտենից, Տէր, և միսիթարեցայ։

Տրտմութիւն կալաւ զիս ի մեղաւորաց, և ոյք թողին զօրէնս քո։ Գովելի են ինձ իրաւունք քո ի տեղովը պանդխտութեան իմոյ։ Յիշեցի ի գիշերի զանուն քո, Տէր, և պահեցի զօրէնս քո։

Սա եղեւ ինձ ճանապարհ ի կեանս, զի զարդարութիւն խնդրեցի։ Զանօրէնս ատեցի, և զօրէնս քո սիրեցի։

Օգնական եւ փրկիչ իմ ես դու, ես ի բանս քո յուսացայ։ Ի բաց եղերուք յինէն չարք, և քննեցից զպատուիրանս Աստուծոյ իմոյ։ Օգնեա՝ ինձ ըստ բանի քում և կեցով զիս, եւ մի՛ յամօթ առներ զիս ի յուսոյ իմմէ։

Օգնեա՝ ինձ, և ապրեցո զիս, և խորհեցայց յիրաւունս քո յամենայն ժամենարգեցեր զամենեսեան որբ ապըստամբք եղեն յարդարութեանցքոց, զի անիրաւութեամբ էին խորհուրդ նոցաՅանցաւորս համարեցայ զամենայն մեղաւորս երկրի, վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո։

ԲԿԵՈԵԱ՝ ընդ երկիւղ քո զմարմին իմ, զի ի դատաստանացքոց երկեայց յոյժ։ ՄԵՐՃԵԱՑԻՆ խնդրուածք իմ առաջի քո Տէր, ըստ բանի բումիմաստուն արա զիս Մոցեն աղօթք իմ առաջի քո, տէր, և բանիւ քով փրկեա՝ զիս։

ԲՂԻՄԵԱՑԵՆ ՀՐՃՈՒՆՔ իմ զօրհնութիւնս քո, յորժամ ուսուցես ինձ զարդարութիւնս քո։

ԽՕՍԵԱՑԻ լեզու իմ զբանս քո, զի ամենայն պատուիրանք քո արդարութեամբ են։ Եղիցի ձեռն քո ի կեցուցանել զիս, զի զպատուիրանս քո ընտրացի։ Յանկացայ փրկութեան քում, տէր, և օրէնք քո խօսք իմ էին։

Կեցցէ անձն իմ օրհնեսցէ զքեզ, և
իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։
Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կո-
րուսեալ, խնդրեա՝ զծառայս քո, զի
զպատուիրանս ես ոչ մոռացայ։
Մի՛ եկեսցեն ի վերայ մեր ոտք աւ-
բարտաւանից, եւ ձեռք մեղաւորաց
մի՛ գողացուսցեն զմեզ։
Անդ անկցին ամեներեան ոյք գոր-
ծեն զանօրէնութիւն, մերժեսցին եւ
այլ մի կարասցեն հաստատել։
Ես ի տէր յուսացայ, ցնծացայց և ու-
րախ եղէց Աստուած փրկիչ իմ։
Տէր, տէր ետ ինձ զօրութիւն, և կա-
ցոյց զոտս իմ ի հաստատութեան. ի
վերայ պարանոցի թշնամոյն կացոյց
զիս, և հանգոյց զիս երազ երազ։
Որ բնակեալն է յօգնութին բարձրե-
լոյն, ընդ հովանեաւ Աստուծոյ յեր-
կինս հանգիցէ։
Ասացէ Տեառն ընդունողիմես, ապա-
էն իմ Աստուած, և ես յուսամինա:
Նա փրկեսցէ զիս յորոգայթէ որսո-
ղին եւ ի բանիցս ի խռովութենէ։

Ի թիկնամէջս խր ընկալցի զքեզ եւ
ի հովանի թեոց նորա յուսացիս
Որպէս զէն շուրջ եղիցի զքէն ճըշ-
մարտութիւն նորա։
Ո՛չ երկիցես գու յերկիւղէ գիշերի, և
ո՛չի նետէ՝ որ թռչի ի տուէ։
Յիրէ որ շրջի ի խաւարի, ի գայլթակ-
ղութենէ դիւին ի հասարակ աւուր։
Անկցին ի կողմանէ քումմէ հազարք,
և բիւրք ընդ աջմէ քումմէ, և առ
բեզ ինչ ոչ մերձեսցին։
Բայց միայն աչօք քովք հայեսցիս
դու, և զհատուցումն մեղաւորաց տես-
ցես, զի դու, տէր, յոյս իմ ես։
Զբարձրեալն արարեր քեզ ապաւէն,
զի ո՛չ հասցեն առ քեզ չարք, և տան-
ջանք մի՛ մերձեսցին ի յարկս քու-
չըրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է
վասն քո, ի պահել զքեզ յամենայն
Ճանապարհս քու-
ի բազուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ,
զի մի երբեք հարցես զքարի զոտն քու-
ի վերայ իմից և քարբից գնասցես դու,
և առ ոտն կոփեսցես զառիւծն և ըլ
վիշապն։

Փանզի յիս յուսացաւ, և փրկեցից
զնա, հովանի եղէց նմա զի ծանեաւ
զանուն իմ :

Կարդասցէ առ իս, և ես լուայց նմա,
և առ նմա եղէց ի նեղութեան :

Փրկեցից եւ փառաւոր արարից զնա.
Երկայն աւուրբք լցուցից և ցուցից նը-
մա զփրկութիւն իմ :

Առ քեզ, տէր, համբարձի զաշս իմ, որ
ընակեալդ ես ի յերկինս :

Որպէս աչք ծառայի ի ձեռն տեառն
իւրոյ, և որպէս աչք աղախնոյ իձեռն
տիկնոջ իւրոյ :

Այնպէս են աչք մեր առ քեզ, տէր
Աստուած մեր, մինչեւ ողորմեսցիս ի
վերայ մեր :

Ողորմեա մեզ, տէր, ողորմեա մեզ,
զի բազում լցաք արհամարհանօք:
Եւս առաւել լցան անձինք մեր նախա-
տանօք որք նախատէին զմեզ, և ար-
համարհանօք ամբարտաւանից :

Աստուած, յանուան քում կեցո՛ զիս,
և ի զօրութեան քում իրաւ արա՛ ինձ:

Աստուած, լո՛ւր աղօթից իմոց, ունկն
դի՛ր բանից բերանոյ իմոյ :

Օտարք յարեան իվերայ իմ, եւ հզօրք
խնդրեցին զանձն իմ, և ո՛չ համարե-
ցան զքեզ Աստուած առաջի իւրեանց:

Ահա Աստուած օգնական իմ, և Տէր

ընդունող հոգւոյ իմոյ :

Ի գարձուցանել զչարն ի թշնամիսն
իմ, ճշմարտութեամբ քով սատակեա/
զնոսա :

Ես կամովք իմովք պատարագս մա-
տուցից քեզ, և խոստովան եղէց ան-
ուան քում, Տէր, զի բարի է :

Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեցեր
զիս, և և ի թշնամիս իմ ետես ակն իմ:
Օրհնեալ ես գու, տէր Աստուած հար-
ցըն մերոց, գովեալ և առաւել բար-

ձրացեալ անուն քո յաւիտեան :
Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց
քոց, գովեալ եւ առաւել :

Օրհնեալ ես ի տաճարի փառաց սըր-
բութեան քո, գովեալ եւ առաւել :

Օրհնեալ ես ի վերայ աթոռոյ արքա-
յութեան քո, գովեալ եւ առաւել :

Օրհնեալ ես որ նստիս ի քրոբէս եւ
հայիս յանդունդս, դովեալ և առաւ։
Օրհնեալ ես ի վերայ հաստատութեան
երկնից, գովեալ եւ առաւել։

Օրհնեցէք զԱստուած ի սրբութեան
նորա, օրհնեցէք զնա ի հաստատու-
թեան ի զօրութեան նորա։

Օրհնեցէք զնա ի զօրութեան նորա,
օրհնեցէք զնա ի բազում մեծութեան
նորա։

Օրհնեցէք զնա ի ձայն օրհնութեան,
օրհնեցէք զնա սաղմոսիւք և օրհնու-
թեամբ։

Օրհնեցէք զնա ցնծութեամբ, գովե-
ցէք զնա ուրախութեամբ։

Օրհնեցէք զնա ի բանս քաղցր, գովե-
ցէք զնա ի բարբառ լսելիս։

Օրհնեցէք զնա ի ձայն գոհութեան,
ամենայն հոգիք օրհնեցէք զտէր։

Արդ արձակեա՛ զծառայս քո տէր ըստ
բանի քում ի խաղաղութիւն զի տեսին
աչք իմ զփրկութիւն քո զոր պատրաս-
տեցեր առաջի ամենայն ժողովրդոց։

Լոյս յայտնեցար հեթանոսաց և փառք
ժողովրդեան քում իսրայէլի ։
Զգեցեր զձեռն քո և փրկեաց զիս աջ
քո, եւ տէր հատուսցէ ընդ իմ։
Տէր, ողորմութիւն քո յաւիտեան, ըզ
գործս ձեռաց քոց մի' անտես առներ։
Տէր, հա՛ն ի բանտէ զանձն իմ, գո-
հանամ զանուանէ քումմէ ։
Եւ քեզ սպասեն արդարքն մինչև հա-
տուսցես։

Մեծացուսցէ անձն իմ զտէր, և ցնծաս-
ցէ հոգի իմ Աստուծով փրկչաւ իմով։
Այց արա ի վերայ խոնարհութեան
աղախնոյ իւրոյ, այսուհետեւ երանի-
ցեն ինձ ամենայն ազգք։
Արար ընդ իս մեծամեծս հզօրս, եւ
սուրբ է անուն նորա։

Ողորմութիւն արար ազգայ յազգս
եւ երկիւղածաց իւրոց եւ արար զօ-
րութիւն բազկաւ իւրուկ։
Ցըուեաց զամբարտաւանս ի մտաց
սրտից, և քակեաց զհզօրս ալթուոց։
Զխոնարհս բարձրացոյց, զկարօտս ե-
մից բարութեամբ, եւ զմեծատունս
արձակեաց ունայնս։

Պաշտպանեաց Խորայէլի ծառայի իւրոյ, իիշելով զողորմութիւն իւր։
Որպէս խօսեցաւ առ հարսն մեր, ընդ Աբրահամու և զաւակի նորա յաւիտեան։

Տո՛ւր զօրութիւն ծառայի քոյ, կեցո՛,
զորդի աղախնոյ քոյ, եւ արա՛ առ իսնչան բարութեան։

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն,
զի դու, Տէր, օգնեցեր ինձ և միսի թարեցեր զիս։

Փառք Հօր եւ Որդւոյ։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Անձն իմ ի ձեռս քո է յամենայն ժամ
և ի սուրբ խաչ քո յուսացեալ եմ,
Թագաւոր երկնաւոր, զբազմութիւն
սրբոց քոց բարեխօս ունիմ առ քեզ,
որ երկայնանամիտդ ես առ ամենես-
եան, մի՛ անտես առներ զապաւին-
եալս ի քեզ, այլ պահեա՛ պատուա-
կան և սուրբ խաչիւ քով ի խաղաղու-
թեան։

ՔԱՐՈԶ

Աղաչեսցուք զԱմենակալն Աստուած
եւ խնդրեսցուք ի նմանէ, զի առա-
քեսցէ զհրեշտակ խաղաղութեան որ
եկեալ պահեսցէ զմեզ յերկիւզական
զիշերիս, իդիւական խռովութենէ ամ-
բողջ պահելով զհոգի և զմարմին մեր
մինչեւ ի կատարումն ժամանակի ա-
մաց մերոց։ Ամենակալ տէր Աստուած
մեր, կեցո՛ և օղորմեա։

Զհանգիստ գիշերիս խաղաղութեամբ։
Զհրեշտակ։ Զքաւութիւն։ Զորբոյ
խաչին։ Եւ ևս միաբան։ Զանձինս։
Ողորմեաց մեզ։

ԱՂՈՔ

Տէր Աստուած մեր, դու պահեա՛ զմեզ
խաղաղութեամբ ի գիշերիս յայսմիկ և
յամենայն ժամանակի։ Ընդ սուրբ եր-
կիւղ քոբեռեալ պահեա՛ զմիտս եւ
զիսորհուրդս մեր, որպէս զի յամենայն
ժամքեւ պահեալ լիցուք յորոգայթից

թշնամոյն և քեզ հանցուք զօրհնութիւն և զփառս Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյդ սրբոյ, այժմ եւ միշտ և յափտեանս յափտենից. ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն
Ասուծոյ երկրպագեցուք

Հրեշտակի խաղաղութեան յանձնարա զանձինս մեր, տէր զօրութեանց, որ եկեալ պահեսցէ զմեզ անխռովս ի տուէ և ի գիշերի, յարթնութեան եւ ի հանգստեան մերում. զի դու ես արարիչ լուսոյ և հաստիչ գիշերի : Եւ այժմ աղաշեմ զքեզ, տէր Աստուած մեր՝ զհանգիստ գիշերիս շնորհեա խաղաղութեամբ անցուցանել, և հասանել ի պաշտօն առաւօտու յերկրպագութիւն եւ ի փառաբանութիւն ամենասուրբ Երրորդութեանդ այժմ եւ միշտ եւ յափտեանս յափտենից.

Ամէն :

ՍԱՂՄՈՍ

Խաղաղութեամբ յայս և ի սոյն ննջեսցուք և զարթիցուք, զի դու տէր միայն առանձին յուսով քով բնակեցուցեր զմեզ :

Ի կարդալ իմում լուար ինձ, Աստուած, ըստ արդարութեան, ի նեղութենէ ինձ անդորր արարեր, ողորմեա' ինձ և լուր աղօթից իմոց :

Որդիք մարդկան, մինչև յե՞րբ էք խըստասիրտք, ընդէ՞ր սիրէք զնանրութիւն եւ խնդրէք զստութիւն :

Ծաներուք զի սքանչելիս արար տէր սրբոյ իւրաւմ, և տէր լուիցէ ինձ ի կարդալ իմում առ նաւ

Բարկանայք եւ մի՛ մեղանչէք, զոր ինչ ասէք ի սիրտս ձեր՝ յանկողինս ձեր զղջացարուք :

Մատուցէ՛ք պատարագս արդարութեան, և յուսացարուք ի տէր՝ Բազումբ ասէին թէ ո՛ ցուցցէ մեզ զբարութիւն տեառն, նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց, և ետուր ու րախութիւն սրտից մերոց :

Ի պտղոյ ցորենոյ գինւոյ և ձիթոյ իւրեանց լցուցեր զնոսա :

Խաղաղութեամբ յայս և ի սոյն նընջեսցուք և զարթիցուք, զի դու տէր

Միայն առանձին յուսով քո բնակեցու-
ցեր զմեղ :

Ալելուիա Օրդի :

Քահ. Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Քահ. Արբոյ Աւետարանիս՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ տէր Աստուած մեր :

Պոսխումէ :

Ասէ Աստուած :

Քահ. Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ .
Ամէն ամէն ա :

ՔԱՐՈԶ

Սուրբ իսաչիւս աղաչեսցուք զտէր, զի
սովաւ փրկեսցէ զմեզի մեղաց և կե-
ցուսցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ:
Ամենակալ տէր Աստուած մեր կեցո
եւ ողորմեա :

Աղօթք: Պահպանեա մեւ: Հայր մեր որ:

ՄԱՂԹԱՆՔ

Անկանիմք առաջի քո, սուրբ Աստուա-
ծածին, և աղաչեմք զանարատ զկոյսդ:
Բարեխօսեա՛ վասն անձանց մերոց, և

աղաչեա՛ զմիածին Որդիդ՝ փրկել
զմեզ ի փորձութենէ եւ յամենայն
վտանգից մերոց: Որ արձակիչդ ես
կապելոց պարգեւատու ամենեցուն,
այսօր հայցմամբ ծերունոյն արձակ-
եա՛ և զիս զբազմամեղս ի կապանաց
մահու ի կեանսն յաւիտենից:

ՄԱՂԹԱՆՔ ԶՈՐԱԿՈՐՔ ԱՐՀԱՒՐԱՑ ԳԻՇԵՐԱՑԻՈՑ

ՄԵՐՈՅԻ ԳՐԻՎՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱԳՎՈՅ ԱՍՏԵԱԼ

ԹԱՆ ԺԲ.

Ընկա՛լ քաղցրութեամբ, Տէր Աստ-
ուած, հզօր գառնացողիս զաղաշանս,
մատի՛ր գթութեամբ առ պատկառ-
եալս դիմօք. փարատեա, ամենա-
պարգեւ, զամօթական տիւրութիւնս.
Քարձ լինէն, ողորմած, զանբերելի
ծանրութիւնս. անջրպետեա՛, հնարա-
ւոր, զմահացու կրթութիւնս. աւար-
եա՛, միշտ յաղթող, զխաբողին հա-
ճութիւնս. բացադրեա՛, վերնային,
զմոլելոյն մառախուղ. կնքեա՛, կե-
ցուցիչ, զկորուսչին ընթացմունս.

ցրուեա', ծածկատես, զըմբռնողին
չար գիտմունս. խորտակեա', անքնին,
զ' հարտողին գիմեցմունս : Տեառնա-
գրեա' քո անուամբդ զլուսանցոյց երդ
յարկիս. պարփակեա քո ձեռամբդ
զառաստաղ տաճարիս. գծագրեա քո
արեամբդ զմուտ սեմոց սենեկիս.
Կերպացո՛ զքո նշանդ ի հետս ելից
մաղթողիս. ամրացո՛ քո աջովդ ըզ-
հանգստեանս խշտի. մաքրեացես ի
հաղթից զծածկարան անկողնոյս. պա-
հեսցես քո կամօքդ զտառապեալ
անձն հոգւոյս. անխարդախ արասցես
զքո չնորհեալ չունչ մարմնոյս. կա-
ցուսցես շրջափակ զպար զօրուդ երկ-
նայնոյ. կարգեսցես ի դիմի ընդդէմ
դիւացն դասու ։ Տո՛ւր հանգիստ բերկ-
րութեան մահահանգոյնս նիրհման
ի խորութեան գիշերիս, բարեխօսու-
թեամբ հայցուածոց սրբուհւոյ Աստ-
ուածածնիդ և ամենայն ընտրելոց ։
Ամփոփեալ պարուբեա' զպատուհան

տեսութեանց զգայարանաց իմաս-
տից անզարհուրելի զետեղմամբ ի
ծփական խոռվութեանց, կենցաղա-
կան զբաղմանց, անրջական երազոց
խօլականաց ցնորից, յիշատակաւ քո-
յուսոյդ անվնասելի պաշտպանեալ ։
Եւ սթափեալ վերստին ի ննջմանէ
ծանրութեան, ամենազգաստ արթ-
նութեամբ, հոգենորոգ զուարթու-
թեամբ ի քեզ արձանացեալ, զայս
ձայն մաղթանաց բուրմամբ հաւատոց
բեզ, ամենօրհնեալ թագաւոր փա-
ռաց անձառից, փառաբանողաց երկ-
նագումար խմբից երգակցեալ յեր-
կինս առաքել ։ Զի դու փառաւոր-
եալ ես յամենայն արարածոց յա-
փիտեանս յաւիտենից . ամէն ։

Աշօթք ԶՈՐԱԿՈՐ ՆՈՐԻՆ ՍՐՅՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ

ԲԱՆ Ի.Ա.

Որդի Աստուծոյ կենդանւոյ օրհնեալ
յամենայնի, Հօրդ ահաւորի անքնին
ծնունդ, որ տկարանայ առ ի քէն և
ոչինչ. որ ի ծագել անստուեր նշուլից
ողորմութեան քո փառաց, հալին
մեղք, հալածին գեւք, ջնջին յան-
ցանք, խզին կապանք, խորտակին
շղթայք, կենդանածնին մահացեալք,
բժշկին հարուածք, ողջանան վէրք,
բառնին ապականութիւնք, տեղի տան
տիրութիւնք, նահանջին հեծութիւնք,
փախնու խաւարն, մեկնի մէգն, մերժի
մառախուղն, փարատի մռայլն, սպա-
ռի աղջամուխն, վերանայ մութն, գը-
նայ գիշերն, տարագրի տագնապն, ըլ-
քանան չարիքն, հալածին յուսահա-
տութիւնքն, և թագաւորէ ձեռն քո
ամենակար բաւիչդ ամենայնի ։ Որ ոչ
եկիր կորուսանել զմարդկան ոգիս,
ալ կեցուցանել, թո՛ղ ինձ զանթիւ

չարիսն իմ բազում ողորմութեամբգ, զի դու միայն ես յերկնի անձառ, և
յերկրի անզնին, ի տարիր գոյի, եւ
յեզրս ծագաց աշխարհի, սկիզբն ա-
մենայնի եւ յամենայնի ամենայն լըր-
մամբ, օրհնեալի բարձունս, և քեզ
ընդ Հօր և Հոգւոյն սրբոյ վայելէ փառք
յաւիտեանս. ամէն։

Աշօթք ԻԻՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԱՆՁԻՆ ՀԱԽԱՏԱՑԵԼՈՅ
Ի ՔՐԻՍՏՈՍ

Զոր արարեալ է սրբոյ Տեառն Ներսեսի Հայոց
կաթուղիկոսի։

Հաւատով խոստովանիմ և երկիրպա-
գանեմ քեզ Հայր և Որդի և սուրբ Հո-
գի, անեղ և անմահ բնութիւն, արա-
րիչ հրեշտակաց և մարդկան և ամե-
նայն եղելոց, ողորմեալ քո արարածոց
և ինձ բազմամեղիս։

Հաւատով խոստովանիմ և երկիրպա-
գանեմ քեզ, անբաժանելի լոյս, միաս-
նական սուրբ Երրորդութիւնն մի Աստ-
ուածութիւն, արարիչ լուսոյ և հալա-
ւածութիւն, արարիչ լուսոյ և հալա-

ծիչ խաւարի. հալածեա'ի հոգւոյ իմ՝
մե զխաւար մեղաց և անգիտութեան,
և լուսաւորեա' զմիտս իմ ի ժամուս
յայսմիկ աղօթելքեղի հաճոյս, եւ
ընդունելի քէն զխնդրուածս իմ. եւ
ողորմեա' քո արարածոց և ինձ։
Հայր երկնաւոր, Աստուած Ճշմարիտ,
որ առաքեցեր զորդիդ քո սիրելի ի
խնդիր մոլորեալ ոչխարին, մեղայ
յերկինս և առաջի քո. ընկա'լ զիս որ-
պէս զանառակ որդին, և զգեցո՛ ինձ
զպատմուճանն զառաջին զոր մերկա-
ցայ մեզօք. եւ ողորմեա' քո։

Որդի Աստուածոյ, Աստուած Ճշմարիտ,
որ խոնարհեցար ի հայրական ծոցոյ՝
և առեր մարմին ի սրբոյ կուսէն Մա-
րիամայ վասն մերոյ փրկութեան, խա-
չեցար, թաղեցար և յարեար ի մեռե-
լոց եւ համբարձար փառօք առ Հայր,
մեղայ, յերկինս եւ առաջի քո. յիշ-
եա' զիս որպէս զաւազակն՝ յորժամ-
գաս արքայութեամբ քով. և ողոր։

Հոգի Աստուածոյ, Աստուած Ճշմարիտ,
որ իջեր ի Յորդանան և ի վերնատունն,
և լուսաւորեցեր զիս մկրտութեամբ
սուրբ աւազանին, մեղայ, յերկինս և
առաջի քո, մաքրեա զիս վերստին աստ-
ուածային հրով քով որպէս հրեղէն
լեզուօք սուրբ զառաքեալսն. և ողոր։
Անեղ բնութիւն, մեղայ, քեզ մտօք
իմովք, հոգւով և մարմնով իմով. մի՛
յիշեր զմեղս իմ զառաջինս վասն ան-
ուանդ քում սրբոյ. և ողորմ։

Տեսող ամենայնի, մեղայ, քեզ իրորհը-
դով, բանիւ և գործով. ջնջեա' զձեռա-
գիր յանցանաց իմոց, և գրեա' զանուն
իմ ի դպրութեան կենաց. և ողորմ։
Փննող գաղանեաց, մեղայ քեզ կամայ
եւ ակամայ, գիտութեամբ և անգի-
տութեամբ. թողութիւն նորհեա' մե-
ղաւորիս, զի ի ծննդենէ սուրբ աւա-
զանին մինչեւ ցայսօր մեղուցալ եմ
առաջի Աստուածութեանդ քո զգա-
յարանօք իմովք և ամենայն անդա-
լօք մարմնոյս. եւ ողորմեա'։

Ամենախնամ Տէր, դի՛ր պահապան աւ-
չաց իմոց զերկիւղ քո սուրբ՝ ո՛չ եւս
հայիլ յարատ, եւ ականջաց իմոց՝ ո՛չ
ախորժել լսել զբանս չարութեան, և
բերանոյ իմոյ՝ ո՛չ խօսել զստութիւն,
և սրտի իմոյ՝ ո՛չ խորհել զչարութիւն,
և ձեռաց իմոց՝ ոչ գործել զանիրաւու-
թիւն, և ոտից իմոց՝ ո՛չ գնալ ի ճանա-
պարհս անօրէնութեան. այլ ուղղեա
զշարժումն սացա լինել միշտ ըստ պատ-
ուիրանաց քոց յամենայնի. և ողորմ:
Հուր կենդանի Փրիստոս, զհուր սիրոյ
քոյ զոր արկեր յերկիր, բորբոքեա
յանձն իմ, զի այրեսցէ զախտ հոգւոյ
իմոյ, և սրբեսցէ զխիղձ մտաց իմոց,
և մաքրեսցէ զմեղս մարմնոյ իմոյ, և
վառեսցէ զլոյս գիտութեան քո ի սըր-
տի իմում, եւ ողորմեա:

Իմաստութիւն Հօր Յիսուս, տուր ինձ
իմաստութիւն զբարիս խորհել և խօ-
սել եւ գործել առաջի քո, յամենայն
ժամ ի չար խորհրդոց, ի բանից և ի
գործոց Փրկեա զիս, և ողորմ:

Կամեցող բարեաց, Տէր կամարար, մի՛
թողուր զիս ի կամս անձին իմոյ գնալ.
այլ առաջնորդեա ինձ լինել միշտ ըստ
կամաց քոց բարեսիրաց. եւ ողորմ:
Արբայ երկնաւոր, տո՛ւր ինձ զարքա-
յութիւն քո զոր խոստացար սիրելեաց
քոց, և զօրացո՛ զսիրտ իմ ատել զմեղս
եւ սիրել զբեզ միայն, և առնել ըզ
կամս քո, եւ ողորմ:

Խնամող արարածոց, պահեա' նշանաւ
խաչի քո զհոգի և զմարմին իմի պատ-
րանաց մեղաց՝ ի փորձութեանց դիւաց,
և ի մարդոց անիրաւաց, և յամենայն
վտանգից հոգւոյ և մարմնոյ, և ողոր:
Պահապան ամենայնի Փրիստոս, աջքո
հովանի լիցի ի վերայ իմ ի տուէ և ի
գիշերէ, ինստել ի տան, ի գնալ ի
ճանապարհ, իննջել եւ իյառնել, զի
մի՛ երբեք սասանեցայց. և ողորմեա:
Աստուած իմ, որ բանաս զձեռն քո,
և լնուս զամենայն արարածս ողորմու-
թեամբ քով, քեզ յանձն առնեմ զան-
ձըն իմ, դու հոգա՛ և պատրաստեա'

զպէտս հոգւոյ և մարմնոյ իմոյ յայսմշ
հետէ մինչեւ յաւիտեան. և ողորմ:
Դարձուցիչ մոլորելոց դարձո՛ զիս ի
չար սովորութեանց իմոց ի բարի սո-
վորութիւն, և բեւեռեա ի հոգի իմ
զսոսկալի օր մահուն, և զերկիւղ գե-
հենին, և զէր արքայութեանն, զի
զղացայց ի մեղաց, և գործեցից զար-
դարութիւն, և ողորմեա:

Աղբիւր անմահութեան, աղբերացո ի
սրտէ իմմէ զարտասուս ապաշխարու-
թեան որպէս պոռնկին, զի լուացից
զմեղս անձին իմոյ յառաջ քան զե-
լանելն իմ յաշխարհէս, և ողորմ:
Պարգեւիչ ողորմութեան, պարգևեա՝
ինձ ուղղափառ հաւատով և բարի գոր-
ծով, և սուրբ մարմնոյ և արեան քո
հաղորդութեամբ գալ առ քեզ. և ո-
ղորմեա քո արարածոց:

Բարերար տէր, հրեշտակի բարւոյ
յանձն արասցես զիս, քաղցրութեամբ
աւանդել զհոգի իմ, և անխռով ան-

ցուցանել ընդ չարութիւն այսոցն որք
են ի ներքոյ երկնից. և ողորմ:
Լոյս Ճշմարիտ Քրիստոս, արժանաւոր-
եա զհոգի իմ ուրախութեամբ տե-
սանել զլոյս փառաց քոց ի կոչման ա-
ւուրն, և հանգչել յուսով բարեաց
յօթեանս արդարոց մինչեւ յօր մեծի
գալստեան քո. եւ ողորմեա:

Դատաւոր արդար, յորժամ գաս փա-
ռօք Հօր՝ դատելզկենդանիս և զմեռ-
եալս, մի՛ մտաներ ի դատաստան ընդ
ծառայի քում, այլ փրկեա՛ զիս իյա-
ւիտենական հրոյն, և լսելի արա ինձ
զերանաւէտ կոչումն արդարոց յերկ-
նից արքայութեանդ. և ողորմեա:
Ամենողորմ տէր, ողորմեա՝ ամենայն
հաւատացելոց իքեզ, իմոց և օտարաց,
ծանօթից և անծանօթից, կենդանեաց
և մեռելոց. չնորհեա և թշնամեաց ի-
մոց և ատելեաց զթողութիւն՝ որ առ
իս յանձանաց, եւ դարձո զնոսա ի չար-
եացն՝ զոր ունին վասն իմ, զի ողորմու-

Թեանդ քում արժանի եղիցն . և ողու Փառաւորեալ Տէր , ընկալ զաղաչանս ծառայի քո , և կատարեա' ի բարի ըզ խնդրուածս իմ բարեխօսութեամբ Սրբուհոյ Աստուածածնին , և Յով Հաննու Մկրտչին , և սրբոյն Ստեփանոսի նախավկային , և սրբոյն Գրիգորի մերոյ լուսաւորչին . Եւ սրբոց առաքելոց , մարգարէից , վարդապետաց , մարտիրոսաց , հայրապետաց , ճգնաւորաց , կուսանաց , միանձանց , և ամենայն սրբոց քոց երկնաւորաց եւ երկրաւորաց : Եւ քեզ՝ փառք եւ երկըրպագութիւն անբաժանելի սուրբ Երրորդութեանդ , յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

ՄԱՂԹԱՆՔ

Վասն Սրբուհոյ Աստուածածնի բարեխօսութեանն , Տէր , ընկալ զաղաչանս մեր և կեցո՛ զմեզ :

ՔԱՐՈԶ

Սուրբ զԱստուածածինն և զամենայն սուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայրի յերկինս , զի կամեցեալ ողորմեսցի և գթացեալ կեցուսցէ զարարածս իւրէ Ամենակալ Տէր Աստուած մեր , կեցու ողորմեա:

ԱԴՅԹՔ

Ընկալ , Տէր , զաղաչանս մեր բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին անարատ ծնողի միածնի Որդւոյ քո և աղաչանօք ամենայն սրբոց քոց (եւ որոց է այսօր յիշատակ) : Լուր մեզ , Տէր , եւ ողորմեա , ներեա' , քաւեա և թող զմեզս մեր : Արժանաւորեա գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Որդւոյ եւ ընդ սրբոյ Հոգւոյդ . այժմ և միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն :

Օրհնեալ Տէր մեր ; Հայր մեր որ .

ՄԱԴԹԱՆՔ

ԶՀԱՆԳՍԵԱՆ զաղօթս և զաղաչանս
Ընկալ մարդասէր Աստուած, ի հաճոյս
բարերար կամաց քոց Մեր մեղաց և
բազում յանցանացն թողութիւն չնոր-
հեա, եւ քեզ փառք յաւիտեանս. ամէն
Փառք քեզ, Տէր Աստուած մեր, որ
պարգեւեցեր զօրս զայս բարեաւ եւ
խաղաղութեամբ անցուցանել:

Մարդասէր Աստուած, զառաջիկայ
գիշերս որ ի վերայ մեր գալոց է՝ ի
մեղաց փրկեա, ի չարեաց ազատեա,
եւ ի գործս բարիս առաջնորդեա:
Առաւօտու օրհնութեանցն եւ փառա-
բանութեանցն արժանի արա զամե-
նայն հաւատացեալս անուանդ քում
սրբոյ, եւ պահեա ի խաղաղութեան:
Տէր Աստուած մեր, տուր զքո խաղա-
ղութիւնդ ամենայն աշխարհի, բարձ
զցասումն եւ զպատուհամն ի յարա-
րածոց քոց:

Ողորմեաց հարց եւ եղբարց մերոց
կենդանեաց եւ հանգուցելոց:
Ողորմեաց զեկեղեցի շինողաց, երախ-
տաւորաց, պտղատուից, սպասաւո-
րաց, եւ այնոցիկ՝ որք ընդ հովանեաւ
սրբոյ եկեցւոյ են հագուցեալ:
Տէր Աստուած, օգնեա՝ թագաւորաց
քրիստոնէից եւ իշխանացն բարեպաշ-
տից, զօրաց եւ զաւակաց նոցին պա-
հելով ի խաղաղութեան:
Տէր Աստուած մեր, պահեա՝ զառաջ-
նորդս եւ զեղբայրութիւնս մէր ամ-
բողջ եւ անխռով ի կամս ողորմու-
թեան քո:

Նշանաւ սուրբ եւ պատուական խա-
չիւ քո հալածեա զերեւելի եւ զանե-
րեւոյթ թշնամին ի սահմանաց մերոց
եւ ի բնակութենէս մերմէ:
Փրկեա՝ զմեզ ի հրոյն յաւիտենից:
Եւ քեզ փառք յաւիտեանս ամէն:

ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ

ԱՀՅԹԱՄԱՏՈՅՑ ԳՐՈՑ

ՄՐԱՑՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑԻՈՑ

ԱՀՅԹՔ ԱՌԱԽՈՑԵԱՆ

ԲԱՆ ԶԳ.

Արքայ երկնաւոր, թագաւոր բարձրեալ, տէր բոլորից, ամենից ակնկալութիւն, ստեղծող տեսադանաց, հաստիչ իմանալեաց, պատճառ երանութեանց, կազմիչ հանդերձելոց, տուիչ լուսոյ, առիթ առաւօտու, պատրաստիչ վաղորդայնի, երեւեցուցիչ երեկորի, տարրիչ խաւարի, արուեստաւոր բարձնար, իմաստութիւն գործօնեայ, քաւարան օրհնեալ, հալիչ մեղանաց, հալածիչ ցաւոց, քակտիչ դառնութեանց, պահպանարան հանգստեան, հնարք նիրհման, յարմարիչ քնոյ, պարզեւիչ ննջման, չնչոյ յարակարգութիւն, զգայութեան տեսողաթիւն, ցրիչ ցնորից, յեղանակիչ անըջոց, փոխարկութիւն զարհուրմանց, այլայլութիւն տիրութեանց, խափանիչ խիթմանց, ընդարձակիչ կարծեց, համադրութիւն ծփմանց, ահագնութիւն խարդախմանց, հարուածիչ գիւաց, փախուցիչ ախտից, ընկլմիչ գայթակլութեանց :

Պաշտպանեա' երկնաստեղծ ձեռամբդ, զօրաց՛ բարձեալ քո աջովդ, ամփոփեա' ամենակալդ թեռք, ծածկեա' աստուածեան խնամօքդ, ամրաց՛

վերակացութեամբ վերնայնոց, չուրջանակի պարսպեա' զումարտակօքդ անմահից, ի յամենուստ պարփակեա' կցորդութեամբ հրեշտակացդ, վանեա զընդդիմամարտն իմ զինւորութեամբ զուարթնոցդ, պատուպարեա' զսասանեալս՝ աստուածածնիդ մալթանօք, զբանակս անդրանկացդ բարեկարգեա' ինձ պահապան։ Բայց ընդ աչաց դիմաց եւ զմտաց իմտեսանելիս, զգաստ արա ընդ ոգւոց եւ զծանրաբեռն կրիցս դանդաղութիւն, վերաց՛, տէր, ի զգայնութեանցս զմածեալս յիմարութիւն։ բարձ, միայն բարեգործ, զպատուիրակիս թանձրութիւն։ Ընդ սկզբան բերմանս լուսոյ՝ արդարութեան արեգակնդ ի յանձկութիւն սրտիս մոցէ։ ճառագայթ քո փառացդ յիմաստիցս խորհրդանոց ջահեսցի։ խաչիդ տեսունագրութիւն ընդ չունչս եւ ընդ մարմինս համափիւռ տարածեսցի։ Յանձն առնեմ քեզ յաւուրս զըռ յարմարեալ տաղաւարս պահպանաւ ոգւոյս՝ ոք ի սմին։ Զի դու ես Աստուած անքնին, առ ամենեսին բաւտկան եւ յամենայնում բովանդակ, օրհնեալ յաւիտեանս, ամէն։

ԱՀՕԲՔ ԱՌԱԻՈՏԵԼԻ,

ԲԱՆ ՀԴ.

Աղաչեմ զանփոփոխելի տէրութիւն, ամենազօր
հոգւոյդ հզօր, առաքեա' զցող քաղցրութեան քոյ,
եւ բարեգործեա ի յանձին՝ եւ յիշխանական աղդման
զգայութեան զամենալից չնորհս բազմապարզեւ քո
ողորմութեան, եւ հերկեա' զրանական անդաստան՝
մարմնեղէն կարծրացեալ սրտիս, յընդունակութիւն
արգասեաց հոգեւոր սերմանդ: Քում ամենիմաստ է-
ութեանդ խոստովանիմք զամենայն պարգեւս ի մեզ
ծաղկեալ եւ աճեցեալ: Որ ձեռնադր ես առաքեալս,
լցուցանես մարգարէս, ուսուցանես վարդապետս,
բարրառեցուցանես համերս, եւ բանաս զփակեալ ա-
կանջս լոլից, որպէս ազգակիցն քո՝ էակիցն հօր՝
անդրանիկն որդի, քոյին գործակցութեամբ ներգոր-
ծելով զայս ամենայն՝ քարոզեաց զքեզ՝ Աստուած
հաւասարակից իսկութեանդ հօր: Շնորհեա' և ինձ
մեղաւորիս խօսել համարձակութեամբ զկենդանարար
խորհուրդ աւետեաց աւետարանիդ, հետեւել արա-
գաթուիչ ընթացիւք մտաց՝ ընդ անհուն ասպարէզս
քոյինաշունչ կտակարանաց: Եւ ի մատչել իմ ի գլուխ
հանդիսի՝ մեկնութեան բանի, նախաժամանեսցէ առ
իս գթութիւն քո, խօսելով յիս զարժանն եւ զպի-
տանիսն եւ հանցյան քո՝ և ի լրութիւն չինութեան
կաթուղիկէ եկեղեցւոյ: Եւ կարկառեա' ի վերայ իմ
զամենամերձ աջ քո, և զօրացո՛ զիս չնորհօք գթու-
թեանդ քո: Փարատեա' ի մտաց խմոց զմէդ մթու-

թեան մոռացութեան, ապաքինեալ ընդ նմին զխաւար մեղաց, ամբառնալ ուշիւ իմաստիցս՝ ի կենցաղոյս երկրէ ի բարձունս։ Լուսաւորեա՛ ի յիս վերըտին՝ զծագումն անստուեր հրաշից գիտութեան աստուածութեան քոյ, հզօր, արժանի լինել՝ առնել և ուսուցանել յօրինակ բարեաց աստուածասէր լսողաց։ Եւ քեզ ամենայն փառք՝ յամենայնի, ընդ հօր ամենակալի, եւ ընդ որդւոյդ միածնի եւ բարերարի, այժմ եւ յանվախճան յաւիտեանս։ ամէն։

ԱՐԹՈՒՐ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ

ԲԱՆ 29.

Աստուած յաւիտենական, բարերար եւ ամենա-
կալ, ստեղծիչ լուսոյ եւ յօրինիչ գիշերոյ, կեանք
ի մահու, եւ լոյս ի խաւարի. յոյս ակն ունողաց, եւ
երկայնմտութիւն տարակուսելոց, որ ամենարուեստ
իմաստութեամբ քո դարձուցանես յայգ զստուերա
մահու, աննուազ ծագումն եւ անմուտ արեգակն,
քանզի ոչ զօրէ ծածկել զիառս տէրութեան քո խա-
ւար գիշերոյ. Որում կրկնի ծունը երկրպագութեան
ամենայն եղելոց՝ երկնաւորաց եւ երկրաւորաց եւ
սանդարամետականաց, որ լսես զհեծութիւն կապելոց,
հայիս յաղօթս խոնարհաց, եւ ընդունիս զինդրուածո
նոցա, Աստուած իմ եւ թագաւոր իմ, կեանք իմ եւ
ապաւէն իմ, յոյս իմ և զստակութիւն իմ, Յիսուս

Քրիստոս Աստուածդ ամենայնի, սուրբդ հանգուցեալ
ի հոգիս սրբոց, մխիթարութիւն վշտաց եւ քաւա-
րան մեղուցելոց, որ գիտես զամենայն յառաջ քան
զլինել նոցա. առաքեա զպահպանողական զօրութիւն
աջոյ քո, եւ փրկեա զիս յերկիւղէ գիշերի եւ ի դիւէ
չարէ: Որպէս զի զյիշատակ սոսկալի եւ սուրբ քո
անուանդ՝ միշտ համբուրեալ շրթամբք հոգւոյ՝ ըլ-
ճութեան չնչոյ, կեցից պահպանեալ ընդ այնոսիկ՝ որ
կարդան զքեզ ի բոլոր սրտէ:

Եւ ի դրումէ խաչի քոյոյ նշանիդ զոր աստուա-
ծային արեամբ քո ներկետլ նորոգեցեր, եւ ի նոյն
չնորհ որդեգրութեան զմեզ մկրտեցեր, եւ ի փառս
պատկերի քո նկարեալ յօրինեցեր. այսու պարգե-
ւօք աստուածականօք ամաչեսցէ սատանայ, քակ-
տեսցին մեքենայքն, բարձցին որոգայթքն, պար-
տեսցին մարտուցեալքն, պակասեսցին զէնքն սայրա-
սուրք, մերժեսցի մէքն, փարատեսցի խաւարն, մեկ-
նեսցի մառախուղն: Բազուկ քո հովանասցի, և աջ
քո կնքեսցէ. վասն զի գթած ես և ողորմած, և ա-
նուն քո կոչեցեալ է ի գերայ ծառայից քոց: Եւ քեզ
ընդ հօր հոգւովէ սրբով՝ փառք եւ իշխանութիւն
յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Զ Ղ Զ Մ Ա Ն

ԲԱՆ ԻԵ.

Եւ քանզի ընդ ողբաձայնիցն բանաստեղծու-
թեան վերընծայելոց զդրութիւն թեւոցս յարմարեցի
կական եւ հեծութիւն, հառաչանք կողկողագինք,
դառնութեան լալումն և արտասուաց երգ, դարձեալ
սկսաց զճառ պաղատանացս խոստովանօրէն զղջոկա-
նաբար զգաղտնածածուկն յայտնաբարբառ, զի ան-
դրադարձութեամբ սկզբմամբն և վերջաւորօքն բա-
ռիւք, զնոյն համաձեւութիւն ի մի թախանձ նմին
մաղթանաց հոգեկեցոյցն խոնարհութեան աստանօր
եղից :

Մեղայ մեծիդ բարերարութեան՝ անարգս մեղայ.
մեղայ ծագմանդ ճառագայթից՝ խաւարս մեղայ.
մեղայ չնորհացն անբաւ երախտեաց՝ արդարեւ մե-
ղայ. մեղայ սիրոյդ վերնում գթութեան՝ յայտնապէս-
ղայ. մեղայ ստացողիդ յոչէութենէ՝ ստուգապէս
մեղայ. մեղայ գերունակ գոգոյդ գրգանաց՝ անբաւս
մեղայ. մեղայ աննուազ լուսոյդ վայելման՝ նենգողս
մեղայ. մեղայ ճաշակման անճառդ կենաց՝ բաղրուս
մեղայ. մեղայ անհաս պարգեւացդ ձրից՝ հանապազ
մեղայ. մեղայ զովեալ մարմնոյդ Աստուծոյ՝ մահու
մեղայ. պաշտելի արեան արարչիդ՝ իսկապէս
չափ մեղայ. Ահա արդարեւ օրհնեալ է հատուած բանի
մեղայ: յուսադրական սրտի այսր մեղայի այն սա պատուելի
աւանդ, անմոռաց պատուէր, հայրենեացն տուր,
նախահարցն օրէն, համայնից թոշակ, անհերքելի

բան, զօրաւոր պատասխանի, կենդանութեան կամուրջ, ախորժելի վերնոյն, սիրելի սրբոց, անխզելի կապ, հրաշալի բարբառ, անշրջելի պատճառ, բաղձալի աղերս, փափաքելի սեղան, սրտաբեկ հնչումն, անհնարից ճաշակ, կարծրութեան վանիչ, Աստուածապաշտից սահման, հեթանոսաց գիրք, վաղնջուց կանոն, քիստոնէից հարազատ, արարչութեանն յաղթող, անջրպէտ հզօր, խտրոց ահաւոր, արուսետ բարձրութեան, խորութիւն անչափ, հիացման տեսիլ, խորհուրդ կնքեալ, ընդ որ չիք ումեք անցանել, եթէ ո՛չ անըմբոնելի մտաց արագման զսածանիցէ, Զայն բարեւզատեհ հրաշաւորական, որ ո՛չ յիշատակեցաւ ի վերջին դատակնիք դասուն լքելոյ. գուցէ առ նմին խզեալ համառօտ զվրիժակն իրաւանց մահուն հասելոյ, յորմէ ընտրութիւնն ապագործ եղեալ, զսահմանն յաւիտենական քակտեսցէ: Զարդ փառաց մեծութեան, որով նոյն ինքն Աստուածութեանն պսակեալ բարգաւաճի: Քանզի ո՞վ ոք դիմեալ կալաւ զեղջերաց սեղանոյ այսր սրբութեան, և ո՛չ առ ժամայն պրծեալ ի պատժոց անարատ գտաւ: Իսկ եթէ Աքար զարմեան, և Սաւուղ կիսեան. և Յուղա Սիմոնեան, ասելով զոյն ո՛չ արդարեցան, և ես վկայեմ իրաւամբք խոստովանեալ զայս պայման բանի. զի ակամայիցն բռնադատելոց ո՛չ է կատարեալ սէր, ուստի և ո՛չ բովանդակապէս փրկութիւն: Իսկ կամաւ համբուրեմ դարձեալ կրկնելով զերջանիկ բանիդ զմկրտութեան հարազատ:

Մեղայ երախտեացդ մոռացութեան վերստին մեղայ, մեղայ մարմոյ ձեռն յոգի հարեալ յիմարս

մեղայ, մեղայ առ կեանսդ դրժողութեան իսկ և իսկ մեղայ. մեղայ բանիդ ապախտ առնելոյ չարաչար մեղայ. մեղայ ի յօր սատակման ինձէն ստիպեալ վատթարս մեղայ. մեղայ պարտականս անկենդան մահու ձաղելիս մեղայ. մեղայ անպատկառ քո բարձրութեան տաղտկալիս մեղայ: Վերջին ինձ կրկին աշխարհ հոգեւոր՝ զի ի կորուստ և ի կործանումն ինձ երեւեցայ, զի անդարձս վարատեցայ, զի որդիս թշնամի գրեցայ, զի ի բարձանց երկնից ընկեցայ, զի փուշ վարուց դիզի: Եւ ևս առ սմին ողբք աղազակի, զի անձամբ զանձն անարգեցի, զի բագին կորուսչին գտայ: Այլ իմն կոկիծ դժնդակ սրտի, զի զիս ունին առ որ շեմ, զարտաքնայարդար բաժակս անմաքուր, զրոեալ որմս զարշունակ, զսին պարծանօք պաճուճեալս, զլոյս ի մոռյլ շրջեալ, զդերան ակնս թշուառացեալ, զջահս փառաց շիճեալ, նակիր ակնս թշուառացեալ, զջահս փառաց շիճեալ, առ կարս, առ տնօրինականսն տէրունականսն, առ յայտնութիւնսն Աստուածայինս, առ երեւմունսն արարչագիրս, առ խոնարհութիւնսն սարսափելիս, առ այն զոր տեսի աչօք իսկ իմովք. առ որ մեծ է առ այն զոր տեսի աչօք իսկ իմովք. առ առ համօրէն աւետապատախանատուութիւնս քան առ համօրէն աւետապատախանատուութիւնս զայս կալողականս, բանին զարմանս հիացմունս, հոգս հալողականս, անդամունս անհնարաւորս, թուականութիւնս մտաց անդամունս անհնարաւորս, ելմունս անկատարս, իջմունս անհասանրդելիս, ելմունս անկատարս, յալմարականս, յանդիմատատասու, յուսահատութիւնս յալմարականս, նութիւնս պատշաճականս, ձաղանս պատեհագոյնս, նզովս իրաւացիս, անէծս արժանահատոյցս: Արդ նզովս իրաւացիս, մեղաւորիս իմ կշտամբութիւնք, և ինքայսոքիկ են մեղաւորիս իմ կշտամբութիւնք, և ինքահարուած տանջանաւորութիւն:

Եւ քանզի կարող ես զայս ամենայն զպարտս թողով, եւ զխայթուածս մահու բժշկել, Տէր ողորմութեանց, Աստուած բոլորից, Քրիստոս թագաւոր, բարձրեալ Հօր որդի, ատեղծիչ գթած բարերար, օրհնեալ առատ հարուստ, ահաւոր հզօր ողորմած, տեսուչ ծեռնկալ հաստիչ, ապրեցուցիչ դարմանիչ կեցուցիչ, երկայնամիտ անօխակալ ապաւէն, բժիշկ գովեալ երկնաւոր, անձառ լոյս կեանք, յարութիւն նորոգութիւն քառութիւն, եթէ հայեսցիս մարդասիրութեամբ, ըստ որում քոյդ են սովորութիւնք, նայեալ ի քեզ կողկողիմ եւ ես. եթէ լուիցես, հառաչեմ. եթէ ունկն մատուցանիցես, պաղատիմ. եթէ անսայցես, աղերսեմ. եթէ ներեսցես, աղաչեմ. եթէ առ իս դառնայցես, գոչեմ: Ապա եթէ անտես առնիցես, կործանիմ. իսկ եթէ առ ոտն արկանիցես, լամ. եթէ զոգեպահն ո՛չ ընծայեսցես, մեռանիմ. ապա եթէ ահարկու դէմս ցուցանիցես, սատակիմ. իսկ եթէ սաստեսցես, դողամ. եթէ խեթիւ տեսանես, սոսկամ. ապա եթէ սաստկանաս, սարսափիմ. եթէ հալածես, հեծեմ. իսկ եթէ ընդ վայր հարկանիցես, հերքիմ. եթէ զողբոց վհատութիւնս ո՛չ առցես, տագնապիմ. եթէ խստանաս, փախնում. ապա եթէ ըսպառնաս, ընկճիմ, իսկ եթէ քննես, քարկոծիմ. ապա եթէ ուժգինս ակնարկես, սուզանիմ. եթէ ո՛չ անխայեսցես, մերժիմ. եթէ կոչեսցես, խիթամ. իսկ եթէ աչս յառեսցես, ամաչեմ. եթէ ձայն տացես, երկնչիմ, Զբարեացն պարգեւ մատնեալ, զերանութիւնն թողեալ, զչնորհն լքեալ, զուխտն ցրուեալ, զաւանդն կենաց մոռացեալ, զհամարձակութեանն վստահութիւն կորուսեալ, զստեղծիչդ էիցս բարկա-

ցուցեալ, զանձառութեան չնորհսն ընդուտնեալ, ըզպատուոյն պատկեր այլայլեալ: Իսկ եթէ առ այս խինդ մահու հեծութեան ցաւոց մարդասիրեալ՝ առ իս ժամանեցուսցես, Տէր Յիսուս Քրիստոս, զազդեալն գիր լնանիլ ի յիս, եթէ բժշկութիւն դադարեցուցանէ զմեղս մեծամեծս, որով ամենառատ քաղցրութեամբ պատուաստեալ ի քեզ զքոյդ կերպարանս լուսոյ նըկարեալ յոգի՝ վերստին գտեալ պնդեցայց՝ քաւեալ եւ ստեղծեալ կրկին ի փրկութիւն անմահից կենաց անախտականաց. եւ քեզ ընդ Հօր հոգւովդ սրբով փառք յաւիտեանս. ամէն:

ՆԱԽ ԳԱԽ ԶՀՂՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

ԲԱԽ ԽԵ.

Եւ արդ զի՞նչ գոյ ասել ամաչելոյս յերեսաց մեծիդ ահաւորութենէ, բայց եթէ համրանալ եւ հող ի բերան եղեալ լռել ի սրտի, ըստ մարդարէկութեանն խրատու, ահա ի բարւոյն կարկառեալ ի յոյս։ Իսկ եթէ զփականս շարժողութեան ըթանցս բացից բըռնադատեցից խօսել կամեցեալ, դարձեալ զնոյն ձայն կրկնական եղերերգութեան լալեաց բազմութեան խէթ մտացս յառաջադրէ։

Եւ արդ ողբակից մեծ մեղաւորին անօրինելոյ կամաւ առ ի մահ՝ զնորին գոչումն երկրորդեցից եւ ընդ նմին, մեղայ, Տէր, մեղայ, եւ անօրէնութեանց իմոց ինձէն վկայեմ։ Հիւսեալ ընդ նմին զբանս յիստին մեղամուին, անթիւս գրեմ զպարտուցս անձինս մեղանաց քան զհիւղ երկրի հողմահոս փոշւոյն ընդ օդս ամենայն տարածելոյ։

Մեղայ յերկինս եւ առաջի քո, ընդ անառակ որդոյն պատկառեցելոյ հայրենի գթոյդ վերստին դարձեալ թախանձ արկանեմ. զողորմելին ձայն աղերսանաց արտօսրածիր ողբովք գոչման ի տխուր դէմս մատուցեալ առաջի քո տարածանեմ, հայր գըթութեանց, Աստուած բոլորից. չեմ արժանի կոչել եւ ո՛չ բնաւին առ այս անուանել. ո՛չ միայն որդի, այլ և անպիտան ապարան վարձկան, Ընկա'լ զսովեալս տալսագրական պարտական զնասուց. եւ զցաւքաղցոյս լկանաց նեղոյս նուաղեցելոյս՝ կենաց քո

հացիւդ բժշկեսցես։ Լե՛ր ընդ առաջ քո ողորմութեամբդ ի սկզբնաւորս ապաւինութեան. զգեցո գըթած եւ անոխակալ, տնօրինեալս մեղապարտի զնախակապուտ հանդերձին ծածկոյդ. աւանդակորոյս ձեռացս աղտեղեալ մեղօք՝ զկնիք մատանւոյն համարձակութեան ամենառատ կամօք մատուցես. ըզգարշապարացս թշուառութիւն մերկութեան ոտիցս՝ պատսպարութեամբ աւետարանական ամրավերարկու օդիցս կոչեաց ի յօձին թիւնից միշտ ամրացուցես։ Զզուարակդ պարարակի եզինդ երկնայնոյ, որ է միածին որդիդ քո օրհնեալ իսկապէս մարդասիրութեամբ, կարօտելոյս բարեաց նուիրեա, որ մատուցեալ միշտ եւ անպակաս մնայ ի լրութեան, յարակայ զենեալ ի սպանդարանի անթիւ սեղանոյ անսպառուղենեալ ի սպանդարանի անթիւ սեղանոյ անթիւ յամենայնում, թեամբ, բոլոր յամենեսին եւ բնաւ յամենայնում, անէութեամբ յերկինս և իսկութեամբ ի ստորինս, աննըուաղ մարդկութեամբ եւ անթերի աստուածունըու մարդկութեամբ ի մասինս անհատս, զիթեամբ. փշրեալ և բաշխի ի մասունս անհատս, զիթեամբ. գհամայնն հաւաքեսցէ առ ի նոյն մարմին իւրումն գհամայնն հաւաքեսցէ առ ի նոյն մարմին իւրումն, գլխոյ. քեզ փառք ընդ նմին, հայր ողորմութեան, յաւիտեանս. ամէն։

ՅԵՏ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

Բ Ա Ն Խ թ.

Եւ արդ մի՛ տիրեսցեն անօրէնութիւնք քում պատկերիս կայսերականի արքայութեանդ վերնում, Աստուած բոլորից լուսոյ, մի՛ կապտեսցէ գոռողն ապտամբ զաքրդ փշմանդ չնորհի ի քո ստեղծեալս կերպէ. մի՛ թագաւորեսցէ մեղքն խափանեալ՝ մարմնոյն մահացուի առ ի գրաւել զիս ի նոյն, Զիք իմ թագաւոր առ իշխել չնչոյս բան ի քէն, Քրիստոս, որ անբռնադատ հնազանդեցուցանես լծոյն քաղցրութեան, որ բառնաս զկարիս մեղաց ամենակարգ բարեցեր, որ կարգեալ սահմանեցեր ուխտ կենաց անփոխադրելի, որ հոգի քո կնքեալ կցորդ քեզ գրելով զում մատուցեր ժառանգակցապէս. որ յանոն զենման միշտ յիշատակաւ քո չարչարանաց առ նոյն բարերար աղօթել համարձակեցար, ստեղծիչ ամենից եւ կեանք, Դու ես Աստուած ամենայն հոգւոց, որ գործոց քո հրաշ. ո՛չ զերկինս իւրովքն զարդուք եւ զմարդկութիւնս եւ որ առ սոսա են զարմանութիւնք եղելութիւնք, ո՛չ զանդունդս աղխիւքն հանդերձ և որ ի նմա են անբաւութիւնք. ո՛չ բարձրացար յօրին-մամբ այսքանեօք վեհիւք՝ որչափ առ իմս կարեկցու-

թիւն, յասելն քո սուրբ մարգարէիւն՝ քաղցրութեանց յուսոյ բարութիւն, ո՛վ է Աստուած իրեւ զիս կարող թողուլ միշտ զմելզս և ջնջնել զանօրէնութիւնս։ Ահա՝ արդ ինկեալ են բանք քո, ողորմած, և խոստովանեալ բարերարութիւնք, փառաւորեալ խորք խորհրդոց, եւ երկրպագեալ զեղմունք չնորհացդ։

Արգարեւ ո՛չ ոք բաւէ յէիցս թարգմանել խօսիւք նիւթական լեզուի ի մասանց այտի քումդ գթութեանց զոր առ իս ցուցեր, յօրինիչ. քանզի և մեծ իսկ է զօրութիւն՝ զհնացեալն անդրէն նորոգել ըստ առաջնումն պայծառութեան, քան յանդոյից ստեղծագործել։ Եւ զի ո՛չ է քո տկարութիւն որ զօրութիւնդ ես ամենայնի, առ որ բան քո միայն ազգեալ զլրութիւն գործոցն գլխաւորէ. ահա հարիցես փառաւոր լինել, բարեգործ, ի սաացուածս այս կրկին անյուսալի փրկութեանս, զի իրաւամբ ուխտի բարձրացի՝ հաստատուն եղեալ մեծապէս օրհնաբան բարձրացի, հաստատուն եղեալ մեծապէս օրհնաբան աւետեաց քո ի ճայն քաւելոյդ չնորհ. ծանուցեալ, ողորմութեան լուսովկ ուղերձեալ, քան ի ճանապարհ ստեղծելոյն։ Զի առ մինն՝ արարիչ, միայն ճանաչիս, իսկ առ միւսն՝ առաջնով կոչմամբն և երախչիս, իսկ առ միւսն՝ առաջնով կոչմամբն և քաւիչ, ընդտաւոր. ընդ կերպացուցանելոյն և քաւիչ, ընդ ստեղծելոյն։ Զի առ մինն՝ արարիչ, միայն ճանաչիս, իսկ առ միւսն՝ առաջնով կոչմամբն և երախչիս, իսկ առ միւսն՝ առաջնով կոչմամբն և քաւիչ, ընդտաւոր. ընդ կերպացուցանելոյն և քաւիչ, ընդ ստեղծելոյն և լոյս, ընդ տածելոյն հովիւ, ընդ առաջնորդելոյն և լոյս, ընդ կազմելոյն եւ հարաւոր, ընդ կազմելոյն ամենազօր, ընդ անելոյն և հեզ, ընդ նկարելոյն ամենազօր, ընդ առաջնորդելոյն և լոյս, ընդ տածելոյն հովիւ, ընդ գարմանելոյն խնամիչ, ընդ ողջ պահելոյն բժիշկ, գարմանելոյն խնամիչ, ընդ ողջ պահելոյն բժիշկ, ընդ ձեռնակալութեանն զօրավար, ընդ անպար-ընդ ձեռնակալութեանն թագաւոր, ընդ արարչութեանն քաղ-առութեանն թագաւոր, ընդ արարչութեանն քաղ-առութեանն թագաւոր, ընդ ամենատուր պարգեւացն առատ, ընդ ցըր. ընդ ամենատուր պարգեւացն առատ,

միշտ անսալոյն ներող, ընդ ո՛չ բարկանալոյն անոխակալ. ընդ կարեացս վշտակցելոյ ծածկագէս , ընդ յանձանձանձելոյ գթոցն ապաւէն , ընդ գերունակ գորովոյն Աստուած , ընդ անսպառ բարութեանն օրհնեալ յամենայի :

Արդ որպէս ստեղծեր մինչ ո՛չն իսկ էի , եւ ծանուցար ինձ գոհածուցիչ , եւ այժմ զհոգի մաղթողիս մարդոյս աաղաւարաւ յարդարեա' անդրէն վերստին յանարատութիւն մաքուր սրբութեան նախնի լինելութեանն , զի բազմասցի առաւել աճեցուն եղեալ յաճախ տուչութիւն անսահմանելի քոյդ սքանչելեաց նորոգ ներկայիս , քան զանցելոց հնոցն ստորնականաց : Եւ ընդ ճառելոյս զթիւս մեղացս որքան մտացս թեւս ընթանայ զանբերելիսն յիշատակել , արդարացոյց յանուն քո հզօր . եւ ի պատմելս ինձէն զանձին իմոյ բիծ , եւ դու թողցես զամբարչառութիւն բազում մեղանաց խոստովանելոյս , հզօր ծածկատես ամենափրկիչ . զի մի' ծայրագոյն լրութեամբ աւետեացս , դարձեալ նախնումն կարօտացայց՝ երանելով սաղմուխն զնորհօք փրկեալսն մկրտութեամբն . Եւ փշովք մեղաց յոգի խոցոտեալ . ձեռն քո միսեսցի յիս առաւելապէս այժմէն վերստին . ծանրս առնելով զրիծն պարտեացս քան զքաղցրութիւն պարգեւացդ , այլ ազատեա զիս օրհնարանեալ հոգւովդ սրբով , աղաչեմ զքեզ , տէր ամենայնի , յօրինաց մեղացն մահու : Քաւ լիցի , թէ անկցի ընդ տկարութեամբ սահմանաւ՝ ճշմարտութեանդ ծագում , իբրեւ զգրոյն օրինակ . քանզի ուր քաւութիւն է թագաւորել՝ վտարեալ են մեղք , և ի խրախոյս

կենդանի բանիդ՝ ոչ է յուսահատութիւն , և ամբարձեալ քոյցդ չնորհաց՝ հալածեալ են պարտիքն , և մերձ գալով ձեռինդ Աստուծոյ՝ ո՛չ գոյ անհնարութիւն , այլ ամենեւին լուսաւորութիւն , բովանդակաթիւն : Քո է պէս զերութիւն , անպարտելի կարողութիւն : Քո է փրկութիւն , կենդանութիւն , նորոգութիւն , ողորմութիւն , միանգամայն և քաղցրութիւն , արքայութիւն , անեղծութիւն և փառք յաւիտեանս . ամէն՝ թիւն , անեղծութիւն

Բ Ժ Շ Կ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

ԲԱՆ Դ.

Բարեբանեալ Աստուած երկնաւոր , միայն արարիչ , տէր ամենակալ , մեծութիւն ահեղ , գթութիւն օրհնաւով , ամենակալ , մեծութիւն ահեղ , գթութիւն օրհնաւով , ողորմութիւն խոստովանելի , բարեբարութիւն բանելի , ողորմութիւն խոստովանելի , բարեբարութիւն բանելի , ողորմութիւն խոստովանելի , բարեբարութիւն բանելի , մարդաբարձելի , խնամակալութիւն պաշտելի , մարդաբարձելի , խնամակալութիւն պաշտելի , բարձեալ սիրութիւն տօնելի . պահպանութիւն խնկելի , բարձեալ

անքնին, մերձաւոր կամարար, ապաւէն անկասկածելի, միիթթար սրտից, փարատիչ վշտաց, ապաքինիչ ցաւոց, սպառումն վհատութեանց, բարձումն պարտեաց, փոխարկիչ կարծեաց, կարգաւորիչ կրից, յարմարիչ բանից, սանձարկու լեզուի, ըրջադրութիւն շնչոյ, կացուցիչ հագագի, ամփոփիչ խորհըրդոց, կրթարան կամաց, արձանացուցիչ յուղմանց, հանդարտութիւն մըրկաց, խաղաղութիւն ծփանաց, որ ունիս զթեւոց ամենընթաց իշխանականիս, և իմաստութեամբ նուաճեալ առ քեզ դարձուցանես :

Գոհարանեալ միշտ երախտաւոր որ հեղութեամբ անհպարտութեան երկայնամտեալ հանգչիս տենչանօք անձառ հրաշիւք յանձինս սրբոց : Թագաւոր էից համայնից, ամենայնիւ ծանուցեալ գթած, սկզբնահայր և նախաշաւիլ սիրոյն ընթացից, ճանապարհ կենաց որ առաջնորդես քաղցրութեամբ դիմելոյս ի լոյսդ վերին : Զեռնկալու մեծ վստահութեան, որ ո՛չ դուշցուցանես գայթակղելոյս ի վայր կործանել . յուսոյ կերպարան, ճշմարիտ առհաւատչէիւ աղաչողաց մատանց յայտնի երեւեալ, ապաւինութիւն հանգըստեան, որ ո՛չ երբեք մատնես վտանգի դատապարպութեան : Ազապութիւն նորհածիր, որ տաս լիապէս առանց փոխարութեան փրկանաց. առատութիւն աննախանձելի, որ քոյին փառաւորութեամբ զանարգ նիւթ հողոյս ճոխացուցանես : Պայծառութիւն անըստուել որ ճառագայթիւք ահեղ բարձրութեան պարածածկեալ զթշուառու՝ կըկին բարգաւաճառնես : Բաւիչ մեղանաց բաղմաց, որ զհերքեալս ի փրկութենէ առաջնովն պայծառութեամբ նորոգեալ՝

վերստին վայելչացուցանես : Հնարաւոր դիւրահաս առ ամենայն անբաւ գերամբարձութիւն յաւէտ յառաջեալ ելք վստահութեան առ խոտացելոյն վայելս . երանութիւն անձկալի, յոր զկենդանութիւն շնչոյս լքանելն է ախորժելի, զի զքեզ գտից կենդանի : Կամք անփոխագրելի առ ի քաւութիւն գերոյս զօրացեալ. ամենագովելի, անսխալելի դեղ կենաց, որ և մեռելոց՝ բնաւին եղծելոց առնես զսքանչելիս : Ամենաստեղծ աներկարյաելի, որ զհուրբ կիզեալն, և զհողմով հոսեալն, և զժանեօք գազանաց ծախեալն . ի քթթել ական նովին հիւթականութեամբ անպակաս յարուցանես : Անհաւասար համարձակութիւն, յորում աստուածօրէն պարծանօք պարծելի է իրաւացի :

Հայեաց, Տէր, յերկնից զուարթ քաղցրութեամբ յամենակործան վտանգ նեղելոյս, և արա՛ անդորր հանգստական դիւրաւոր ի բազմատագնապս հեծութենէ : Եւ զ յարուցեալ գումարոս սատակչացն, եթէ սպառազէնք այսական դժնեայ հնարաւորութեան մարտակցաց պատկանեալ զինուք, եթէ մեղաց բուռն մարտակցաց պատկանեալ զինուք, եթէ ցաւոց և ախտգեղ և քո ատելի կերպարանք, եթէ ցաւոց և ախտից վատնիչ և կորստեան նշմարանք, մերժեսցես, հանցես, հատցես, խափանեսցես և հալածեսցես հեռի սահմանաւ իսպառ տարագրեալ անդարձ որոշմամբ վերստին կորստեանն, և կառուսցես կացուցացես նպատակ կենաց և ամուր մահարձան զնշան խառնեցին ի քեզ փրկութիւն : Եւ յայսմ անշիդ ապաւինելոյս ի քեզ փրկութիւն :

ծուկ սատանայականք, կապտեսցին մեքենայքն, վատնեսցին գայթակղութիւնքն, խայտառակեսցին հաղբիցն դրութիւնք, յայտնեսցին երեւոյթք որսոյն, գտցին նենգողին ծուղակք, վերասցին վարմին վերարկուք, տոչորեսցին որոմանցն բոյսք, նզովեսցին բռնաւորին չարաբանութիւնք, կարեսցի լար խարէութեան ի մահ որսողին, պարզեսցին պատրողին բանսարկութիւնք, պակասեսցին զէնք զրպարտողին, անկցին սուսերք մահարերին, սուղեսցին սադրողին պատրաստութիւնք, արձակեսցին տոռունք տագնապողին: Ա. յլայլեսցին սուտ կերպալանք կեղծաւորին, սատակեսցին խորխոտականացն խիստ յարձակմունք, ցրուեսցին կցորդութիւն կերչացն, բաժանեսցին ազինք աւաղակաց, քայըայեսցին բոյլք բարբարոսացն, քանդեսցին ամրոցք ապստամբողացն, արգելցին ամպրոպք յանդգնելոցն, փարատեսցին փորձողին անձրեւք, հալեսցի և ցամաքեսցի եղեամն աղանդաւորին, խորտակեսցի եղիւր գոռողին, մանրեսցին ամբառնալիք դրօշիցն կերպարանաց, փշեսցին ամբարհաւաճութիւնք հպարտացելոցն, նահանջեսցին դիմեցմունք ճակատելոցն, քակտեսցին միաբանութիւնք զօրացն բելիարայ, եթէ անմարմինք և եթէ մարմնաւորք, փախիցեն ընդ նոյն ճանապարհ ի մի շաւղաց հետոց յեօթն տարակոյս, ի գուրն ինձ փորեալ ինքնեանք ընկճեսցին: Եեղանակեսցին ճմերունք ճանձրացուցչին, հատցի կապն կցորդութեան մշտաշան աւաղակին, նողկասցի մըտաց կայից համրոյր շողքորթին, ընդմիջեալ մեկնեսցին նետաձգութիւնք նեղչին, կացցէ ի սասան-

ման նաւ խարդախողին, խլեսցին յարմատոց անտի ատամունք խածանողին:

Վասն փայտիդ օրհնութեան կենաց յորում սլրկեցար Աստուածդ անըմբռնելի, յիշատակաւ բեւեռացդ՝ որով ի գործի մահուան մածուցար, արարիչէ երկնի և երկի, արեամբդ տէրունականաւ՝ որով զվիշապն մեծ կարթիս ածեալ որսացար, լեղւոյն դառնութեամբ՝ զոր արբեալ զդեղատուութիւն կորուսչին արտաքս հեղեր, պատմաբանութեամբ ըղձական ճառիւք կրիցն սարսափելեաց՝ որով զլըրութիւն հակառակողին ըմբերանեալ ամաշեցուցեր, անուամբդ անհասականաւ ամենայնի անթարգմանելոյդ՝ յորմէ դողան և դատապարտին սոսկացեալ սաստիկ սարսափմամբ բնութիւնք ամենայն երեւոյթից և աներեւութից, եղիցին այս ամենայն պարգեւք չնորհաց խոստովանելոյս ի պաշտպանութիւն, ի բժշկութիւն և ի քաւութիւն: Եւ մահարեր դառնաթոյն օձին, և որ ի նմա ազգեաց տիեզերադաւ չարութիւնն, ի սատուկումն եղիցին նորին, նոյն ինքն ի կորուստ և յանբժշկուան հարուած տանջանացն սովաւ մատնեսցի, կապեսցի և ըմբռնեսցի: Եղիցի ողորմութիւն ստեղծողիդէ ընդիս, և շունչ ոգւոյս իմ ընդ քեզ անբաժանորէն կապաւ միացեալ ի մի:

Եւ որ ոք ընթերցցի զայս աղերս ճայնի մաղթանաց գոչման աղօթից հայցման ծերոյ և տղայու, նաց կայից համարդի և երիտասարդի, և եթէ յաղախնաց ոք պակուսի և երիտասարդի, կաւասարապէս անաղատեսցի աստուածսիրաբար, հաւասարապէս անաղատեսցի չարմատանօրէն կամ չարմատանօրէն ի քէն մասն երանութեան

պարտուց ազատութեան, հաստեալ վերստին յանարատութիւն նորոգ մաքրութեան նկարեալ, դարձեալ զքոյդ կերպարան անփոփխելի : Ահա տիրապէս հնարաւոր, զօրեղ, անպատում, անհաս, անիմանալի, տեսցես աստանօր ի հառաջանս կողկողանաց այսր հեծութեան, որ ի բոլորից շրթանց ընծայեալ քեզ մատուցանի, վասն հօր քո երկնաւորի և բարերարի, և հոգուոյդ սրբոյ փառակցի և կենդանատուի, Աստուածածնիդ բարեխօսութեամբ, և խնդրուածովք ամենայն սրբոց : Զի դու ստեղծեր զամենայն, և ի քէն եղեն ամենայնք, և դու տիրես ամենայնի, եւ քեզ փառք ամենեցունց, մինդ յիսկութենէ անժամանակ երրորդութեանդ, զուգակցապէս փառաւորել յանբաւս, և յաւիտենից յաւիտեանս, ամէն :

ՄԱՂԹԱՆՔ ԱՌ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ

ԲԱՆ 2.

Եւ արդ ի վերայ այսքանեաց յուսահատութեանց եւ ահարկու սրտաբեկութեանց, պակուցանողական սաստկութեանց, աստուածային բարկութեանց, տագնապեալ ոգուվ թախծութեան իսպառ . ալաչեմ զքեզ Սուրբ Աստուածածին . հրեշտակ ի մարդկանէ . մարմնատեսիլ քերովք, երկնաւոր արքայուհի, անխտունիբեւ զօդ, մաքուր որպէս լոյս, անշաղախ ըստ նըմանութեան պատկերի արուսեկին բարձրութեան, գերազանց քան զբնակութիւն անկոխելին սրբութեանց, երանաւոր խոստանն տեղի, եղեմ չնշանակեալ, ծառ կենացն անմահից բոցեղէն սրովն պարունակեալ, ի բարձրեալն հօրէ զօրացեալ եւ հովանանակեալ, հանգստեամբ հոգուոյն հանդերձեալ եւ մաքցեալ, ընակութեամբ որդուոյն յարդարեալ եւ տաղաւարեալ, միածինն հօր եւ քեզ անդրանկի որդի քո ծննդեամբ եւ տէր արարչութեամբ, ընդ անաղտ մաքրութեանդ եւ անբիծ բարի, ընդ անարատ սրբութեանդ եւ խնամակալ բարեխօս + Ընկալ զմաղ-թան այսր աղերսանաց քում դաւանողիս, եւ մատուցան այսր աղերսանաց քում դաւանողիս, իմ նախնի մերնծայեա ընդ սմին խառնեալ զբանն իմ նախնի մեծիդ ներբողի ի քոյդ պաղատանս, հիւսեա՝ միացու զմեղուցելոյս դառնհեծութիւն ընդ քումդ երջանիկ

եւ խնկաւորեալ հայցուածոց , տունկդ կենաց պըտ-
ղոյն օրէնութեան . զի ի քէն միշտ օգնեալ եւ բա-
րեգործեալ , եւ ի մաքրական քո ծնելութիւնդ ա-
պաւինեալ եւ լուսաւորեալ , կեցից Քրիստոսի Որդ-
ուոյ քոյ եւ Տետոն :

Օժանդակեա թեւոցդ աղօթիւք, խոստովանեալ
մայրդ կենդանեաց, եւ ելիցն իմ յերկրէս հովտէ,
առանց լիկանաց հետեւիլ ի կեանսն օթեւանացդ
պատրաստութեան . զի թեթեւացի կատարածն իմ
ինձ ծանրացելոյս անօրէնութեամբ, Արասցես տօն
ինձ բերկրութեան զօրն իմ տագնապի, ողջացու-
ցիչ երկանցն Եւայի . բարեխօսեա, խնդրեա, աղաչ-
եա, զի ըստ անճառելի մաքրութեանդ եւ ահա զրա-
նիդ հաւատամ զընդունելութիւն, Արտասուօք օգ-
նեա վտանգելոյս, գովեալդ ի կանայս . ծունը խո-
նարհեցր առ իմ հաշտութիւն, ծնողդ Աստուծոյ. ընդ
իմում թշուառիս հոգա, խորան բարձրելոյն . ձեռն
տուր անկելոյն, տաճար երկնային, փառաւորեա
զորդիդ քո ի քեզ աստուածօրէն ինձ հրաշագործել
քաւութիւն եւ ողորմութիւն, աղախին Աստուծոյ եւ
մայր . բարձրասցի պատիւ քո ինեւ եւ ցուցցի փրր-
կութիւն իմ քեւ :

Եթէ զիս գտցես՝ տիրամայը, թէ ինձ ողորմես-
ցիս՝ սրբուհի, թէ զկորուսեալս շահեսցիս՝ անարտա,
թէ զհարթուցեալս յանձանձեսցես՝ երջանիկ. թէ
զամաշեցեալս յառաջ մատուցես՝ բարեչնորհ, թէ
յուսահատելոյս ինձ միջնորդեսցես՝ միշտ սուրբ
կոյս, թէ զմերթեալս ընտանեցուցես՝ մեծարեալդ
Աստուծոյ, թէ յիս ցուցես զգթածութիւն՝ լուծիչդ

անիծից, թէ բժիկեալս հաստատեսցես՝ հանգիստ, թէ
ի խռովութեանցս յուզմանց փոխեսցես զիս՝ խաղա-
ղարար . թէ վրիպելոյս ինձ հնրաաւորեսցես՝ գով-
եալ, թէ վասն իմ մտցես ի հանդէս՝ մահու նահան-
ջիչ, թէ զդառնութիւնս իմ անուշեսցես՝ քաղցրու-
թիւն, թէ զբաժանմանն իմ խարոց քակտեցես՝
հաշտութիւն, թէ զանմաքրութիւնս իմ բարձցես՝
եղծման ընդոտնիչ, թէ զմատնեալս մահու փրկես-
ցես՝ կենդանի լոյս, թէ զլալեացս ձայն հատցես՝
բերկրութիւն, թէ զխորտակեալս կազդուրեսցես՝
գեղ կենաց, թէ ի կործանեալս յիս ակնարկեսցես՝
հոգելից, թէ ողորմութեամբ ինձ պատահեսցես՝ կը-
տակ նուիրեալ : Օրհնեալդ միայն ի շրթունս ան-
քիծս լեզուաց երջանկաց . ահա կաթիլ մի կաթին
քումդ կուսութեան յանձն իմ անձրեւեալ՝ կենաց ինձ
զօրէ, մայրդ բարձրելոյ Տեառն Յիսուսի արարչին
երկնի եւ բնաւին երկրի, զոր անձառապէս ծնար բո-
վանդակ մարմնովն եւ համայն աստուածութեամբն,
որ փառաւորեալն է ընդ Հօր եւ Հոգեոյն սրբոյ էու-
թեամբ եւ անքնութեամբ մերային բնութեամբս
միացելով, ամենայն եւ յամենայնում, մի յերրուգու-
թենէն, նմա փառք յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

ԱՆՈԹԻ ՄԱՆԱՍԻ ԹԱԳԱԽՈՐԻՆ

Տէր ամենակալ Աստուած Արքահամու, իսահակայ Յակոբայ, և զաւակի նոցա արդարոց . ամենակալ Տէր, թող զմեղս իմ: Որ արարեր զերկինս եւ զերկիր, և զամենայն զարդ նոցա . ամենակալ Տէր, թող զմեղս իմ: Որ կապեցեր զծով բանիւ հրամանի քո, փակեցեր զխորս, կնքեցեր ահաւոր և փառաւորեալ անուամբ քով սրբով. ամենակալ: Որ ամենայն ինչ սարսի եւ դողայ յերեսաց ահի զօրութեան քո. ամենակալ: Անբաւ է մեծ վայելչութիւն փառաց սրբութեան քո. սաստիկ է բարկութիւն սպառնալեաց քոց ի վերայ մեղաւորաց, անչափ և անքննին են ողորմութիւնք աւետեաց քոց. ամենակալ: Դու Տէր բարձրեալ, գթած, երկայնամիտ, բազումողորմ, եւ զջանաս ի վերայ չարեաց մարդկան. ամենակալ Տէր: Դու Աստուած՝ ո՛չ եղեր ապաշխարութիւն վասն արդարոցն՝ Արքահամու, իսահակայ և Յակոբայ, որք ո՛չ մեղան քեզ. ամենակալ Տէր: Այլ եղեր ապաշխարութիւն վասն իմ մեղաւորես. զի մեղայ աւելի քան զաւազ ծովու, եւ բազմացան անօրէնութիւնք իմ. ամենակալ: Զեմ արժանի հայել եւ տեսանել զբարձրութիւն երկնից, ի բազմութենէ անօրէնութեան իմոյ. Ամենակալ Տէր:

Կորացեալ եմ ես ի բռնութենէ կապանաց երկաթից, և ոչ գոյ ինձ հանգիստ. ամենակալ: Բարկացուցի զսրտմութիւն, եւ չար առաջի քո արարի. կանգնեցի պատկեր եւ բազմացուցի զցասումն. ամենակալ Տէր: Եւ արդ, Տէր, խոնարհեցուցանեմ զծունը սրտի իմոյ. եւ հայցեմ՝ ի քաղցրութենէ քումմէ. ամենակալ Տէր: Մեղալ, Տէր, մեղայ, եւ զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ. ամենակալ Տէր: Աղաչեմ եւ ինդրեմ ի քէն՝ թող ինձ Տէր, թող ինձ, եւ մի կորուսաներ զիս ըստ անօրէնութեան իմոյ, ամենակալ Տէր: Մի յաւիտեան բարկանար ինձ Տէր, եւ մի լիշեր զշարիսն իմ, և մի պարտաւորեր զիս ընդ իշեալն ի ներքոյ երկրի չարեօք. ամենակալ: Զի դու Աստուած՝ Աստուած ապաշխարողաց ման եւ, ամենակալ Տէր: Կեցուացես զիս ըստ բազում ողորմութեան քում. եւ ես օրհնեցից զեղ զամենայն աւուրս կենաց իմոյ. ամենակալ Տէր: Զըեզ, Տէր, օրհնեն ամենայն զուարթունք երկ-նից. եւ քո են փառք յաւիտեանս. ամէն: Փառք չօր և որդւոյ: Աղաչեմ և ինդրեմ ի քէն, Տէր, թող զմեղս իմ: Բազումողորմ Տէր, ողորմեա ինձ: Աստուած, բաւեա զիս զմեղաւորս ի մեղաց եւ կեցու:

Արարիչ իմ և յոյս Աստուած, գթա յիս ի մեղուցեալ ծառայս, և ողորմեա ինձ բաղմամեղիս։ Ամենօր հնեալ սրբուհի և միշտ կոյս Աստուածածին Մարիամ, բարեխօսեա առ Տէր վասն իմ մեղաւորիս։

Ամենայն սուրբք Աստուծոյ, բարեխօսեցէք առ Հայր ի յերկինս վասն մեր մեղաւորացս։ Քրիստոս Որդի Աստուծոյ անխսակալ, ընկալզազաշանս մեր, զի ի քեզ են ապաւինեալ անձինք մեր։ Յաղթող զօրութեամբ, սուրբ և կենդանարար և պատուական խաչիւ քո, Տէր, պահպանեա զմեզ։ Առաքեա, Տէր, զհրեշտակ խաղաղութեան քո որ եկեալ պահեացէ զմել անխուովս ի տուէ եւ ի գիշերի։ Եւ մարդասիրութեամբ քով յիշեա զմեզ, Տէր, յիշեա զմեզ, յորժամգաս արքայութեամբ քով, եւ ողորմեա մեզ։

ՔԱՐՈԶ

Եկեալքս ի խոստովանութիւն ապաշխարութեան՝ հաւատով զյօյս միածնի որդւոյն Աստուծոյ, դիցուք զսիրտս մեր խնդրելով ի նմանէ զքաւութիւն եւ զթողութիւն յանցանաց մերոց։ Վասն զի նա ինքն է նախախնամողն Աստուած յաւիտենական որ եկն կամաւ չօր ի փրկել զարարածս. և ասաց՝ զինքն լինել քաւիչ մեղաւո-

րաց, յոյս ապաշխարողա; , շնորհելով հանգիստ աշխատելոց, ընդունելով զժանրաբեռնեալքս և զտաֆանեալքս մեղօք յապաշխարութիւն քաւութեան . Արդ՝ եկայք ամենեքեան խոնարհեալ անձամբք, բեկեալ սրտիւք անկցուք եւ լացցուք առաջի տեառն արարչին մերոյ, զի անցուացէ ի մէնջ զցասումն պատուհասի յանցանաց մերոց բարերարութեամբն իւրով. Ամենակալ Տէր Աստուած մեր. կեցո՛ եւ ողորմեա՛։

Ա Ղ Օ Թ Ք

Տէր Աստուած փրկութեան մերոյ, որ ողորմածդ ես եւ գթած, երկայնամիտ բազումողորմ, եւ զզանաս ի վերայ չարեաց մարդկան. որ ոչ կամիս զմահ մեղաւորին, այլ զդառնալնորա ի չար ճանապարհէն եւ զկեան։ Դու, Տէր, առատ ողորմութեամբդ քով միմիթարեա զժառայս քո, յարդասիրութեամբ քով, եւ արա զսոսա եա յարդասիրութեամբ քով, եւ արա զսոսա անդամս եկեղեցւոյ քում սրբոյ: Որպէս զի առողջացեալք հոգւով՝ խոստովանութեամբ և առողջացեալք հոգւով՝ խոստովանութեամբ և առողջացեալք հոգւով՝ խոստովանութեամբ մտցեն յեկեղեցի քո սուրբ։ պաշխարութեամբ մտցեն յեկեղեցի քո սուրբ։ Եւ ընդ ժողովրդեան քում, քեզ հանյեն զօրհեա զի նա ինքն է նախախնամողն Աստուած յաւիտենական որ եկն կամաւ չօր ի փրկել զարարածս. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։

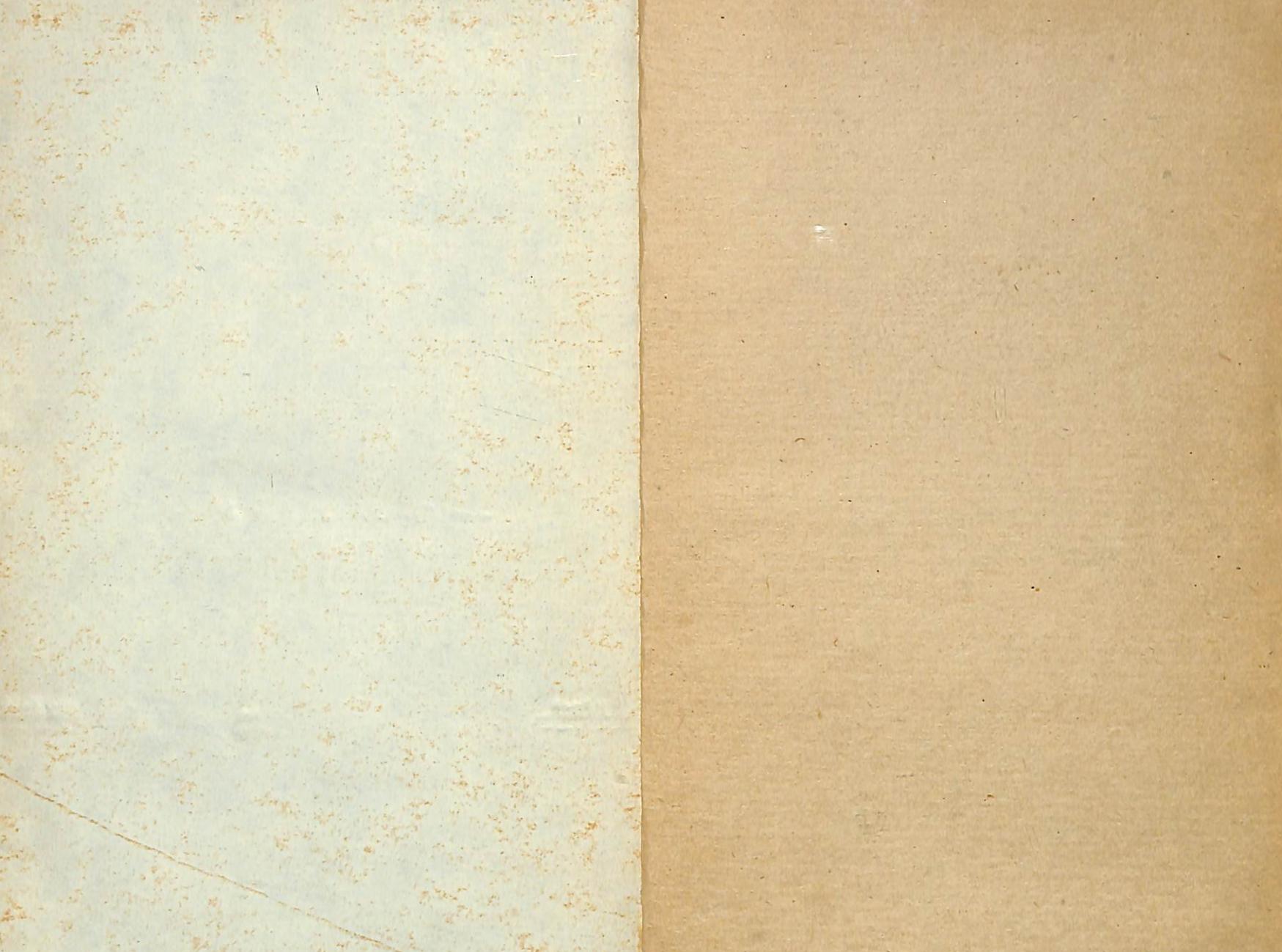
ՑԱՆԿ ԳՐՈՑՈՒՅՑ

Աղաղակեցէք առ Տէր ամենայն երկիր	63
Աղաչեմ զանփոփոխելի տէրութիւն	210
Աղաշեսցուք զԱմենակալն Աստուած եւ	158
Աղաշեսցուք զամենակալն Աստուած զի յաջող	71
Աղաշեսցուք զամենակալն Աստուած զի պահպ	59
Աղաշեսցուք զամենակալն Աստուած եւ հայր	137
Աղաշեսցուք զկենաստու փրկիչն մեր	85
Անկանիմք առաջի քո, սուրբ Աստուածածին	192
Անձն իմ ի ձեռս քո է յամենայն ժամ	188
Ապրեցո՛ զիս, Տէր, ի մարդոյ չարէ	123
Առաջնորդք եղեն մեզ	45
Առաւտեան ժամերգութիւն	20
Առաքեա՛, Տէր, զլոյս քո	178
Ասացուք ամենեքեան միաբանութեամք	40
Աստուած, Աստուած իմ, ես առ քեզ առա	64
Աստուած՝ մեծ, հզօր և փառաւորեալ	43
Աստուած յաւիտենական	211
Աստ օրհնեցէ՛ք ամենայն ծառայք տեառն	143
Արարի իրաւունս և արդարութիւն	172
Արդ, արձակեա՛ զծառայս քո, Տէր	30
Արեւադալի ժամերգութիւն	61
Արթուն մտօք և անզրօս խորհրդով	77
Արքայ երկնաւոր, թագաւոր բարձրեալ	208
Բաժին իմ ես դու, Տէր	165
Բանից իմոց ունին դիր, Տէր	55
Բարեբանեալ Աստուած երկնաւոր	223
Գիշերային ժամերգութիւն	5
Գոհարանելով աղաշեսցուք	76

Գոհացարուք զՃեառնէ	155
Գովեա՛, Երուսաղէմ, զՃէր	114
Եկեալքս ամենեքեան ի սուրբ կաթուղիկէ	27
Եկեսցէ ի վերայ իմ ողորմութիւն քո, Տէր	179
Եղեցի անուն տեսառն օրհնեալ յաւիտեան	61
Ես առ Աստուած կարգացի	120
Երանեալ են անբիծք ի ճանապարհի	159
Երանի որ խորհի զաղքատն	80
Երեկոյեան ժամերգութիւն	120
Երկրպագանեմք քեզ, Տէր Աստուած մեր	34
Եւ արդ զի՞նչ գոյ ասել ամաչեցելոյս	218
Եւ արդ ի վերայ այսքանեաց յուսահատութ	229
Եւ արդ մի՛ տիրեսցեն	220
Եւ եւս հաւատով աղաշեսցուք	118
Եւ մեք միաբան զղորմութիւն	143
Եւ քանզի ընդ ոլբաձայնիցն բանաստեղծութ	213
Զարթուցեալքս ամենեքեան	13
Զհանգստեան զաղօթս	205
Զճգնութիւն սրբոց մարտիրոսացն	45
Հնկա՛լ, Տէր, զաղաշանս մեր	205
Հնկա՛լ քաղցրութեամք	193
Ժամամուտք	85
Ի կարդալ իմում լուար Էնձ, Աստուած	146
Լցաք առաւտու ողորմութեամք քով	20
Խաղաղական ժամերգութիւն	146
Խնդրեսցուք հաւատովի Հօրէ	82
Խնդրեսցուք հաւատովի Տեառնէ	74
Խնդրեսցուք հաւատովի միաբանութեամք	145
Խոնարհեցո՛, Տէր, զունկն քո	121

Համբարձի զաշս իմ ի լերինս	138
Հայր մեր որ յերկինս	5
Հանգստեան ժամերգութիւն	178
Հասեալքս ի ժամ երեկոյի	127
Հաւատամք ի մի Աստուած	116
Հաւատով խոստովանիմ	197
Ճաշու ժամերգութիւն	72
Ճաշու փոխք	143
Մայր սուրբ սքանչելի լուսոյն	47
Մեծացուցէ անձն իմ զՏէր	28
Մեսեղիք	128
Միարան ամենեքեան	72
Յարեւելից մինչեւ ի մուսս արեւու	62
Յիշեա՛, Տէր, զպաշտօնեայս քո	60
Որ բնակեալն է յօդնութիւն	139
Որդի Աստուծոյ կենդանոյ	196
Ողորմեա՛ ինձ, Աստուած	31
Սիրիցի զի լուիցէ Տէր	52-86
Սուրբ զԱստուածածինն	31
Սուրբ խաչիս աղաչեսցուք	145
Սուրբ ճգնաւորօքն աղաչեսցուք	60-64
Սուրբ սրտիւ և հաստատուն հաւատով	83
Վասն գտանելոյ մեզ զշնորհս և զողորմ	19
Վասն ի գիշերի և ի տուընջեան	17
Վասն ի վերուստ խաղաղութեան	16
Վասն լսելի լինելոյ տեառն Աստուծոյ	50-138
Վասն խաղաղութեան ամենայն	52-115-139
Վասն հանգուցեալ հոգւոցն	16-88
Վասն հիւանդաց և ամենայն վշտացելոց	79

Վասն ուղղելոյ գնացս մեր	18
Տէր ամենակալ	232
Տէր Աստուած մեր, դու պահեա՛	189
Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ	146-235
Տէր Աստուած օրհնեալ, օրհնեալ տէր	74
Տէր, եթէ զշրթունս իմ բանսս	6
Տէր, զի բազում եղեն նեղիչք	6
Տէր թագաւորեաց վայելչութիւն	113
Տէր լոյս իմ և կեանք իմ	156
Տէր հովուեսցէ զիս	67-75
Տէր, մի՛ մատներ զմեղ խպառ	85
Տէր, մի՛ յիշեր զմեղս մեր	79
Փառաւորեսցուք զամենակալն Աստուած զհայր	
Տեառն մերոյ	49
Փառաւորեսցուք զամենակալն Աստուած որ ծաղ-	
եաց զլոյս	67
Փառք ի բարձունս Աստուծոյ	38
Փառք քեզ, Տէր Աստուած մեր	206
Օրհնեալ ես, տէր Աստուած հարցն մերոց	21
Օրհնեալ տէր Աստուած իսրայելի	29
Օրհնեցէ՛ք զՏէր, ամենայն ազինք	115
Օրհնեցէ՛ք զՏէր յերկնից	35
Օրհնեցէ՛ք, մանկունք, զՏէր	51

«Ազգային գրադարան

NL0159870

189

